

Her er rapportene fra 6 karer i 3 stk Renault 4 som kjørte fra Oslo til Cape Town 14. oktober - 14. desember 2004. De returnerte til Gardermoen 22.12.

Sponsorer var:

Mat: [Drytech](#) Bensin: [Shell](#) Forsikring: [Gjensidige Nor](#) Taktelt: [Camping sport AS](#) Dekk: [Michelin](#) Utstyr: [Bilia](#) Støtdempere m.m: [Rodin](#) Seter: [Stokstad AS](#)

Hvis du heller vil lese om turen i stigende datorekkefølge, [klikk her](#)

Dagsrapporter (dato og klokkeslett er ved mottaket av rapporten, vanligvis pr. SMS):

22.12 kl. 15.30: Renault Extreme - gjengen landet på Gardermoen med KLM 1145 (fra Cape Town via Amsterdam) - endelig hjemme igjen.

21.12 kl. 09.05: Nå må vi snart pakke oss ut av rommene, men flyet går ikke før midnatt så vi har fortsatt hele dagen.: Kjendislivet begynner å ta på; i dag stråler et stort farvebilde av oss i [Cape Times](#) som er byens hovedavis. Vi skal glede en av gatens avisselgere med å kjøpe alle eksemplarene hans. Det er også hardt å være turist i Cape Town, det er nemlig så mye å se og gjøre. Ennå har vi ikke kommet oss med gondolbanen opp på Table Mountain, men vi forsøker i dag. Nå er vi uten biler, de forsvant i en 40 fots container og skal plaske seg til Gøteborg i løpet av 28 dager. Vi får håpe det ikke blir storm i Biskaya. Det vil vinflaskene like dårlig. Eneste preparering av bilene var å koble fra batteriet og isolere kontaktene med tape. Det var vemodig å forlate de trofaste søte små som har rullet nesten 57 000 km. Den hvite bilen har forbrukt 1329 liter, dvs ganske nøyaktig 0,75 på milen. Det er meget bra tatt i betraktning last og kjøreforholdene. Kun tre-fire liter olje har gått med, men den blå har til gjengjeld brukt hele 40 liter olje. Nå er da også skiltene skrudd av da den neppe kommer på hjulene neste år. Selvfølgelig har vi snust opp morsomme biler her i byen og havnet rett i drømmeland da vi fant MotorStars, en fantastisk bilforretning med ca. 50 klassiske biler fra 1928 til nyeste Ferrari i rekken. Godbitene var mange; hvis vi hopper over MG, Healy 3000, Peugeot 504 cab, diverse Porscher og Mustanger, stod det strøkne Lancia'er og Alfa'er av sjeldne typer, eks. Zagato. Etpar flotte Volvoer, hhv. PV Sport og P1800 dukket frem og en nydelig Riley fra -38 fristet til kjøp. Prisene synes å være lave, men frakten og det at de nesten alle har høyre ratt trekker ned. Nå er det ikke så mye mer å berette fra Afrikas sydspiss en å konkludere med klassikeren: Vi var alle enige om at vi har hatt en hyggelig tur !

20.12 kl. 14.54: Bilene er pakket i container i dag og Egil avgir sluttrapport på **NRK P1 ca. kl. 20.15** i kveld.

18.12 20.10: Det er så vi nesten ikke tør si det, men nå har formannen i Club Peugeot of South Africa vært vår cicerone etpar dager. I en strøken 504 og 505 har vi smakt oss gjennom de nydeligste viner i distriktet Stellenbosch rett utenfor Cape Town. Med risiko for at tollvesenet også leser dette tør vi likevel fortelle at våre søte små biler nå er ytterligere nedlastet, dvs. med kassevis av den bløtteste Sauvignon og Shiraz som tenkes kan. Vi startet gårsdagen med en kilo solid "farmers breakfast" på landsbygda og vraltet deretter inn på nabotomtens Wijnland Automuseum. Til vår store og gledelige overraskelse har en koselig kar samlet, samlet og atter samlet - og aldri solgt en skrue - ca. 300 biler av alle merker og i all slags tilstand. Mange rålekre Rolls'er til utleie, masse amerikanere fra 40- og 50-tallet og tyske biler i alle varianter. Det manglet - til vår glede - heller ikke på Renault Dauphiner og ymse andre av fransk edel årgang. Rosinen i pølsa, dvs. den var i sjaber tilstand, var en Talbot Lago. Stolt fyrte han opp en Chrysler fra 1926 og en T-Ford som nettopp hadde deltatt i en filminnspilling (Ask the Dust) med Tom Cruise bak rattet. Masse filmer spilles inn i S. Afrika og vår boblende entusiastiske venn tjener gode kroner på utleie av all slags biler i ønsket patina. En Willys hadde nylig deltatt i en norsk reklamesnutt, lakkert med maling som kan spyles av i varmtvann etter filming. I dag morges klinte vi til med helikopterrundtur, en spektakulær halvtime rundt Table Mountain, Robben Island og byen. Ellers har vi rett og slett slumret rundt i førjulsvarmen, ja egentlig er det litt rufsete vind og kjølig i dag; bare 25 varmegrader og full rulle på alle uteserveringer i kaiområdet. Eneste julestemning er at noen ytterst få går med nisselue ! Nå vil gratisavisen [Big Issue](#) lage stoff om oss, norske Pernille Berg sørger for den saken.

16.12 kl. 21.36: Vi lar ikke bilene stå i fred så hvorfor ikke skrive litt mer: Vi er i ferd med å bli kjendiser; i dag ble vi praiet av en journalist midt i trafikken og nå har vi blitt intervjuet og fotografert i det vide og brede. Plutselig stakk en tysk radiojournalist en mikrofon opp under nesen på oss; hun jobbet med reiseliv og syntes dette var vel verdt et innslag. Vi har brukt bilene her i Cape Town og det mangler ikke på spørsmål og artige reaksjoner, ute på Kapp det Gode Håp flokket folk seg rundt og en bråte svensker ansatt i SAAB var ikke minst nyfikne. Japanske turister i latterlige stråhatter knipset vilt og ord som incredible, unbelievable, amazing virvlet i lufta. Bilene ser litt pjuskete ut, to går ikke på tomgang tross mekking, bremsene på rødbilen ville ved kontroll medføre avskilting på flekken og blåbilen tåkelegger omgivelsene. Hvor mange dekk har dere brukt opp, spurte journalistdamen da vi ruslet mot bilene og fotografering - og da stod hvitbilens bakhjul på felgen. Cape Town er en spennende og vakker by, de 5-6 milene ut til sydspissen Kapp det Gode Håp er eventyrlig og plutselig stod det skilt om fare for pingviner. Afrikanske pingviner lever kun her og de er noen søte små 30-40 cm høye skapninger som koser seg på stranda. På stranda finnes også bavianer. De er dessverre blitt matet og er nå direkte pågående. Vi fikk se det til full da to stykker hoppet inn gjennom et åpent bilvindu og rappet både colaflaske og håndvesken til en dame. Bavianen sprang avgårde til stor oppstandelse

(og fotografering) og fortvilelse for eieren. Dyret endevendte vesken og knasket på både bankkort og annet, men da fikk Svend ideen om at vår REAL turmat kanskje kunne brukes som avledningsmanøver. To poser frokostblanding ble lagt ut og etter noen minutter fattet de interesse. Dyrene er farlige, de biter og slår kraftig og det er ikke lurt å forsøke seg med noe saueaktig sikka-sikka prat. Da de etterhvert satt og knasket på innholdet, våget noen seg ut til håndvesken. Tore stod klar med en stor stein hvis den... største bavianen skulle bryske seg. Tilskuermassen var betydelig og eieren med familie takket oppriktig for hjelpen. Det er med andre ord ikke bare vi som setter pris på kvalitets- produktet REAL turmat, men om produsenten velger å bruke bilder hvor bavianer spiser av de oransje posene er vel tvilsomt. I går kveld feiret vi med biff og rødvin på en restaurant som nylig har blitt valgt som en av de beste i Afrika. Godt og nesten komisk billig. Dyreste gourmetrett kom på drøye hundrelappen og ditto den nydeligste vin. Med på middagen var to nederlandske Renault-venner som vi kjenner fra atskillige treff i Norge, og June fra Fredrik stad som jobber på det koselige Underberg Guest House hvor vi bor. Underberg har intet med den skrekkelige tyske magesnapsen å gjøre, men hentyder at stedet ligger, ja nettopp "under berget" som reiser seg majestetisk opp bak bykjernen. På mandag dytter vi bilene inn i 40 fots container. Med ti cm toleranse går heldig vis alle tre inn i samme. Båten Golden Isles setter julaften kursen mot Gøteborg. Vi observerer mange gamle og verneverdige biler i Cape Town; Borgward Coupe, Citroën DS, Morris Minor Woody, Wolseley, Alfa, Karmann Ghia, Mustang, Daimler, Triumph og strøkne BMW 2002 for å nevne noen. Bobler står gatelangs ! De unge velstående koser seg med Audi TT, Porsche cab'er og MG TF. Men fortsatt er beina vanligste fremkomstmiddel; slumområdene, de såkalte townships hvor de fargede bor er enorme. De møter du ikke nede på Waterfront som er Akerbrygge x 20. Her går 1-roms leiligheter for opptil 30 mill. kr. - ja da kan du bade i kompleksets egen pool. Kontrastene er m.a.o. store. I morgen blir det vintur til Stellenbosch !

15.12 kl. 07.28: This is the End, høres litt brutalt ut, men her er palmer ved reisens slutt. I natt har vi sovet lenge og godt. Det ble ingen champagnefeiring i går, vi var trette etter 72 mil bak rattet. Men i kveld blir det høy biff nede på kaia.: Yes, målet er nådd nøyaktig to måneder etter at vi rullet ut fra Bilia på Økern 14. oktober. Km. telleren viser at vi har rullet 17 902 km, dvs. i snitt snaut 30 mil pr. dag. Tilsammen har våre søte små rullet 53 706 km - hvorav om lag 1/3 på veier som ikke fortjener navnet vei. Bilene går og bærer preg av juling, men som sagt starter de og går. Nåja, gårsdagens 72 mil gikk blåbilen på tre sylindere. det gikk greit i unnabakker, men ble det for bratt ga hvitbilen den en hjelpende dult i støtfangeren. Å plutselig være fremme etter 8 ukers strabaser føles merkelig. Man skrur av motoren (dvs. hvitbilen har mistet en skrue i forgasseren og stopper av seg selv) og gratulerer hverandre, tar en øl og stuper til sengs i rene laken - på et norskeid guest house. Vi kunne selvsagt ha fått Kampen Janitsjar nedover, men beskjedne som vi er snek vi oss inn i 2,5 millionerbyen i kveldsmørket. Hva sitter vi igjen med etter

en guttetur så omfattende og innholdsrik at ord blir fattige ? Svarene vil komme etterhvert, kanskje tar det år før vi får plassert alle inntrykkene i de perspektivene de hører hjemme. Kontraster er uansett et stikkord, verdens goder og muligheter er grusomt fordelt og kan diskuteres radikalt. En annen erfaring som ikke er diskutabel, er at bak de tristeste forhold hos de fattigste av de fattige bor det alltid et smil. Frasen smil (samt høflighet og respekt) og verden smiler til deg er en sannhet. Vi har mottatt overveldende hjelp og faktisk har vi ikke èn eneste gang havnet opp i nevneverdig bråk og spetakkel. Noen misforståelser og noen maktarrogante mennesker som aldri burde gått i uniform, er ikke til å unngå, men humor er universelt ! Når kommer boken har allerede noen spurt. Det blir neppe noen bok, men vi skal dele våre erfaringer og opplevelser med alle som vil lytte. Vi er jo forbannet privilegerte som har fått anledning til gjøre denne ville reisen svært få nordmenn har gjort - og antagelig ingen i Renault 4. Vi er nødt til å være en smule respektløse overfor de som tar turen gjennom Afrika bak rattet i eks. en LandRover eller LandCruiser. Det er ingen utfordring ! Det skal komme historier i bøtter og spann, men akkurat nå er vi "tomme" og skal bruke de få dagene i en av verdens vakreste byer til å bruke beina igjen og kanskje blir det innkjøpt noen julepresanger i sommervarmen. Hvis noen skulle ha glemst det; her er full sommer og ditto palmer ved reisens slutt. Hilsen oss Trond, Svend, Jan Roald, Tore, Magne og Egil - men følg med på www.renaultklubben.no. Det vil bli lagt ut masse bilder og artigheter om bilene +++++.

14.12 kl. 19.42: De er i Cape Town, etter 60 dager og 17.950 km er de endelig framme med alle 3 bilene!

13.12 kl. 19.33: Nå har èn sylinder på blåbilen definitivt tatt ferie ! Og det er fortsatt 850 km til Cape Town, men det bør gå greit på de tre gjenlevende. Time will show. Ett er siste overnatting har kjørt langs Kalahariørkenens vestlige ytterkant. Terrenget er goldt og nakent, men spennende og dramatisk for oss nordboere. 80% av Namibia er faktisk definert som ørken. Men la oss ikke glemme en av reisens absolutte gode historier. Som tidligere fortalt eksploderte jo ekspansjonsflasken i blåbilen. Til tross for eksperimentering av ymse slag ble det i dag morges klart at en ny flaske måtte skaffes - ikke nødvendigvis fra en Renault. I det ørkesløse overnattingsstedet var et Toyota-verksted og som eneste mulige sted å spørre om hjelp ble så gjort. En hyggelig mekaniker kom ut og kikket, og sa rolig at javisst, jeg har en slik hjemme ! Han reiste hjem og var raskt tilbake med en original flaske - heldigvis i plast, fra en Renault 10 fra sekstitallet. Namibia er intet Renault-land og av alle verksteder i landet skjer det utrolige at akkurat denne ekstremt viktige delen der og da trylles frem nær sagt midt i ørken. Mekanikeren hadde engang hatt en Renault 10 og hadde tatt vare på motoren. Han hadde heller ikke drømt om at det en vakker dag skulle ramle inn noen nordmenn på desperat jakt etter noe slikt. Nå har vi kjørt 40 mil sydover i stekende hete og møtt det første skiltet som peker mot Cape Town. Vi er

altså nær grensen til RSA, som det også står på skilt, dvs. Republic of South Africa. I morgen krysser vi grensen, men nå - etter en dukkert i et tvilsomt helsemessig basseng i Camel Lodge, unner vi oss en Namibisk biff !

13.12 kl. 14.23: De nærmer seg grensen til Sør-Afrika i stekende hete og hvis det er mobildekning kommer det rapport på NRK P1 ca. kl. 20.15

12.12 kl. 17.54: Etter vellykket skifte av høyre fremre hjullager på hvitbilen stod treskjærermarkedet for tur. Søndagen var fortsatt ung og selgerne var fredelige. Det ble dealet sjiraffer i mannshøyde og søte flodhester i fyrstikkeskestørrelse. Namibierne kan tresløyd, men likevel kommer masse fra Zimbabwe, billigere der. Uansett er det flotte og ekte souvernirer. Etter å ha fylt tankene med bensin til 4 kr. literen bar det sydover på hovedveien til RSA som det står på skiltene. Dvs. Republic of South Africa. Det er svinehett i dag, nær 40 grader var det da solen stod midt i skallen, tross at vi ifølge GPS'en fortsatt er på 1200 m.o.h. Vi har bare kjørt 30 mil og overnatter som eneste gjester på et hotell som flagger med The One and Only i det ødslige tettstedet Mariental midt ute i ørkenen 50 mil nord forgrensen til S.Afrika. Imidlertid ble kjøringen flere ganger avbrutt av at blåbilen koker og må få etterfylt vann fra medbrakte kanner. Vi frykter at toppakningen synger på siste verset, men oljen er ikke grå - foreløpig. Nå eksperimenterer vi med å flytte over ekspansjonsflasken fra hvitbilen for å se hva som da skjer i blåbilen. Følg med, i morgen krysser vi antagelig grensen til RSA. Ellers har det kommet spørsmål om HVEM en hvit kvinne som figurerer på flere bilder tatt i Egypt egentlig er !? Det er Magnes kjæreste [Kjersti](#) som i sin lengsel kastet seg på flyet og tok en svipptur til Aswan. Magne klarte å holde kjeft og gjett om vi andre ble både overrasket og misunnelig. Som dere husker ble vi jo sittende der i 10 dager.

12.12 kl. 09.00: Nå er vi i Windhoek og skrur hjullager: Etter at vi ble "lei" av å se på løvene, spiste vi biff fra ulike dyr i restauranten. Dyreste filetkjøtt-klump var 75 kroner. Vi blir m.a.o. ikke ruinert. Lørdag morgen kjørte vi ut i nasjonalparken og putret 15 mil på grusveier og via vannhull hvor de ville dyrene i Afrika drikker. Vi kikket på sjiraffer, kudu, gemsbokker, struts, sebra, oryx ++++. Vi fant ingen elefanter, men som bonus, like før vi kjørte ut av parken som er på størrelse med Østfold, møtte vi en skikkelig løvefar som lå og sløvet i skyggen. Det kan underskrives på at de er digre på 15 meters hold ! Like etter oppdaget vi at stålcorden på indre skulder på framdekket på hvitbilen stakk ut rundt hele hjulet. Det er et resultat av den skjeve forstillingen. Nytt hjul, dvs. et allerede skadet, reparert og med åttekantet felg ble satt på. Det ristet så voldsomt at hjul måtte flyttes rundt både her og her før vi ga gass på super vei sydover mot Outjo, Otjivarango og Windhoek. I nydelig solnedgang kom det plutselig illevarslende vibrasjons- og gnikkelyder fra høyre hjuloppheng på hvitbilen, altså der hvor hjulstillingen er miserabel. I tusmørket var det bare å konstatere at hjullageret hadde takket for seg.

Med 5 mil igjen til Windhoek og reservert motell hos Frau Handke, tok vi sjansen på å fortsette. Risikoen var totalhavari og at hjulet rett og slett falt av med bremsetrommel og det hele. I 40 km/t og hjerteskjærende stål-mot-stål lyder gikk det bra helt inn i hagen til Frau Handke - som hadde reist hjem til Tyskland, men overlatt stedet til unge tyskere fra Stuttgart. Namibia er i praksis tysk, skilter er på tysk, man blir tilsnakket på tysk og eldre innfødte snakker tysk de også. Det måtte de lære på skolen. Vi lot hjullager være hjullager, og tok taxi til berømte Joe's Beerhouse hvor enda høyere biffer og fatøl ventet oss. Et artig sted som er et must hvis noen skulle havne i hovedstaden Windhoek - som enkelt oversatt betyr at her blåser det mye og kraftig. Byen ligger da også på 1644 m.o.h. Nå søndag morgenskifter sjefsmekaniker Tore hjullager. Selvsagt har vi det i reserve. Det er faktisk ganske overraskende at ingen slike vitale lagre ikke har gått i filler før. Nå har våre tre biler kjempet seg gjennom 45 000 km og de 2-3000 resterende anser vi for sjarmøretappe ! Min mekanikerinnsats i dag har begrenset seg til å skru fast panseret som bare hang og slang. Panseret på blåbilen er forresten bare festet med strikker, festene er røket og borte vekk. (I en nylig melding om "Norgesglasset" som eksploderte, var det ikke nevnt i hvilken bil. For å svare de mange som vi vet har spurt om dette er svaret blåbilen). Nå skal søndagsrusle på treskjærermarkedet og julehandle en diger butikk med safariklær etc. Julegledene, altså blomstene som hjemme er 20 cm høye, er her som trær. Også er det grei temperatur; ca. 35 svette. Dett var dett, kanskje mer i kveld. Vi kjører videre sydover om noen timer mot siste land: Sør-Afrika.

10.12 kl. 19.35: Jøss - ikke før vi hadde fått jernene i 4.gir ble det bråbrems for en diger bande med elefanter som arrogant krysset veien i akkurat det tempo som passet de. Plutselig kom det enda flere, ca. 40 med småjumboer og stort klarte vi kjapt å telle. Med lettere skrekkblandet fryd stod vi stille mellom flokkene, man skal NEMLIG ha respekt for elefanter. De er aldeles ikke så trege som de ser ut til. Som sagt var veien mot vest glimrende; i flatt terreng med Zimbabwe på venstresiden og Angola på høyre gikk de 20 milene til Namibia unna. Dette er grenseovergangen for de ensomme, - omtrent som å dra til Sverige gjennom Finnskogen. Et par vennlige stempler ut av Zambia og så - til vår store overraskelse stod Namibia-tollerne klar bak dataskjermer - som de i nysgjerrighet over våre elegante taktelt forlot. Etter timer, og atter timer på diverse grenser lenger nord, tok byråkratiet her noen minutter. Og som nordmenn trenger vi ikke visum, det eneste vi måtte betale var en veiavgift på 110 kr. (I Zambia var veiavgiften 7-syv-kroner). Men veiene er eventyrlig bra og null trafikk. Så bra at ekspansjonstanken (som er i glass) eksploderte med et singlende smell: Så kraftig at de tjukke glassplintene type Norgesglass lagde små bulker i panseret. Men 10 minutter senere var vi igjen i farta med en 4-liters gammel oljeboks som erstatning for glassburken. Namibia skiller seg ganske radikalt fra sine naboland i nord. Rett over grensen møtte et velutstyrt supermarked oss. Magne gikk berserk i pølsedisken og stappet i seg sine noen tjukke greier.

Han var ikke helt alene om pølsene, og så mette var vi i kveldinga at vi kuttet ut turmaten. Vi campet utenfor en forlatt Baptist Christ Church og som vanlig dukket det opp nysgjerrige tilskuere fra svarte jungelen. De forsikret oss om at det ikke var moskitos eller slanger, men noen hyener valset rundt i strøket ! Vi kvitterte informasjonen med T-skjorter og kjeks. I dag fredag, var vi på veien prikk syv og med flatt jern på flate luksusvei er det ikke finnes maken til i Norge, langet bilene ut - tro det eller ei, 79 mil ! Nå er vi trygt installert i den enorme nasjonalparken Etosha, en av verdens største og dyrerikeste. Vi braste inn sammen med solnedgangen og ble møtt av sjiraffer etter få minutter. Noen villsvin med krøllete nesehorn - slik vi kjenner de fra Donald, dukket også opp. Vi er nærmere bestemt i Natumi, den østligste delen av parken, og vi ruslet naturligvis forventningsfullt rett bort til vannhullet hvor dyrene søker. Her kan folk vente i dager uten at en frosk sier kvekk, men VI gikk rett bort og der lå, ruslet, stod til vår forbløffelse/forfjamselse ikke mindre enn 12 løver !!!! De nærmeste om lag 50 meter unna ! Følg med, følg med.

09.12 kl. 10.00: Vi er klissvåte alle sammen ! Zambezi River spruter flere hundre meter til værs nå de enorme vannmassen styrter utfor Victoria Falls - i tillegg regner det fra blytunge skyer, men Victora-fallene er spektakulære og vel verdt å bli bløt for. Det er ikke bare en foss som vi mest er vant med, men flere kilometer brede raviner den ene flottere enn den andre. Vi hadde tenkt å leie helikopter, men i regnværet var det liten vits. Heller ikke ble det strikkhopping fra brua mellom Zambia og Zimbabwe. 120 meter er fallet, men ettersom vi alle er noen pingler, sviktet motet. Noen skyldte på det dårlige været..... Ikke så vi noen andre som hoppet heller ! Det var her det stoppet brått og brutalt for Livingstone da han reiste oppover Zambezi i sin oppdagelsesferd for å finne vannvei til Afrikas indre, dvs. til den 70 mil lange Tanganykasjøen lenger nord. Hva Livingstone sa på dannet engelsk da han møtte veggen, bokstavelig talt, kan hver og en anta. Men han æret sin dronning ved å gi dem hennes navn. Byen Livingstone er ikke mye å si om, passe hillbilly med plagsomme pengevekslere, vi er jo i triangelen Zim-Zam-Namibia. De har forresten et lite, men anbefelsesverdig jernbanemuseum - som vi ikke besøkte. Nå kjører vi rett vest på flott EU-betalt vei og i ettermiddag er antagelig i enda et nytt land; Namibia.

09.12 kl. 06.45: Beware of the Hippos, står det på skilter her på Marama Camping ved Victoria Falls - og på stråtakket sitter små aper. Det er ihvertfall vann i fossen, det har regnet siden vi kom i går ettermiddag og det har pøst ned hele natten. Men det er koselig å høre fossregnet sammen med et par glass tung sør-afrikansk rødvin. Kjøringen fra Lusaka til Livingstone ved Zambezi-floden var kjedelig, spesielt med de ørten politikontrollene. En kontroll var spesiell; vi ble beordret ut for å vaske hendene ! Det var en slags munn- og klovsyke behandling, men ikke noe annet enn hendene våre måtte skylles. Ganske bortkastet tør vi tro. Bilene gikk i går som en kule, men rødbilen har fått en pussig slagside og batteriet koker. Laderegulatoren gir nesten 16 volt, men selvsagt har vi

ekstra slike. Nå drar vi til fossefallene, kanskje tar vi en helikoptertur ?
Følg med !

08.12 kl. 22.00: Rapport på NRK P1 uteble, de oppnådde ikke kontakt pga. "alle linjer fra Zambia til utlandet var i bruk". Ny rapport legges ut når SMSer kommer gjennom.

07.12 kl. 23.13: Nå er vi i farta igjen, men nord-Zambia er ødemark ! Det ble tidlig morgen mellom stålportene som skiller Tanzania og Zambia. Allerede kl. 5 ropte de første pengevekslerne over muren til oss. De hadde stablet paller. En vennlig halvoffisiell sjel stilte etter avtale hos før sju og sørget for at vi var først i stempelkøen. Heldigvis var min venn (som jeg avbrøt i kverkingen av søndagshøna) på jobb i ren skjorte og slips, og stemplet så det sprutet. Da porten åpnet stod trailerne i massiv mur mot oss, - at noen små fisebiler skulle rokke ved deres hardt tiltrengte posisjon foran jernporten var en overraskelse. Men vi tråk let oss gjennom et farverikt inferno av dieselspyende eldgamle lastebiler som hadde bundet fast nistematen i form av levende geiter mellom førerhytta og lasteplanet og alskens kommers - fortsatt bare i soloppgangen. Det skal innrømmes at vi ble ergerlig amatørmessig overrumplet av kaoset på grensen, og derav utsatte bensinfylling til Zambia. Det var en blemme de luxe. Vi ante uråd da det ikke var noen bensinstasjoner på den zambiske siden, men la friskt i vei sydover i den tro at nærmeste lille by Isoka hadde bensin. Joda, de hadde en TOTAL- stasjon som var tom ! Nå lå vi dårlig an i ødemarka og gode råd var dyre. Dvs. at vi måtte kjøpe bensin på "black market" hvis vi skulle komme videre. Situasjonen var med andre noe anstrengt; enten måtte alle bilene kjøre 10 mil tilbake til grensen og "rusle" tilbake til Tanzania med jerrykanner under armen - eller fylle all bensin vi hadde på en bil og la den hente bensin 25 mil lenger sør. Altså 50 mil kjøring mens to av bilene stod bom stille i det mildt sagt sjarmløse stedet Isoka. Men politiet forbarmet seg over oss og utstedte svart på hvitt en utrolig autorisasjon til svartebørsselgerne: Please help these white men to buy petrol ! - med stempel og signatur fra lensmannen. Med lappen i hånden ble det fart i sakene - på afrikansk vis. Vi satt i saksa og spilte amerikaner (afrikaner) i fem timer før den lokale mafiaen kom slepende med fire 20-liters kanner. Vi betalte blodpris, men satt som sagt i saksa. Glade, men noe slukøret, var igjen i farta og klarte 30 mil på god vei før mørket sa stopp. Igjen overnattet vi i bilene i hagen på en såkalt Guest House. Joda, vi kunne selvfølgelig låne do og dusj, men det var ikke noe vann verken her eller der. Via tilbrakte bøtter ble en slags dusj for de meste trengende. Vi andre slappet av med en lunken cola - øl var bare å glemme. I dag var vi på veien sammen med hanen, men motoren var knapt varm før nok en politisjekk dukket opp. Vi er ganske lei av disse primitive kontrollpostene som tilsynelatende bare eksisterer for å opprettholde arbeidsplasser. Denne posten var i kombinasjon med en vektkontroll for lastebiler og i ren profesjonell interesse tok undertegnede bilde av skiltet som indikerte vektkontroll. Det var blemme nr. to det døgnet; to politimenn spratt frem og røsket til seg kameraet. This is an

serious criminal offence, sa autoriteten selv ! We have to call the local chief inspector, he will come and take you to the police station ! Karene var ikke mottagelig noen ting og satte seg demonstrativt i stråhytta. Den ene puslet tillitsvekkende med maskinpistolene..... For å gjøre en timelang historie kort; det løste seg via en Ballograf penn og fotografering av den ene da han kledelig var iført hjelm. Deler av timen hadde nemlig gått med på å overtale karene med å demonstrere digitalkameraet. Det gjorde susen og vips var trusselen om kakebu historie. Da maskinpistolkarer hadde sett bilde av andre bavianer og vakre solnedganger ved Kilimanjaro, ble jeg ønsket god tur videre. Dessverre må opptrinnet forklares i en ren maktdemonstrasjon fra deres side. Da jeg i episodens tidlige fase minnet dem om skiltene langs veien som forkynte: Welcome to a friendly Zambia, falt det ikke i god jord. Ei heller at jeg refererte turistministerens dagferske uttalelse om politiets etterlatte negative inntrykk på turistene. I dag har vi blitt stoppet ni ganger, og i morgen må vi forvente minst seks stopposter i løpet av 25 mil. Det er slitsomt, men å antyde dette når man blir stoppet er å be om bråk. Men nå har vi nådd hovedstaden i Zambia, Lusaka. En millionby på 1230 moh. uten noe særpreg. I morgen - via gamle arbeidskolleger i Vegvesenet - kjører vi til Livingstone - I presume. Bilene? De gjorde i dag unna nesten 50 mil på deilig asfalt. Det går ikke så fort, men Renault'ene sliter seg frem med gassen i bønn. I Livingstone er det sikkert dekning. I nord- Zambia var det steindødt.

05.12 kl.20.14: I dag gikk det unna, 55 mil på delvis NCC-vei, altså norskbygget. Fra stille vei i fjell og dal braket vi plutselig inn på grenseområdet til Zambia. Vi ble overfalt av suspekke pengevekslere. Noen så pågående at en offisiell toller slo de vekk med lang kjepp. Vi støtter normalt ikke korporlig avstraffelse, men akkurat der og da protesterte vi ikke høylydt. Grenseområdet er et inferno av bråk, svindlere og de underligste byråkrater som ustoppelig kommer med gale eller ufullstendig informasjon. Det er et slit å finne frem til rette person, noen sitter i sivil i en plankebu uten skilt, andre på så miserable kontorer med arkiverte blåkopier fra gulv til tak. Alle stempler i hytt og pine - eller henviser oss til et annet kontor som skal signere i stemplet. Når vi høflig antyder at flere mennesker gjør akkurat samme operasjonen blir vi møtt med like høflig spørsmål om vi har det bra ? I en bu skrev vi oss inn i bok hvor overskriftene var strøket over og erstattet med blekkskrift. Ved nærmere øyesyn viste det seg å være en gammel innskrivningsprotokoll for innsatte i fengsel. Vi signerte alle uforbeholdent under Prisoner's Signature. Men så skar det seg for oss: Zambia fant det for godt å søndagsstenge grensen kl. 18.00 og nå sitter vi fysisk og bokstavelig i ingenmannsland mellom Tanzania og Zambia og venter på at Immigration Office skal åpne mandag morgen kl. 7. Vi protesterte selvsagt kraftig og kom så langt at undertegnede havnet hjemme hos "kontorsjefen". Det satte han moderat pris der han som god familiefar var i ferd med å kverke søndagmiddagens høne. Nix, against all rules to make an exception - don't you have rules in Europe ? Yes, but borders are open 24 hours, repliserte jeg - og dermed gikk han tilbake til høna som hadde fått utsatt

halshogget et par minutter. Nå camper vi midt mellom digre vogntog, søppel, løsbikkjer, lastebilhorer og et noe paradoksalt skilt med teksten Welcome to friendly Zambia. men vi sover trygt; en kar som vokter den stengte jernporten til Zambia skal også passe på oss. Det går nok bra; han har en antikvarisk maskinpistol. Det er antagelig lurt å være på godfot med gubben og innledet derfor en koseprat med gubben om at jeg hadde en hagle for fuglejakt hjemme. Yes, but this is made for killing people ! Nå har vi spist deilig REAL Expedition Meal fra Tromsø med lokal ananas til dessert. Vi bør derfor være godt rustet til å møte det tragikomiske ineffektive grensebyråkratiet som dessverre har vist seg typisk helt fra og med Syria. I natt er det nesten kjølig, om lag 20 varmegrader og ikke en kakerlakk å se ! Bilene ? En punktering ! (Ja, og så sedvanlig påfyll av 1 liter olje hver 10 mil på blåbilen).

05.12 kl.08.59: Nå går det unna, ja blåbilen har t.o.m. kjørt ihjel en fet lang slange og hatt besøk av en megakakerlakk inne i bilen. Koselig reisefølge ! Vi er på høyde med Dar-es-Salam på full fart østover på glimrende vei, så glimrende at undertegnede måtte ut med 10 000 Tanz. shilling til en politimann for ikke å stoppe på signal. Bare tull og faktisk første gang en politimann stakk pengene rett i lomma. Trøsten var at jeg fikk prutet kravet til det halve ! Det er mange trafikk-konstabler som, etter å moret seg over bilene og i særdeleshet 4'erns pussige girspak, ønsker oss Safe Journey. Det kan vi saktens trenge for i går kveld braste vi samtlige tre biler - i motlys, ned i et hull så dypt at rødbilen slo i filler ikke bare en felg, men høyre bakre hjuloppheng ble slått skjev. Men nok en gang hell i uhell; da vi stod der i veikanten og mekket, stoppet en smørblid kar og tilbød hjelp. Han var stedets katolske prest og tilbød prompte overnatting. Takk som byr svarte vi og rett inn i bushen bar det til hans menighetshus og skole. Etter vellykket mekking og oppheng av klissvåte T-skjorter til tørk og dusj, hadde tjenestefolket hans lagd utmerket middag. Han tilbød på toppen av det hele rene senger, men vi foretrakk - pga. den svette luftfuktigheten, å bo i våre luftige taktelt. Etter middag serverte vi te og Freia melkesjokolade som den trinne presten ikke takket nei til. Han var nok et rørende eksempel på den voldsomme sjenerøsitet vi har møtt i Afrika. Han hadde lite, men delte alt. Vi kvitterte med en donasjon som kunne komme skolens 20 fattige elever til gode samt en stabel med nye T-skjorter med teksten "Treff Til Tusen 1998". Fader Michael var både bereist og belest; 8 år i Manila's slumstrøk og studier i teologi og filosofi. Han var bevisst på at han kunne hatt "fetere" menigheter og bedre sponsorer, men noen måtte jo ta ansvar for dette utkantdistriktet også, sa han beskjedent. Idag morges, søndag, tok vi hjertelig avskjed med presten da han i kritthvit messehagel heiv seg i Landcruiser'n på vei til dagens første av fire gudstjenester. I kveld regner vi med å nå grensen til Zambia ved byen Mbeya, men la oss memorere gårdsdagen da vi kjørte igjennom nasjonalparken Mikumu. Plutselig stod det en sjiraff i veikanten, og så 11 til! Mens vi ivrig fotograferte fikk vi øye på en elefantfamilie og noen springbukker med flotte horn. Aper og bavianer ignorerer vi, men de frekkeste sitter midt i veibanen og forventer

kjeks. Vi lunsjet midt i parken i en stråhyttetea med utsikt til Freia-fuglene marabu. Nå ligger vi og cruiser på frodige sletter 1500-2000 moh med utsikt til fjelltopper på 2500. Langs veien, som er sponset av Japan og Danmark, er det liv og røre i stråhyttene og hytter bygd av leire stivet opp med staur. Bananer, mango, papaya, nøtter, poteter, mais og trekull i digre sekker tilbys i veikanten. Noen har søndagsklærne på. Her er kristendommen i flertall. Bilene ? Bank i dashbordet. De går bra med nye luftfiltere sponset av Rodin AS, men to har ikke noe særlig til eksosanlegg. Følg med, følg med !

03.12 kl. 16.59: God kveld, her er kl. snart 7 og mørket faller på. vi bor på en god veikro uten øl fordi eieren er muslimsk. Vel, vel, vi overlever.: Med ekte masaier i sine fargerike klær sov vi trygt i natt og våknet bare av litt munter tromming på takteltet av en forfriskende regnskur. Byråkratiet ut av Kenya og inn i Tanzania gikk greit med bare hyggelige myndigheter som på Tanz.-siden til og med hadde datamaskiner. Vi ble "angrepet" på grensen av sleipe forsikringsseiere som insisterte på at det måtte vi. Bare tull, og da de så 4'erne slapp vi sågar veiavgiften på 20 \$ i ren sympati. Det første som møtte oss i Tanzania var små søte aper som turnet i palmene. Men hvor er Tarzan ? Sydover mot Arusha som er knutepunktet for Kilimanjaro, Serengeti, Ngorongo-krateret og masaienes (de som hopper) enorme sletter, gikk det unna på smal asfaltvei. I Arusha tok vi østlig rute sydover, altså ikke den korteste til hovedstaden Dodoma, fordi den er grusvei. 45 mil på grus med de vakleворne forstillingene våre tør vi ikke ta sjansen på. Nå sitter vi på et slags hotell og drikker ananasjuice - fordi eieren er muslim og selger derav ikke øl. Vi ble forresten kl. 5 i dag morges brutalt vekket av voldsomme bønnerop fra en moske vi ikke så i kveldsmørket. Vi slo nesten baklengs salto i takteltet og bønneroperen arbeidet seg opp til fistel. Det skal innrømmes at vår toleransegrense overfor natteskrikingen er på bristegrensen. Nå har vi fått oss en varm dusj, den første på lenge. Rommet koster jo tross alt 50 kr. pr. hode ! Bilene er til vask; 30 kr for alle tre bilene. Terrenget er fantastisk, ville fjellskrenter og dype søkk hvor veien går i skyggefulle allèer av mangotrær og bananpalmer. Mango tilbys i bøttestis rundt hver sving. Dessverre var Afrikas høyeste fjell Kilimanjaro på 5198 meter innhyllet i skyer, men fjell har vi jo hjemme ! I morgen svinger østover mot Zambia, men vi når ikke dit i morgen. Bilene ? I dag har de gått perfekt selv om styring og brems må "gjetes".

02.12 kl. 18.49: Nå er vi på grensen til Tanzania ! I dag har vi hatt gleden av å møte lille Daniel som Magne sponser gjennom Plan Norge. Men la oss først a dvare mot Hotel Senate ved hovedveien nord for Nairobi. Vi trodde bombesikkert at hotellet var bygd på 70-tallet, men til vår forbløffelse var vraket bygd i 1998. Horribel mat fra en vits av en meny - de hadde knapt noen ting, en tafatt manager, ikke fungerende do og en kald dusj som stod midt i rommet. Jeg har ikke sittet i fengsel, men jeg har besøkt Alcatraz. Der var det bedre ! Dagen har vært lærerik og tankevekkende; etter å ha tråklet oss frem gårdsveier med en Land Cruiser fra Plan Norge

som guide. Familien til Daniel hadde sjenerøst lagd kylling og ris til oss av det lille de hadde. De er lutfattige og maten ble lagd over et lite bål på gulvet i hjørnet av et takløst skur. Selvsagt var "fjern og nær" tilstede som nysgjerrige og sjenerte tilskuere da mor til Daniel rørende motvillig ble trukket frem som hovedperson. Han tok oppstyret med stoisk ro og håndhilste på oss alle. På toppen av det hele var landsbyrådet på 8-9 valgte personer tilstede. En av PLANs arbeidsmetoder er nettopp at et lokalt råd skal prioritere tiltak og stå ansvarlig for oppfølging i den 10-årsperioden PLAN engasjerer seg. Intensjonen er at de da skal fortsette prosjektet på egen hånd. Etter at vi ble oppvartet - mens rådet stod å så på - overrakte Magne som familiens månedlige velgjører, en stor pappeske med nyttige matgaver. Men det vanket en flott fotball til Daniel. Den holdt han godt på da om lag 50 personer av stammen Kamba vinket oss farvel. En berikende opplevelse for oss bortskjemte nordmenn. Det skal understrekes at vi fikk et meget seriøst inntrykk av PLAN sitt arbeid. Bli fadder du også ! Etter Daniel - som sikkert sover med ballen på leirgulvet i hytta med bølgeblikktak, geleidet PLAN oss gjennom Nairobi til hovedveien sydover mot Tanzania hvor grensen ligger 15 mil syd for Nairobbery. Vi ble ikke robbet og kan dermed dempe de noe hysteriske Lonely Planet- beskrivelsene av kriminaliteten. På god vei og i malerisk solnedgang har vi nå forflyttet oss til grensebyen Namanga og camper i hagen til River Lodge som er pyntet med sebraer, gnu og løver støpt i noe kunstnerisk diskuterbar sement. Grensen er åpen 24 timer, men tanzanierne tillater ikke videre kjøring i mørke. Nå venter vi på mat, selvsagt utendørs i ca. 25 + på 1735 m.o.h. Følg med, følg med !

01.12 kl. 18.36: Joda, vi er på veien igjen etter omfattende sveising på to biler, den blå og hvite. Demontering av bærebua på den røde til bruk som mal for å reparere den havarerte på den blå var vellykket. Bilens hevet seg noen viktige cm. og hjulene står sånn noenlunde i samme retning, men faktisk begynner hele bilens forpart å "revne" fra torpedoveggen - og for noen minutter siden oppdaget vi at panseret hadde løsnet fra sine to fester og lå løst. Den hvite ble kjørt til en kar som kunne sveise med gass - og han var proff. Utdfordringen var at takrennene var sprukket pga. slagene fra veien og dermed ble vekten av takteltet for tøft. Takteltet var altså i ferd med å legge seg på biltaket. Ikke bare på den hvite, men også på de andre. De gamblet på bedre vei og isolering av festene ved hjelp av gummibiter fra et av de havarerte dekkene. Imidlertid ble et dekk reddet ved liming av en flenge i sideveggen. I går ettermiddag var igjen på "veien" - humpende frem på stein, bunnløse sølehøl, så dype hjulspor at det det knapt kan forklares at vi kom videre, men 4'erne danser seg frem. Har dere kjørt fra Etiopia i de bilene, spør politiet på de hyppige kontrollpostene vi må gjennom. Bare hyggelige folk hele veien ! 25-30 mil med rundjuling av bilene er tøft, men nå er dyrelivet underholdende; bavianer, dikk-dikk'er (små antiloper), påfugler og ørner i fleng. Dromedarflokker er vi lei av ! I natt sov vi vegg i vegg med en landsens politistasjon; det er nemlig litt røft i ødemarka. De innfødte bærer både hodefjær, spyd og gevær, og ifølge lensmannen er de

litt trigger happy. Vi avsluttet den svette dag en med en varm øl på Sunshine Bar, et skur uten elektrisitet og følgelig bare lunkne øl. Morsomheten var at den myndige og farverike innehaversken hadde en krittavle som oppga ølprisen til 65 shilling, men i løpet av de minutter vi drakk opp det varme ølet var damen kreativ nok til å endre prisen til 100 shilling ! I dag morges var i farta før syv, vi våknet opp med at to karer sov på bakken et par meter fra bilene, de passet på oss. I dag, kl. 15.30 nådde vi ekvator !!!!! - og ca. 11 000 km fra Oslo. Masse behørig fotografering og full kommers fra souvenirselgere. Vi trodde det var stekvarmt under ekvator, men det var bare 25 grader ! Skiltet som markerer ekvator er et rustent slitent lite skilt som aldeles ikke er iøynefallende. Nå har ihvertfall skiltet fått påklebet et gedigent NAF-merke ! Nå sitter vi et par mil nord for Nairobi(bery) og skal i morgen ut å besøke Magne's 4-årige fadderbarn i en landsby en time utenfor Nairobi. Til slutt: Bilene går som kuler, men er rundjult, småbulket og uten eksosanlegg . Vi står på og stoler på bilene som flere kaller Mr. Bean-biler.

30.11 kl. 07.50: Halve landsbyen er tilskuere og kommer med velmente råd. Finest synes de kjeledressene våre er. Det er gudskjelov overskyet og litt vind. Ellers hadde vi blitt stekt i varmen, eller kokt. Her i jungelen, tross 1700 moh. er det høy luftfuktighet og Magne er snørrforkjølet. Siste mekanikernytt fra "grava" er at tverrstaget på den røde bilen er demontert i den hensikt å prøvemontere den på den blå for så å finne ut om det forstillingen "drar seg sammen". Hvis ikke, har det ingen hensikt å sveise inn noe tilsvarende. Vi er selvsagt optimister - motorene går jo greit og vi er friske. I skrivende stund klemmer en mengde nysgjerrige unger nesene flate mot bilvinduet. En PC drømmer de nok om. Dessverre blir det vel med drømmene for de aller fleste.

29.11 kl. 19.23: Joda, veien sydover i Kenya var så dårlig som ryktene tilsa. Vi har skranglet oss gjennom 25 mil på 12 timer og to punkteringer, flere utbankinger av skamslätte felger og tap av minst to pyntelister Tenk deg å kjøre i grov pukk mil etter mil, stadig krasj med understellet og forstilling, ned i dype lastebilspor - så dype at vi har skader midtveis opp på dørene. Men 4'erne graver seg frem på sin underlige dansende måte. Forstillingene på samtlige biler er å sammenligne med spagetti, verst er blåbilens som allerede er sveiset en gang. Et dekk revnet i småbiter og er ubrukelig selv om vi har med slanger. Kenyanerne skiller seg fra etioperne på den måten at de er moderat interesserte i våre biler og vinker mest tilbake på vår vink. Kvinnene langs veien er iført farverike gevanter, særlig gult. Gjeterguttene som passer store dromedarflokker har spyd. Nå har terrenget endret seg fra flat ugjestmild steinørken til jungel - ja, nå har vi digre elefanter og vannbøfler rundt oss. Vi har foreløpig ikke sett dem fordi det er stupmørkt, men en gjeng med med bavianer omringet bilene i dag og farverike digre fugler (påfugler ?) har vi sett flere av. I morgen må det både sveises og skaffes hjul samt diverse mekking må gjøres. radiatoren på rødbilen er løs, batterikassen på blåbilen er også ristet løs og hvitbilen har fått knust et lys og takrennene hvor takteltene

er festet har revnet. Her må antagelig også sveises - hvis vi finner noen som kan det. Forresten sitter det akkurat nå en liten fet hvit frosk på vinduet. Visste ikke at frosker går på vinduer..... I morgen klarer vi - hvis lykken står oss bi - å nå Nairobi og passerer dermed ekvator. Vi har nå kjørt nesten 11 000 km !

28.11 kl: 16.43: Neste morgen var vi tidlig i farta tross at vi var på byens Culture Club hvor vi fikk moroa å oppleve spektakulær folkedans; suggerende og heftig - svært fjernt fra leikarring ! På berg- og dalbanevei med 3098 moh. som toppunkt gikk det tregt til Addis Abeba. Mange steder så bratt at det ble kilometere i 1.gir. Blåbilen ryker blått, bruker 1 liter olje på 10 mil. Vi har regnet at det blir minst 70 liter olje til Cape Town ! Addis er en forurenset 3 mill. by, men med en nostalgisk bilpark for frankofile. Jaggu dumpet vi rett opp i en luguber sjappe med både R4, 6 og 16 på gården. På veien møtte vi flere likesinnede som vinket vilt til oss. Etiopia er et imponerende vakkert fjelland med frodige daler og canyons som overgår Grand Canyon. Etter 160 mil fra nord til sør med elver, sjøer, jorder, sletter, jungel (ananas kjøpte vi i veikanten), kaffe og tobakkplantasjer er det ufattelig at landet er blant verdens fattigste. Det var dessverre mest synlig i Addis. Nesta natt hyret vi oss inn på hotell, dvs. vi fikk stå innegjerdet og fritt for de snesvis nysgjerrige som alltid kommer løpende når vi stopper. Det må innrømmes at det blir litt slitsomt å ha tilskuere nær sagt døgnet rundt. Søndag morgen klarte vi å være på veien før syv - det er fortsatt muslimske bønnerop som vekker oss ! Første stopp var punktering, så ramlet en av blåbilens sideruter ut og knuste (nå mekkes det erstatning fra en vraket Bedford). Få mil senere kom en syklist skjenende ut foran en buss og traff blåbilen i front. Det så stygt ut men farten var liten. Episoden tiltrakk seg hele landsbyen og kunne bli svært kjedelig, men heldigvis grep en engelsktalende kar inn og forsikret alle om at syklisten hadde all skyld, - men noen birr (lokal valuta) til syklisten som plaster på såret ville gjøre godt ! Lykkelig kjørte vi videre i jungelen. Det er spennende å kjøre i jungelen; noe nytt og farverikt rundt hver sving. mengder med barbeinte barn på vei til skolen. Vi har gitt bort hundrevis av penner, det mest populære av alt. Gjennom stråtakene siver røyk og småunger sleper på vannkanner. Karfolk og kvinner bærer enorme bærer med tobakksblader, mais, ananas eller høy. Esler er så tungt lastet at vi ser de svikter i knehasene. Det er ikke mange kilometrene mellom ihjelkjørte høner og bikkjer ingen gidder å fjerne. Veien er en arena for alt og alle, eksempelvis tørking av korn eller barking av staur. Hvem er i veien for hvem ? I dag, søndag 28. har vi utrolig nok klart å legge 45 mil bak oss. Veien sydover mot grensen til Kenya ble flott. Snorrett over øde sletter, men en og annen dromedar skuler på oss i grøftkantene. Vi er fortsatt på ca. 1500 moh, men terrenget har flatet ut med 2-3 meter høye morsomme termittuer. De står som fallossymboler i tusenvis. Dere husker vel at David Attenborough krøp inn i en slik. De er nemlig like dype og hule under jorden. Grensen til Kenya var enkel; en buet staur med snor markerte grensen - men Etiopia-siden stengte kl. 18 på søndager. Vi kom heldigvis tidsnok, men det så stygt ut en stund.

Sjefen var nemlig gått hjem og hadde tatt med seg det avgjørende stemplet vi måtte ha i carnet'et (bilens tollpapirer). Vi overtalte vakthavende til å kjøre ham hjem til bossen med stemplet - og det funket. Han var gudskjelov velvilligheten selv. Vel gjennom staurbommen gikk det greit på Kenya-siden. Spesielt når undertegnede (Egil) sa et min sister-in-law var kenyansk. Nå camper vi bak politistasjonen og er klar for forferdelige veier i morgen. Følg med !

25.11 kl. 16.23: Tidlig opp med solen og raskt på veien - trodde vi! Den trivelige lunden var full av torner, punktering på to hjul og reparasjon til 12 kroner pr. dekk var prisen for idyllen. SÅ full fart østover mot den etiopiske grensen, først flott vei og så vaskebrett i 10 mil. Forferdelig, men terrenget endret seg fra paddeflatt til det vakreste "Provence". Vi nådde ikke grensen og overnattet i bushen, men tidlig neste morgen trillet vi over en 30 cm betongkant, så høy at vi måtte hjelpe bilene med håndkraft ned kanten. Så inn i en stråhytte hvor en hyggelig kar stemplet her og der - og så ba han oss fylle ut formular om kunde- tilfredshet som vi anonymt skulle legge i en postkasse utenfor stråhytta. Som sagt så gjort ! Grensen var en liten bro og vips ble vi tilbudt øl og andre tvilsomme tilbud. Overgangen var sjokkartet - fra det strengt muslimske til syndens fristelser i løpet av femti meter. Byråkratiet var forbløffende effektivt og billig, vi suste videre i 20-30 km/t på elendige veier i 37 grader pluss. Så ble det fjell og plutselig viste GPS'en både 1000 og 2000 meter og tempen falt som et blylodd. Det likte ikke bilene, de pustet astmatisk på rekordhøyden 2380 meter og det måtte dytting til i de verste bakkene. Ikke for at de var så bratte, men vi spant i søla og subbet understellet så det både gnistret og dundret. Det gikk så hardt for seg etter at et vogntog kjørte seg fast og etterlot seg hjulspor så dype at Nilen kunne kanaliseres gjennom sporene, at nedre innfesting for støtdemperen på blåbilen røk. Sklibrettene (og takk og pris til Renault som skrudde på disse) er bare filler, men beskytter likevel de livsviktige tappeskruene for olje og girkasse. Etter flere timers sveising beskuet av flere hundre barn, ble det mørkt og hotell i Bahir Dir ble redningen. Nå, torsdag kveld, sitter vi ved Lake Tana og nyter en velfortjent øl i selskap med en trevlig svenske fra Jämtland. Hotell St. George er møtestedet for reisende mellom Cape Town og Europa, men svensken Lennart er jordskiftedommer her i Etiopia. Vi har det bra, men det siste døgnet har vært tøft; øspøs på 2300 moh., utallige utfordrende episoder med geiter, kuer, esler og elleville barn midt i veien. Veiene er mildt sagt varierende, fra bom stopp og bunnløs søle som plutselig går over i støv så tett at 5 km't er maks. Men som sagt, vi har det bra og utfordringer er jo spennende - om noe enerverende.

22.11 kl. 20.30: Lytt på NRK P1, rapport kommer hvis de har dekning på mobilen.

22.11 kl. 18.05: Etter nesten en uke uten mobildekning fant vi "litt" i Khartoum. Vi har endelig, etter mange spennende strabaser nådd

Khartoum i Sudan. Fergen fra Egypt over Lake Nasser gikk greit, båten var et vrak men gikk raskere enn vi trodde. Ankom Wadi Halfa neste morgen, men bilene lå dessverre 12 timer etter oss på en lekter. Hele dagen gikk med til venting og byråkrati før hotell var uunngåelig. Til 17 kr. natten i hard seng med gulv av leire sov vi faktisk godt. Vi betalte natten med en Egil's defekte kjølebag ! Tidlig neste morgen lå lekteren til kai, dvs. den lå og slo i bølgene med en høydeforskjell mellom dekk og kai på en meter. Nei, dette går ikke å losse, vinden stilner på ettermiddagen, sa kapt'en. Vi fryktet dyr overnatting på fasjonable Hotel Nile, og begynte å rigge til med plank og lemmer til stor forundring og hoderystelse - og jaggu viste vi innsjøkapteinen hvordan man landsetter R4 i Sudan. Det gikk med et brak ! Med varm deilig falafel og brød køyet vi i våre utmerkede Maggiolina taktelt der hvor veien igjen ble brukbar. Veien var nesten ukjørbar, grov stein, grunnfjell og finsand reduserte farten til 20-30. Vi kom bare noen km. før mørket sa stopp. Neste dag gikk det trått og første eksosanlegg gikk fløyten, og det ble flere ! samtlige biler er nå uten eksos, men helt ikke så fælt. Så slo den blå bilen hull i tanken, men trikset med såpestykke som gnis mot hullet virket utmerket og holder fortsatt. Vi kom ikke mer enn 20 mil, slitne og filleristet like mye som bilene. Etter ny overnatting under måne skulle vi på ferge over Nilen, et slitent landgangsfartøy som tok rennafart inn i jordvullen på andre siden. det måtte løfting og sjauing til for å komme ombord og i land. Så på "veien" igjen, en krøttersti vi delte med dromedarer, geiter og unger som vinket hendene av seg i fryd. Alle vil håndhilse som skikken tilsier. Etter ytterligere slitsomme 20 mil og skrubbing over tverrliggende vannrør fra Nilen ble veien brukbar ved Dongola - men like før tok det fyr i sigaretteneren i blåbilen. I Dongola var det banker, men ingen ville veksle egyptiske til sudanske. De er uvenner og derfor ingen veksling: Det finnes ingen kurs, sa de ! Videre sydover var det super vei, flatt jern og godt humør i flere mil før det sa STOPP ! Fra bred asfalt til bunnløs sand på få meter. Etter flere forsøk og fastkjøring var retrett eneste mulighet. To biler kokte og en clutch begynte og slure pga. varmgang og sand ned i clutchhuset. Dessuten blåste det sand så tett at vi ikke så fem meter. Hell i uhell fulgte vi en sti ned mot Nilen i håp om å finne noe farbart og ganske riktig klarte vi å krøke oss rundt leirhytter, palmer og stein. Brak sa det i den hvite og så var det 3x3 cm hull i gulvet. Så ble det hull i bagasjerommet bak hjulet, og jaggu gikk det også hull i gulvet på blåbilen. I går kveld skrudde vi sammen lealause forstillinger på alle bilene, mye var løst, men det er likevel et under at ikke bilene rett og slett har falt sammen i biter. 15 mil med vaskebrett i gangfart er nådeløst ! I dag mandag, gjorde vi unna 38 øde ørkenmil på 5 timer. Eneste stopp var at viferemmen på den blå sa takk for seg. Så suste vi videre inn i Sudans hovedstad Khartoum hvor de fleste av byens 3 millioner innbyggere tilsynelatende var ute i gatene. Trafikkaoset er voldsomt og broget, digre lastebiler og trehjuls Vespa (Hajaj-produisert i India) taxier, Morris Minor fra 50-tallet på kryss og tvers. Nå har vi funnet en fredelig lund ved Nilen, selvsagt ønsket velkommen og blitt invitert på mat av vennlige sudanere

som dukker opp av "intet". Nå lyder også kveldens bønnerop fra nærmeste minaret - som aldri er langt unna.

18.11: Mens vi venter på at "gutta på tur" igjen får kontakt med mobilnettet, kan vi kose oss med nye bilder. Heller ikke denne gangen er det noen beskrivelser til bildene, men vi kjenner igjen Syria, Jordan, Dødehavet og Luxor i Egypt. [Klikk her.](#)

16.11 kl. 13.17: Mest kuriøse reisende er en syklist - en engelskmann som ble beordret til å "kjøre" ombord... Han skal sykle til Nairobi. Han fløy til Kairo og har syklet de 900 km hit til Aswan. Good luck - det er m. a.o. noen som er betydelig galere enn oss. Lastingen, som skjedde for noen minutter siden, var eventyrlig. Via bratte lemmer, plankebiter og tau står bilene på tvers av en smal lekter. Minst 30 hoiende karer var med på sjauen som gikk forunderlig skadefritt. Vi fryktet eksosanleggene. Vi ligger nemlig ekstra tungt "i sjøen", vi har bunkret vann, isbiter og cola så det skal holde gjennom den nubiske ørken. Angivelig skal vi være fremme i morgen ettermiddag, eller deromkring. Så blir det nytt møte med afrikansk byråkrati og suspekke gebyrer før vi endelig kan gi gass. Vi tviler sterkt på at det er GSM-dekning på Lake Nasser, og hvordan det er i Wadi Halfa i Sudan vites ikke. Derfor kan det bli noen dager til neste rapport, men følg med, følg med.

16.11 kl. 12.05: Nå sitter vi kaia ! Det var deilig igjen å sette seg bak rattet - men det var bare til fergekaia ved Lake Nasser ! Nå sitter vi - etter en smule smøring, svette håndtrykk og drøssevis av stempler, ved siden av båten. Den er prikk lik de rustne russiske trålerne på Finnmarkskysten. Bilen er ennå ikke lastet, dvs. de skal på en lekter som slepes. I øyeblikket begriper vi ikke hvordan dette skal gå til, men vi bør vel si som egypterne: In Shallah (hvis gud vil). Vi er i godt selskap med fire tyskere på motor-sykkel som også skal til Cape Town. Våre engelske og nederlandske venner med sine digre 4WD'er er også mildt sagt spent på hvordan ferden sydover vil arte seg. Lugarene, 1.kl. kunne ha vært verre, men vi det er jo bare en natt. Antagelig blir det å sløve på dekk under stjernehimmlen. Vi er alle i litt sjaber form, airconditionlegget på hotellet gjorde oss alle forkjølet - og her på kaia viser termometeret nesten 40 !!! det skal bli godt å komme til sjøs. Vi har noen kalde Heineken å kose oss med på lugaren ! Overfarten er ikke billig, nær 7000 for alt og alle, men det finnes ingen alternativer og da sitter vi i saksa.

15.11 kl.20.30: Hør rapport på NRK P1 kl. 20.30 i kveld. NB: Merk tiden!

14.11 kl. 18.04: På ramadanfest. Allerede klokka seks i dag morges hørte vi en underlig summing utenfor vinduet. Kirkegården ned i bakken var stappfull av folk som fremførte bønner og takksigelser. Vi måtte opp tidlig, toget gikk 7.30 til Kom Ombo hvor vår gode venn Aki skulle møte oss. Vi reiste på første klasse, litt mindre skitt, men fortsatt så skittent at vinduene fremstod som en vegg. Aki stod festkledd på perrongen og opp

på lasteplanet med oss. Vi skulle til hans landsby, en sted med etpar tusen sjeler som levde av å dyrke sukker takket være sinnerike vannkanaler. Vi durte inn på en enorm slette hvor tusenvis av mennesker nær sagt ventet på oss. Reaksjonen var spontan da vi hoppet ut iført galabia, altså de fotside kjortelene alle muslimer bruker. Småjenter var jålet opp i rosa tyllskjørt mens de gifte var dekket bak tette slør, men vi har erfart at det finnes et flørtende øyenspråk gjennom den centimeterbrede stripen som tillater kontakt med utenomverdenen. I dag var de nok litt løsslupne, èn måneds faste tar vel på humøret. Vi ble omringet av ekte nysgjerrighet: What's your name and where do you come from, var gjengangeren. I beste 17.mai-stemning bølget vi frem og tilbake bestemt av den velmenede horden i alle aldrer. Vårt bidrag til festen var å videofilme for deretter å vise frem opptaket - også til folk i alle aldre. De var elleville etter å bli filmet og selv etter et forsøk på unnananøver opp på en ås av en steinberg, hang horden på. Vår vert Aki, mistet oversikten i kaoset og var en smule bekymret. Vi fikk forklaring på nysgjerrigheten; kun èn gang tidligere hadde det vært en turist der - og det var ikke som invitert gjest under ramadanfesten. Fullstendig omtåket, godt hjulpet av 35 + og null skygge, ble vi geleidet inn i selve landsbyen. Husene var bygd av "mursteiner" lags av eselmøkk, søle og fibrer fra sukkerroene. Vi stakk naturligvis hodet inn i et kamelgård. Stadig ble vi stoppet av folk som ville håndhilse - og hvor mange hundre mennesker hver og en av oss har hilst på i dag vites ikke. Fortsatt hang det festkledte mennesker etter oss, og i sin iver for å bli filmet stupte to gutter fra en bro ut en dyp pøl. Det skapte ytterligere liv i leiren, men nå var vi fremme i hans hus hvor hele familien ventet. Han hadde 17 søsken, to av søstrene var ikke gift. De fikk vi ikke hilse på, men flere ugifte smygkikket på oss og forsvant knisende ut av syne. Aki's stue var enkel og det bølgete leirgulvet rent; en utdatert veggkalender, noen sitater fra Koranen og en skurrende svarthvit-TV utgjorde pynten. Her var enkelt, men sjenerøsiteten, humøret og deltagelsen fra hele slekten var overveldende. Det var vi som følte oss fattige ! Først kald hibiskussoft, så gule bønner som snacks fulgt opp med popkorn. Etter endeløs håndhilsning på fjern og nær, det bølget inn med unge og gamle - som hadde ryktet om video-filmingen. Bittesmå unger, åpenbart dratt opp fra fredelig søvn, måtte filmes på armen til tannløse onkler og tanter. They are all family, gliste Aki. Så ble det middagen båret inn på et brett som kunne ha plass til en kamel. Heldigvis.....var det bare kylling, men i likevel en kjempeporsjon. Til vår overraskelse ble alle føyet ut av rommet og vi skulle spise alene. Det var tydeligvis skikken, men vi kan vel ikke se bort i fra at det ikke var slik luksusmat til alle. Sprengmette ble vi beordret til å hvile middag, spesielt var de bekymret for at ikke undertegnede som eldstemann fikk sove litt. Dørene ble igjen lukket og på trebenker slumret vi en time frem til ny runde med hibiskuste og løst prat på en fest- matte ute i skyggen. Med bedende anmodning om overnatte - på en matte på leirgulvet, fikk vi i løpet av en times tid avsluttet heldagsbesøket med muntlige og skriftlige takksigelser før Aki kjørte oss til stasjonen. Maken til gjestfrihet har vi ikke møtt ! De var lutfattige, men ga likevel alt til "rike" vilt fremmede

nordboere. Vi bøyer oss i støvet ! Dette var slitsomt, men en eventyrlig opplevelse !

13.11 kl. 17.06: Soloppgangen er vakker og forutsigelig, - det var visst overskyet her en morgen i august.... Folk følger lyset og det er liv og røre grytidlig, men i dag er det den første av tre offentlige sørgedager og derfor litt stille, men ikke stillere enn at vi innfant oss ved 9-tiden på fergekontoret og tro det eller ei; vi fikk håndfaste billetter og matkuponer etter å ha talt opp 1932 kroner i skitne sedler. Alle sedler er skitne og fillete !! I lettere opprømt stemning ble det masse prat med andre "overlandere", de tidligere omtalte nederlandske tvillingene, et distingvert engelsk par som kjører en kostemalt kasse av en tidligere militær - LandRover. De sitter med rak rygg i primitive seter, rygglenet slutter under skulderbladet ! De skal til Uganda - good luck. Så dukket en pratesyk sympatisk tysker opp som kom "rett" fra Nordkapp. Han er en virkelig globetrotter; i en FIAT Daily med dass og dusj har mannen mutters alene gjort unna sør-Amerika og nord-Amerika, Alaska inkludert. Haben Sie auch in Asien gewesen? Jada, svarte 72-åringen , han hadde tatt en liten sving innom India, Pakistan og Nepal ! Karen ble over seg da han fikk vite om våre Renault'er - han hadde nemlig vært Renault-forhandler i Bayern og solgt over 1000 4'ere. I tillegg dukket det opp en mc-engelskmann som hadde diffuse planer om videre ferd, men med en Honda Africa Twin kan han ta raka spåret. Ramadan er en underlig affære, men i morgen grytidlig skal vi på Ramadan-fest i landsbyen Kom Ombo. Vi er invitert av en Aki, en kar med 17 søsken (!). Følg med, følg med !

12.11 kl. 17.18: Kr. 8,75 kostet det oss samtlige å ta toget tilbake til Aswan etter nattens behagelige nedstrøms seilas på Nilen. Toget var like fylt med søppel som passasjerer, men hva kan man egentlig forvente for en snau tier. Konduktøren som i møysommelig takt med togets skramlende bevegelser skrev ut billett på blåpapir, takket høflig nei til sjenerøs avrundning oppad til 10 kroner. Men la oss ikke hoppe over morgentimene mellom landkjenning og toget; vi ble møtt av en "fetter" av skipperen som tok oss til et kamelløst kamelmarked. Ikke en pukkel å se ! Videre "gjennom" en begravelse hvor en flokk med innleide gråtekoner hulket så hjerteskjærende at vi hørte det bakpå planet av Toyota-pickup'en vi satt på. Vi var på vei til Kom Ombo, et ruintempel fra 180 f. kristus. Flott, men steinhaugen var av uforståelige grunner hysterisk bevoktet av soldater, noen med "rullatorer" av stål foran seg. Riktignok er Arafat død og det er erklært 3-dagers landesorg, men intet tyder på at noen bryr seg særlig om det. Turen bakpå fetterens nedkjørte pickup var festlig, småslyngler hoppet på i fart og ropte språk- vant: How are you today ? Fetteren bak rattet ble rasende, men selv etter flere bråstopp og utvetydige trusler om bank, hang gutta på i støvføyka. I landsbyen var det flere esler enn biler og det ble stopp blant syntetiske (tydeligvis siste mote) tepper, digre Nil-aborrer, kyllinger i trange bur, grønne hårspenner på supertilbud og bloddryppende rester av en nyslaktet kamel. Midt opp i det hele vandrer fillekledde barn barbeint mens gubbene sitter i skyggen

og kuler'n med vannpipe. Kvinnene balanserer jumbostore sekker på hodet; det må være ulidelig svett inne i svart- serken de bærer fra topp til tå ! Ikke for å ødelegge kvelden, men vårt nyinnkjøpte termometer viser nå kl. halvsyv 27 grader. Jan Roald er kraftig forkjølet, et resultat av heftig aircondition og natten under åpen himmel på Nilen.

11.11 kl. 16.27: Mer fredfylt kan man ikke ha det ! Vi sitter, dvs. flyter i skrivende stund nedover Nilen. Ali, skipperen har nettopp servert oss eplete og sitter nå sammen med kokken og spiser et velfortjent fyldig måltid etter dagens lange faste. Klokken er dermed fem og solen såvidt forsvunnet i vest - i retning Libya. Roret passer båtvanter Trond med en henslengt fot på kulten. Å sige nedover nedover Nilen med flau vind er mentalhygiene i høyeste potens. Tore forsøker aborren, vi har sett noen skikkelige rigger ! Dagens siste dieselspyene cruiselekterne til Luxor har passert og nå er det blikkstilte og trolsk. Bare kokkens hvesende kokeapparat, hvor vår kveldshøne bobler muntert i gryta bryter stillheten. Et par andre felukka'er ligger i ropeavstand med like slappe seil. I natt skal vi sove under åpen himmel ombord. Nesten hele båten er dekket av madrasser og medbrakte puter fra hotellet. Kanskje lurte vi frem en rødvin. Cleopatra drakk sikkert også vin etter solnedgang. Vi ble i går tipset om en turistsjappe hvor vin kan kjøpes mot fremvisning av pass. Pussig nok fikk vi ikke kjøpe importert vin, det måtte vi nemlig ha gjort innen de første 48 timene etter innreise ! Men egyptisk vin kunne vi få - forstå det den som kan. Nå er klokken halv seks og det er allerede bælmørkt, men mat blir det sikkert. En lykt trylles vel fram fra det rikholdige baugrommet. Båten er 8 meter lang og 3,5 meter bred med et kjempe- messig seil i hengende i en skyhøy mast. Masten er av furu fra nord-Europa. Såvidt vi forstår skal vi sige nedover i hele natt og ved sekstiden - eller deromkring - tar vi toget tilbake til Aswan. Ett døgn med egen felukka, skipper, kokk + mat koster 75 kroner pr. hode ! Nå er mannskapet mette og belåtnede; lun nynning fra skipperen. Nå mangler bare Agathe Christie. Dere har vel lest Mordet på Nilen - som faktisk i stor grad utspiller seg nettopp her i Aswan.

10.11 kl. 08.46: Gårsdagen var et ubetalelig møte med byråkratiet, men vi har jo god tid !: Etter avtale med Mr. Sala i Nile Navigation etc. stilte vi alle på hans møkkete telefonløse kontor kl. 9 sharp. Han bekreftet takk og pris plass på lekteren på mandag, men billetter kunne han ikke utstede før vi hadde klarert utreise av bilene. Go to the Traffic Police and then to Customs Authority at High Dam (Aswan-demningen). I følge med to nederlandske tvillinger i Landcruiser som også skal til Cape Town, tråklet vi oss frem til nok et underholdende møkkete kontor med dokumentstabler fra gulv til tak. Etter håndhilsning på halve staben klippet vi de festlige arabiske skiltene av bilene og fikk den nødvendige kvittering. Så kjørte vi på ordre, men av uklare grunner til tollvesenet på kaia ved High Dam. Til tross for at vi ikke skulle reise - det fantes da heller ingen båt der - måtte vi gjennom bip-bip kontroll. Mr. Aman forklarte plutselig at vi måtte deponere bilene hele uken hos ham fordi vi

ikke hadde skilter. Vi nektet og etter masse telefonering til Mr. Sala som vi forstyrret i formiddagens bønnetime, snek vi oss uten skilter tilbake til hotellet hvor bilene ble "gjemt" slik at ikke Traffic Police skulle fatte interesse. BIIIIG trouble, sa tollvesenet, men lot det skinne igjennom at han ga blaffen. Nå står bilene i ro, hvilket ikke gjør noe. De er stappfulle med 90 oktan til 1 krone literen, de trivdes dårlig på 82 oktan til 90 øre literen ! Nå later vi med dårlig skjult utålmodighet, at vi er på ordinær sydenferie - hvilket ikke er så vanskelig i 30+ og megasvømmebasseng. Og snart blir det Felucca-tur på Nilen.

08.11 kl. 21.00: Egil rapporterer på NRK P1 ca. kl 21.10 i kveld.

08.11 kl. 19.45: De første bildene er endelig ankommet og [de finnes her uten kommentarer](#). Foreløpig har jeg ikke fått beskrivelse av hvor bildene er fra, men noen steder er lettere å kjenne igjen enn andre.

08.11 kl. 15.21 Søndag morgen, som er jobbedag her, tok vi et Peugeot-taxivrak til The Upper Nile Valley Transportation Company, som skulle seile oss over Lake Nasser til Sudan. Foran oss stod to nederlendere med fortvilelse i tonefall og blikk. Ukens ferge, dvs. en lekter, som kun tar fire biler (!) var full. Ikke med biler, men med gods fra Libya. Libyas grense til Sudan er også stengt og følgelig må de reise/sende gods via Nilen. De henger på en ekstra lekter etter behov, men den befant seg i Sudan. På toppen av det hele truer festen som markerer slutt på ramadan-måneden at fergen "gårnårdengår". I klartekst: Vi må vente her i Aswan i en uke på neste lekter ! Det skal innrømmes at den gjengens gode humør fikk et øyeblikks skudd for baugen, men Afrika er Afrika. Altså ingen bombe ! Det er ganske fantastisk at en ukentlig liten lekter er absolutt eneste transportvei mellom syd- og nordafrika i denne delen av det enorme kontinentet Afrika er. I morgen skal vi igjen til herr Sala i Upper Nile for å deale pris sammen med to nederlendere som også er "stucked" her. De har kjørt gjennom Libya og skrøt av gjestfrihet og betydelig mindre byråkrati enn Egypt-tullet med midlertidige skilter. Vi har forlatt 20-kroners hotellet og oppgradert oss til litt luksus. En uke på Abu "Sleip" hadde vært billig, men neppe en god investering i søvn, rygg og hygiene. Vi bor derfor "oppe i åsen" fritt for minaretetenes bønnerop kringkastet via skurrende megahøytalere til alle døgnets tider. Eksotisk ja, men å bo nabo til en moske med utvendige høytalere blir noe heftig midnatt, 04 og 06 om morgenen blir noe heftig. I dag mandag har vi skiftet olje og medbrakt filter på alle bilene på en ubeskrivelig skitten bensinstasjon. Selv om vi - til folks forundring - forsøkte å gjøre det selv, deltok minst ett dusin mennesker. Jeg løsnet filteret fra oversiden uvitende om at det samtidig stod en kar under og og tappet bunnpanna. Han fikk en desiliter varm olje i hodet, men det gjorde neppe noe fra eller til og var smørblid for 10 kroner i tips. Oljeskift + vask (voldsom spyling av skjermkassene) for alle bilene kostet drøyt 100 kroner. Kara på stasjonen ville kjøpe NAF-kjeledressen min, men det får bli ved reisens slutt. Aswan er et nydelig sted med eventyrlig solnedgang i sanddynene, - som vi skal utforske i

løpet av uken. Og en tur med en felukka, de karakteristiske Nil-båtene med enorm seilføring hører med. Det mangler i vært fall ikke på "special good price for you, my friend". Ha en god kveld - vi bader !

06.11 kl. 22.46: Klokka syv var vi på pletten med varmkjørt radiator. Nå var det om lag 50 busser, 20 minibusser samt noen få privatbiler i konvoien som startet prikk syv med sirene. Med nydelig morgensol i ryggen bar det vestover i dramatisk fjellterreng på god vei. Vi hadde problemer med å henge med, men på grunn av stadige sjekkposter med eksosanleggknusende humper, tok vi igjen bussene med turister på dagsbesøk til Luxor. I hver lille landsby, kryss eller større by ble all annen trafikk stoppet når vi bokstavelig talt suste gjennom tettstedene så esler og banan-selgere skvatt. Helt vilt, men turister er penger ! Vi som kom kregende i kjølvannet, fikk stadig sirenehjelp - eller kjeft - av den aller bakerste politibilen som lå èn meter bak, eller gjerne på siden mil etter mil. De veivet muntert med geværene og nåde den bil eller eselkjerre som rørte seg før også vi var forbi. Etter obligatorisk og imponerende sightseeing i ruintempler i Luxor ved Nilens bredd, måtte vi på ny innfinne oss til konvoi. Etter ytterligere 22 mil langs Nilen med vekselvis gassen i bønn og full brems ved sperrehumpene og politiets utallige sjekkpunkter kom vi til Egypts sydligste by Aswan. Lenger kan man ikke kjøre. Her ligger den berømte Aswan-demningen som holder verdens største vannreservoar i sjakk. hele Nildalen fortøner seg som edens hage takket være demningen Nasser bygde på 50-tallet. Vi fant Hotel Abu Sleeb hvor innehaveren stod klar med kald hibiskussaft. Deilig, men Magne drakk uhøflig ikke opp sitt glass ! 20 kroner pr. seng med frokost. Hva den består av blir spennende. Mest spennende er videre ferd mot Sudan på en slags ferge mandag. Imidlertid møtte vi et fransk par som kom sydfra i LandRover. De hadde bare positivt å fortelle derfra. Dette hotellet er det kule stedet hvor såkalte "overlandere" møttes, leste vi i Lonely Planet.

05.11 kl. 19.32: Å neida, hydrofoilen som bare tar 12 biler hadde bare plass til èn. Heller ikke klar tale om penger rett i foret skaffet plass. Der stod vi slukøret på kaia og måtte gjøre vendereis tilbake til hotellet som smilende tjente gode penger på oss. Men Tore fylte 42 år og presang ble det selvsagt: En tjekkisk forgasser passende til hans hjemlige LandRover som Magne, Svend og Jan Roald ærlig og redelig stjal fra et vrak i Tyrkia ! Men vi gikk til sengs med håndfaste billetter til dagens ferge (fredag) kl. 14. Hydrofoilen ble et sentimentalt møte med gamlelandet, den var bygd av Kværner i 1998 i 5583 Omastrand. Etter 90 sprutende minutter satte vi hjulene på afrikansk jord - og måtte gjennom full bagasjesjekk og opprulling av takteltet. Der kunne det jo skjule seg både granater og folk ! Det kryr av soldater i blendende hvite uniformer og klissklassvette bagasjebærere, men alle er korrekte og ønsker lykke til på ferden. ... Det var velment, men det slo dessverre ikke til. Først traff blåbilen med Svend bak rattet et løst kumløkk midt i veibanen syd for Hurghada. Kumløkket spratt opp og rev løs begge festene for eksosanlegget. Universalbånd tryllet Egil frem og i hui og hast ble det fikset. Vi skulle nemlig rekke

kveldskonvoien til Luxor kl. 18. Samtidig ble en slangeklemme trukket til fordi det piplet litt vann. Av sikkerhetsmessige grunner blir man eskortert til Luxor av politiet til faste tider. Det klarte vi på håret takket være en annen politibil som med tidvis sirenebruk viste oss vei til samlingsstedet utenfor byen. Som sagt var det på håret; den skrøpelige politibilen fikk nemlig motorstopp og måtte både skrus og dyttes i gang før den ble snill. Eskorten stod klar og konvoien bestod av en snutebuss, en ubeskrivelig overlastet 504 og etpar mer tillitvekkende kjøretøyer, samt vi som baktropp. Først sakte gjennom etpar kontroll-poster før full gass ble gitt uti ørkenen. "Vi har høy temperatur", lød det fra walkien i den blå bilen ! Motoren var nær kokepunktet - og baklysene på konvoien forsvant i kølmørket. Politibilen aller bakerst bråstoppet og forkynte med autoritet at han ikke kunne "leave you here". Forsmedelig tauing tilbake til sivilisasjonen var eneste alternativ. Som et vogntog tauet den hvite den blå med den røde som backup. Den røde ble sendt ut for å rekognosere overnatting; Hotell Cleopatra ble tross forlokkende navn og hundre-lappen for dobbeltrommet forkastet. Luksusiøse Amira til 250 for dobbeltrommet inkludert flott middag og frokost, altså 125 pro pers. ble valgt med applaus. Kan noen passe på bilene i natt, spurte Svend. Ja, sa hotellet og èn mann tok stolen sin på flekken og flyttet ut på gaten. Der skal han sitte i hele natt ! Feilen ble fort funnet, hele stussen for nedre slange var knekt av - antagelig i møtet med kumløkket. Selvsagt hadde vi ekstra radiator, og ut-inn med radiator tok faktisk bare minutter. I morgen grytidlig blir det nytt konvoiforsøk med norsk vann i radiatoren.

03.11 kl. 17.40: Etter avtale stilte en kar fra et reisebyrå hos kl. 8 presis. Han skulle fikse fergebilletter til Sinai, men han kunne jo også ha solgt oss billetter til fotballkamp ! Han foran i taxi, vi etter inn til hans byrå som umiddelbart bygde oppunder mistanken om at han var en luring, men så videre til fergekaia med oss på hjul. Etter vår vurdering hersket det fullstendig kaos og anarki på kaia; bagasje- hauger høye som fjell på toppen av biler og busser. Noen bar kjøleskap på ryggen, andre var usynlige under 4-5 madrasser og snublet derav over andre som lå og ba til Allah i retning Mekka. Til vår skuffelse havnet vi på slow-ferry og måtte se speed-ferry'en suse avgårde. Imidlertid reiste vi på en forsoffen 1.klasse - som vi med unntak av en italiensk prest hadde for oss selv. Vi var sultedøden nær da endelig Ramadan tillot matinntak kl. 17. Kun èn rett, suppe og kylling med ris samt vann. Festmåltid ! Båten gikk merkelig sakte og forklaringen fikk vi. Pga. Ramadan var havnen i Nuweiba i Egypt stengt mellom 17 og 18 fordi alle spiste da. Lettere dehydrert i 35 graders varmen ble vi møtt av en blid ung Tourist Police Officer som skulle geleide oss gjennom byråkratiet. Og det et nær sagt ubeskrivelig tullball på kryss og tvers i luker, bank, inspeksjon, formularer. Uten han hadde vi vært der ennå eller mer sannsynlig glidd inn i delirium. Et eksempel var mannen som skulle sjekke understellsnummeret; en avsindig fra topp til tå skitten, men autoritær kar, viste seg å være krumtappen i utstedelse av midlertidige skilter. Han brukte en gammeldags blyant og risset av chassisnummeret på en papirlapp som ble sendt videre til høyere

øvrighet. Vår sympatiske mann falt pladask for walkie-talkien og ropte henrykt flere ganger på Magne fra min bil. Hvor mange ganger diverse personer med eller uten uniform har spurt om våre navn eller bilens reg.nr kan ikke telles. Timene gikk i stummørket, men litt underholdning hadde vi før vi kunne trille ut i Egypt-natten. Nemlig å observere full tollkontroll av vannvittig overlastede personbiler: Lossing og ny akrobatisk lasting av utrangerte vaskemaskiner, varmtvannsbeholdere, madrasser, tv'er og tonnevis med tepper pluss koffertene på størrelse med Moelvenbrakker fikk plass på takene til slitne Peugeot 504 Familiale. Ved midnatt gasset vi ut på festlige egyptiske gule skilter med arabisk skrift. I måneskinn på stille flott vei kjørte vi de 12 milene til ferieparadiset Sharm el-Sheikh på Sinaihalvøyas sydspiss. Langt på natt rullet vi opp de utmerkede takteltene og sov fredelig inntil Egil fikk besøk av en kar - også han camperende i veigrøfta, dog uten telt, høflig spurte etter vann. Etter omelettfrokost (nå er vi passe lei omelett) med tjukke fluffy lomper, nypresset juice og udrikkelig kaffe måtte vi konstatere en ny forsinkelse. Fergen videre til Hurghada på Afrika-siden av Suezgolven går ikke før torsdag kl. 18. Altså minst ett døgn venting her på billig og bra bad hotell som også vasker svettetoget vårt. Kjøre rundt, dvs. nordover via Cairo ? Nix, nær 100 mil og ikke en meter lenger syd enn med ferge. Heller hvile- og bilservicedag !

01.11 kl. 21.00: Radiorapport kommer på NRK P1 etter nyhetene, følg med!

01.11 kl. 18.45: I går kveld søndag fant vi i stummende mørke - og her er det mørkt, utrolig nok frem til Dana nasjonalpark hvor vi sveivet opp takteltene blant furutrær. GPSen viste 1392 moh ! Plutselig stod det en smilende tannløs kar med dampende tekjele i hånden. Te måtte vi ha før vi la oss ! I dag våknet vi til fuglekvisper og et panorama som knapt kan beskrives. Tenk Grand Canyon. Etter solgryn på pose tilsatt varmtvann var vi farta til Petra, Jordans, og en av verdens største severdigheter. Petra ble bygd nederst og innerst i en 3 km smal kløft 800 år før Kristus og var i flere hundre år midt-østens viktigste handelsby i østenden av Silkeveien til India og Kina. På 1200-tallet døde liv og levne ut og byen var faktisk glemt i 7-800 år inntil en ung sveitser fant den i 1812. Templer innhugd i loddrette fjellsider på rekke og rad, et amfiteater med tribuneplass for tusener og enorme hulrom med gigantiske utsmykninger har kvalifisert Petra til en av verdens (etterhvert mange) syv undere. Veiene her oppe er meget bra og spektakulære, fra topp til topp på 1600 moh. 4'erne sleit hardt, helt ned i 1.gir måtte vi og på den høyden hadde vi rundt regnet 25 hk å rutte med, men de klarte brasene med bravur. Når tempmåleren nærmer seg kokepunktet er jo trikset å slå varmeapparatet på full guffe. Da synker motortempen øyeblikkelig - for de som ikke visste dette. Nå sitter vi i et arabisk telt på lave sofaer i strandkanten ved Rødehavet, drikker cola (alkohol er forbudt her) og venter på godt stekt høne. Høne er jo godt ! I morgen blir det - hvis alt klaffer, speedferry til Sinai i Egypt. Vi kunne tatt nattbåt ved midnatt, men den så tvilsom ut !

31.10 kl. 18.51: ENDRET REISERUTE Kontrastene er store og brå her i Midt-Østen; ikke bare mellom fattig og rik, men fra stekende varme og kald fjelluft. Vi camper nemlig, ifølge GPS'en på 1392 m.o.h. hvor det blåser surt. Tore har tatt på seg god skilue og en tannløs jordaner har nettopp overrasket oss med nydelig gloheit te. Vi lider mao. fortsatt ingen nød - og REAL-turmaten glir ned. Etter ørten taxiturer med det ene Daewoo-vraket etter det andre til hhv. ambassadene Sudan, Saudi-Arabia og vår egen var det godt å tute seg ut av Amman i kveldsrushet mot landets største severdighet, Petra, som vi skal besøke i morgen. Men tilbake til ambassadene. Sudan-visumet var klarert, men likevel måtte nye papirer fylles med bl.a. spørsmål om hva våre mødre har/hadde til fornavn ! Så i full fart til den saudiske hvor en lettere kaotisk gjeng med mennesker albuert seg frem til et lite hull i porten hvor en usynlig mann befant seg. Et skittent telefonrør kom ut av hullet hvor en med myndighet krevde at vi måtte ha Letter of Recommendation fra Norge hvis vi skulle komme inn. Dra til Egypt, avsluttet stemmen gjestfritt i røret ! Ny taxi til den norske ambassaden hvor kjekke karer med maskinpistol passet godt på. Vel inne fikk vi klar melding om vår planlagte transitreise til Jeddah: Glem det - vi fraråder det på det sterkeste. Vil dere bli kuttet hodet av ? Dra til Egypt, sa vennlige Johnny i samme tonefall som araberer. Der og da tok vi klarmeldingen til etterretning og bestemte Egypt. Vi gjør intet dumdristig. Nå får vi se både pyramider og Nilen. Men neste utfordring blir å komme seg derfra til Sudan. Visum har vi, men veiforbindelsen er skral og fergen på Nilen går angivelig når den selv vil. Uansett så har vi det bra; geitosten og melkesjokoladen står på respatexcampingbordet. Det er godt med norsk kraftfor etter å ha erfart Ramadan's eiendommelige utslag tidligere i dag. I Amman mangler det ikke på internasjonale fast-food steder, men pga. Ramadan-måneden vi er inne i kan muslimer som kjent ikke spise før etter mørkets frembrudd - men alle spisestedene er åpne med mengder av ansatte som ikke har filla å gjøre. Vi fikk omsider kjøpt en kyllingburger, men å spise den på stedet var dengang ei. Vi slo oss ned på fortauskanten og nøt måltidet til almann forundring. Sørpelet fikk de tilbake ! Fra Amman, som ligger 900 moh. gikk det unnabakke gjennom ørkenen med enorme saueflokker gjetet av kjortelkledde nomader. En flokk dromedarer stod også og sløvet i veikanten. Vi kjører hovedveien syddover mot Rødehavet med Israel på vår høyre side. Flott vei, men stadig slalomkjøring må til for å unngå digre rester av lastebildekk holder oss våkne på den snorrette asfalten. Bilene går som et skudd og jordanerne heier oss frem. Ikke ett surt menneske har vi hittil møtt.

30.10 kl. 08.09: SYRIA VAR INGEN STOR OPPLEVELSE Etter å ha vinket farvel til våre gode gartner- venner i Tyrkia kjørte vi på berg-og dalbaneveier til en øde grensestasjon til Syria. I typisk gammelkommunistisk stil måtte vi gjennom et latterlig byråkrati og gebyrer til alt og alle. Veiene ble dårlige og søppel over alt. Vi fant i 30 "varme" frem til kystbyen Tartus som burde vært en perle, men forfall preget stedet. Via Lonely Planet fant vi et ok hotell og spiste pizza. Syria skal angivelig ha en av verdens best bevarte middelalderborger (og

eneste severdige attraksjon), men ingen skilting førte oss dit. På motorveien langs grensen til Libanon stod cigarettselgerne midt i veien, antagelig smuglet sådan. Vi satte kursen direkte til Damaskus som for oss virket lite tiltrekkende. Bilvrak, folk som bodde på rykende søppelhauger og geiter om hverandre. Imidlertid er landskapet spennende; enorme høylandsletter og fjell på flere tusen meter. 4'erne peste seg opp over i 60. Ok fart når det kommer ymse kjøretøy imot på høyre side og grønnsak-selgere har plassert tomatene så langt ut i veibanen at de er nærmere ketchup. Bensinstasjonene i Syria er elendige, ekstremt grisete og etter fire forsøk på å kjøpe ny hovedlyspære ga vi opp. Et sted sa karen at i Jordan har de sikkert lyspærer! Etter Damaskus bar det rake veien til Jordan hvor byråkratiet ikke var stort bedre og gebyrer i den ene luken etter den andre. Hyggelige folk som omtalte bilene våre som Mr. Bean-biler, men totalt blottet for å gi veiledning. Midt i papirstyret møtte vi en nederlander på motorsykkel som alene skulle til Cape Town. Han skulle bruke ett år ! Jordan gir et betraktelig ryddigere inntrykk enn Syria, men de har uvarslede og brutale fartshumper midt på motorveien. Det er lurest å ligge bakerst , men bilene har ikke tatt skade av noen forferdelige møter med disse. Dessverre ble det mørkt da vi kjørte inn i 2-millionbyen Amman. Vi praiet raskt en taxi som viste oss vei til et tilfeldig utvalgt hotell for 50 kroner. Amman ligger på intet mindre enn 19 høyder - og de er bratte ! En bakke var helt for bratt. Mange skuelystne fikk god underholdning da tre 4'ere kom baklengs nedover for å ta rennafart. Et annet sted hoppet noen guttunger opp på støtfangeren til Magne, men da Tore hoppet ut og brølte tok de beina på nakken. I dag lørdag, blir det hviledag på hotellet og tur til Dødehavet med minibuss + litt clutchjustering. Bilene er bevoktet av kjekke karer med maskinpistoler. Den egyptiske ambassaden er nemlig tvers over gaten, og i dag morges stod t.o.m. en vakt og lente seg ramadan-avslappet på den hvite. Ramadan medfører at de fleste restauranter er stengt, men de internasjonale hotellene serverer i det minste utlendinger en pils i varmen. Vi har det med andre trygt og bra. Kanskje kontakter vi NRKs Odd Karsten Tveit !

29.10 kl. 13.35: Syria intet nett, men nå er vi på grensen til Jordan om få minutter. Rapporterer i kveld, Syria er TRIST.

27.10 kl. 23.36: Hvor er vi nå ? I byen Iskederun aller aller innerst i Middelhavet. I syd Libanon, noen mil "bak" oss ligger Syria hvor skal i morgen. Veiene er høyst variable; alt fra grus, hullete asfalt og ubeskrivelig flotte 6-felts motorveier uten trafikk. Vi kjørte milevis på rekke i hvert vårt felt. Avgiften var kr. 1,50 ! Kan nesten prise bompenger. Landskapet er også varierende; stupbratte fjellsider med banantrær, frodige maisåkrer og gresskar i tonnevis innimellom folketomme sandstrender. Her er det bare vi som er turister. I kveld blir det sent. Nattevaktene prater i vei og tilbyr både tv og video. Har noen andre bodd på taket av en R4 i en botanisk have i Tyrkia????

27.10 kl. 23.14: Tyrkere er fenomenalt gjestfrie og høflige. De pågående teppeselgerne møter du bare på gaten i Istanbul. På bygda får vi knapt lov til å betale og alle deltar intenst for at vi skal ha det bra og til og med på bensinstasjoner blir vi invitert på te eller kaffe. Etter strabasiøse 40 mil på svingete bratte veier sitter vi nå i 27 nattlige varmegrader og drikker ennå mer te med nattevaktene i en botanisk have vi trodde var campingplass. Dette etter å ha kjørt flere hundre mot kjøreretningen ! To tekniske "morsomheter" i dag var plutselig mangel på strøm; bare dårlig kontakt på en polsko. Så kokte batteriet i den røde bil så lukten av batterisyre lå tykk. Feilen var tørt batteri; vann løste saken ! Etterpå hoppet vi i det turkisgrønne Middelhavet - vi har det Extremt fælt.

26.10 kl. 11.10: Det går i clutch ! Ordet "utrolig" er slitent, men hva kan man si når clutchen ryker - på den røde bil, på vei FRA et lokalt Renault-verksted hvor ærendet var å skaffe reservewire til clutchen. Trond slurte seg tilbake til gaten vår på 2.gir og så var det bare å gå igang med skifte clutch. Bilen ble stablet opp på murblokker, av med panseret, ut med radiator, styresnekke og girkassen. Egil's medbrakte reserveclutch passet gudskjelov, men wiren måtte også skiftes og nå hadde vi ingen. Full fart tilbake til verkstedet som lager en ny. Her fikser de alt. Om ikke dette var nok så røk også tappepluggen på radiatoren av. Ny tur til et lite og avsindig møkkete verksted hvor en smilende kar loddet skaden for 25 kr. Mer ville han ikke ha. Det skulle ha vært hjemme! Mekkingen foregår stillferdig i en blindvei, men norske badeturister finner oss underholdende ! Clutchen medfører etpar slappe dager i lånt luksusleilighet så vi kan ikke klage, og Ali Baba på hjørnet, en smørblid kafètyrker som skal til Ålesund i dag, spanderte lammekoteletter i går kveld.

25.10 kl. 10.27: Lytt på NRK P1 i kveld kl. 21. Det er hvile og servicedag i dag.

25.10 kl. 00.22: Stille søndagstrafikk early morning var deilig, men likevel tett i tett med folk som selger meloner, gresskar, kål, nøtter, oliven, dadler og nøtter langs veien . Selgerne, inkludert storfamilien og ørten bikkjer sitter faretruende langt ute i veien. Eksotisk, men farlig. I dag turistet vi Pukkomale som sterkt anbefales; mineralholdige varme kilder som fosser utfor berget og skaper hundrevis av varme kulper. Romerne var her allerede 190 år før Kristus og holdt det gående til jordskjelvet i 1383 gjorde romernes mondene spa upopulær. Så kravlet 4'erne seg opp til 1450 meter før det stupte ned mot Middelhavet og Alanya. I nedfarten ble vi underholdt av en galning i Dacia pickup med lasset fullt av sauer. Han var klin gærn; vill kjøring så sauene gikk veggimellom på lasteplanet. Nå er vi behagelig innkvartert i lånt leilighet i luksete "norsk" blokk i badebyen Alanya. Offseason ja, men morgen bad i Middelhavet bør det bli. Ellers blir det hviledag etter ytterligere 50 mil bak rattet og jakt på ekstra clutchwire samt litt service på bilene.

24.10 kl. 13.45: Etter skjønnhetssøvnen i olivenlunden ble det grytidlig start og vips inn på ferge, nærmest en lekter som brakte oss på halvtimen til Asia for femti kroner. Så sydoover på spennende vei mot Izmir - så sa det spjong i den blå bil ! Clutchwiren røk. Men hell i uhell skjedde det utenfor en bensinstasjon og Trond hadde wire medbrakt. Pussig nok røk også speedometerwiren nesten samtidig, men Magne ruslet femti meter og en rekordmøkkete mekaniker fant en splitter ny. Så var vi i farta igjen. Full fart gjennom tre millionerbyen Izmir i mørke med kurs innover i landet mot Ayden fant vi 2-stjerners hotell og pizza.

22.10 kl. 19.17: Tyrkia er Renault-land; det kryr av stilige salgslokaler hvor kun Renault og intet annet forstyrer imagen - som er skyhøy her. Clio med rumpe er utvilsomt årets slager, men for oss sjeldne modeller som R21, R9 og 11 og gamle 12'ere i Dacia-utgave står på hvert hjørne. Nok engang har vi, dvs. Egil og Svend, blitt "tatt" i fartskontroll tross våre 32 hester, men etter diverse matematikk på kalk'isen ble vi frikjent og løslatt. Trafikkpoliti mangler det ikke på, men de vinker og tar til luen når vi kommer feiende mellom løsbikkjer og slepekjerrer. Güla Güla er en uoppdaget perle ved Marmarahavets europaside. Årsaken er helt enkelt at veien dit er mildt sagt krevende. Vi tør tro at vi var de første nordmenn og de første 4'ere som noensinne hadde satt sine hjul her. Vestlandsveier er rene barnematen; flere hundremeter rett ned i havet uten rekkverk i gangfart - og så var det også bom stopp for Trond's røde. Det var for bratt og stadig steiner og grunnfjell som slo i bunnpanna. Dytting måtte til. Mulig at venstre demper bak i Egil's bil er "bånnnet" for godt. Litt vel tidlig, men vår egen skyld. Hvorfor havnet vi her? Vi tar kystveien, sa Magne og så tok asfalten slutt, så grusen og deretter grunnfjell. Kuer, gjeter og høner ga et lite inntrykk av sivilisasjon, men nå villcamper vi i en olivenlund og sovner inn i rooftenten med grønne dønninger som beroligende sovemedisin etter dagens svimlende kjøring. Ikke minst mentalt forfriskende etter Istanbuls larm.

21.10 kl. 18.09: Dagen startet med frokost på hotelltaket og panoramautsikt til Bosporus, den blå moske og sultanpalasset. Deretter innlevering av skittentøy til vask og stryking. Svend, Trond og Jan Roald lot seg med velbehag barbere og stusse håret. Barberingen innebar noe overraskende nesehårklipp og brenning av hår i ørene samt etterbarberingsvann av type rumpesprit. Så kastet vi oss ut i Grand Bazaar med sine hundrevis av småsjapper med gull, glitter, tepper og alskens krimskrans. Selvfølgelig dukket det raskt opp en selger som snakket flytende norsk. Det er trøkk i en metropol med 12-13 millioner innbyggere hvor halvparten synes å ville selge deg noe. Derfor lunsj med fersk fisk på menyen og tur med råflott trikk til det imponerende underjordiske vannreservoaret bygd for tusen år siden til sultanen og haremet. Sultanpalasset tok vi lett, men en snartur innom Den blå moske hvor kveldssola lyste nydelig gjennom glass -malerivinduene ble det tid til. I morgen drar vi til Asia - for 2. gang ! Ingen har hittil blitt lurt på verken tepper eller skinnjakker.

20.10 kl. 19.35: "You are in Asia", sa karen på bensinstasjonen da jeg spurte hvor i Istanbul vi var. Denne muntre overraskelsen var en lærepenge; vi hadde nemlig i iver etter å følge GPS'en og samtidig holde tritt med trafikken inn til 12-millionersbyen passert broen over Bosporusstredet. Blemmen kostet oss trafikale opplevelser av ekstrem art, men oppmuntret av stadig tut-tut fra velmenende bilister - til og med fra taxikusker, surret vi oss tilbake til Europa og den berømte Blå moske. Bilkjøring i Istanbul er ikke å anbefale, men R4 har nå vist å takle heftige unnamanøvere. Men la oss ikke glemme gårsdagen. Også den fylt av trafikale utfordringer. Suicidale sjåførere er plagsomme ! Bilene går så det suser, bruker ikke olje, men er litt forskjellige i forbruk. Kanskje bare ulik kjørestil skaper forskjellen. I dag gikk vi riktignok to av oss bensintomme, men vi hadde heldigvis stappfulle jerrykanner. Veiene er høyst variable; fra de helt supre til sjokkerende hull som kan ta livet av forstillinger og dekk. Men vi klarer oss ! I kveld blir det mavedans.

19.10 kl. 00.51: I dag (mandag) har vi kjørt nær non stop ca. 50 mil gjennom Serbia på dels forferdelig dårlig vei og dels super motorvei vi har betalt bompenger for. I nord paddeflatt som etter hvert ble til fjell og dramatiske trange pass mot Bulgaria. Grensevaktene i Serbia ble voldsomt fasinert av bilene og panseret måtte opp da èn av de uniformerte hadde en R4. Etter hvert ble det 5-6 våpenutstyrte staute karer beundret bilene og dynamoens plassering. Det mangler ikke på 4'ere her og en lastebilkusk kom for å fortelle at lasten hans var Renault-deler på vei til fabrikken i Tyrkia. Folk kjører som gale og også i dag har vi sett drøssevis med nestenulykker og èn kraftig krasj. De 12 milene fra Serbia og ned til Sofia; ja nedover på elendig smal humpete vei med tømmerkjerrer uten lys eller refleks. Tøft å kjøre i mørket, men det var uunngåelig. Grensepasseringen tok litt tid, blant annet måtte vi kjøre gjennom en vaskedam for hjulene som kvalifiserte for stemplet godkjennelse mot kugalskap av landsveterinæren.

18.10 kl. 15.38: **Hør på NRK P1 kl 21.10 i kveld!** Kjører gjennom Serbia, kanskje til Sofia i kveld. Bilene bruker ca 0,75 - 0,77. Ikke verst med bønn gass !

17.10 kl. 20.07: God kveld - har foreløpig trøbbel med internett og bilder. I dag søndag har vis sust feilfritt (minus en skvettlapp) etter overnatting i Brno i Tsjekkia gjennom Slovakia, det var bare ti mil og et par timer. Bilen til Egil, den hvite, trekker dårligere i bakker enn de andre to. Mulig en liten tenningsjustering fikser tregheten. Vi brukte ikke fem øre i Slovakia, bare observert massevis av triste Trabanter. I regnvær krysset vi schöner blauen (grauen) Donau og hadde Østerrike på høyrehånd. Grensestasjonen til Ungarn tydeliggjorde deres ferske EU-medlemskap. De bare kikket sløvt på oss, men motorveavgift måtte vi ut med. Suste så inn i Budapest etter et marerittaktig besøk på McDonalds. Komplet sirkus! Inne i Budapest kolliderte to biler kraftig foran oss. Heldigvis - for oss - ble den påkjørte bilen slengt som en snurrebass inn på fortauet så

søppelkasser og rekkverk gikk ad undas. Takket være GPS'en kom vi oss ut av storbyen. Nå kl. 20 har vi funnet et nytt hotell i grensebyen Szeged som ligger i triangelen Ungarn, Jugoslavia og Romania.

17.10 kl. 9.22: Nesten sludd "over fjellet" til Tsjekkia. Suste inn til Praha til lunsj, så videre sydover på flott motorvei, men på elendige betongblokker som filleristet bilene i 15 mil. Så første biltrøbbel, Tronds gearkasse var plutselig tom for olje, men påfyll i kaldt regnvær løste saken. Overnattet i 3-mannsrom på billig flott hotell med parkering i gården i Brno. Nå kjører vi straks inn i Slovakia og tvers igjennom til Ungarn. Ellers alt bra og godt humør!

16:10 kl. 00.45: Det går så det suser ! Tross kontinuerlig regn og heftig fredagstrafikk klarte vi drøyt 50 mil og overnattet natt til lørdag like nord for Dresden i en liten dorf hvor "gode gamle" østtyskland fortsatt lever. Bensinen koster til vår skuffelse akkurat det samme som i Norge, dvs, drøyt 9 kroner, men ølet er behagelig billigere. Imidlertid trues reisebudsjettet av fartsbøter; tre i tallet så langt - på 20 minutter. Utrolig i en R4? Neida, flatt jern gjennom smådorfer utløser utspekulert plasserte fotobokser. det er lite populært å kjøre først!! I morgen, lørdag kjører vi inn i et mer vennlig innstilt land når det gjelder bøtenivå, dvs. Tsjekkia. Men bilene går så det suser - og det er det viktigste! Hilsen Renault EXTREME

14.10: Arrangement på Bilia, Økern og avreise med Color Line til Kiel kl. 13.30. Starten har gått, turen mot Afrika er påbegynt etter flere års forberedelser og ferden ned til Hjortneskaia gikk uten problemer. Se bilder fra starten [her](#). Rapporter blir lagt ut etter hvert som de ankommer [redaksjonen](#).

Frokost-TV 3. september;



Egil og Svend ble intervjuet, men også Trond på do og Magne var godt synlige under innslaget i Frokost-TV

Se flere bilder av bilene [her](#).

Det blir mer blest om denne turen, følg med i oktober-nummeret av **Motor**.

Dagsrapportene sortert etter stigende dato for letter å lese om turen i ettertid:

14.10: Arrangement på Bilia, Økern og avreise med Color Line til Kiel kl. 13.30. Starten har gått, turen mot Afrika er påbegynt etter flere års forberedelser og ferden ned til Hjortneskaia gikk uten problemer. Se bilder fra starten [her](#). Rapporter blir lagt ut etter hvert som de ankommer [redaksjonen](#).

16:10 kl. 00.45: Det går så det suser ! Tross kontinuerlig regn og heftig fredagstrafikk klarte vi drøyt 50 mil og overnattet natt til lørdag like nord for Dresden i en liten dorf hvor "gode gamle" østtyskland fortsatt lever. Bensinen koster til vår skuffelse akkurat det samme som i Norge, dvs, drøyt 9 kroner, men ølet er behagelig billigere. Imidlertid trues reisebudsjettet av fartsbøter; tre i tallet så langt - på 20 minutter. Utrolig i en R4? Neida, flatt jern gjennom smådorfer utløser utspekulert plasserte fotobokser. det er lite populært å kjøre først!! I morgen, lørdag kjører vi inn i et mer vennlig innstilt land når det gjelder bøtenivå, dvs. Tsjekkia. Men bilene går så det suser - og det er det viktigste! Hilsen Renault EXTREME

17.10 kl. 20.07: God kveld - har foreløpig trøbbel med internett og bilder. I dag søndag har vis sust feilfritt (minus en skvettlapp) etter overnatting i Brno i Tsjekkia gjennom Slovakia, det var bare ti mil og et par timer. Bilen til Egil, den hvite, trekker dårligere i bakker enn de andre to. Mulig en liten tenningsjustering fikser tregheten. Vi brukte ikke fem øre i Slovakia, bare observert massevis av triste Trabanter. I regnvær krysset vi schöner blauen (grauen) Donau og hadde Østerrike på høyrehånd. Grensestasjonen til Ungarn tydeliggjorde deres ferske EU-medlemskap. De bare kikket sløvt på oss, men motorveiavgift måtte vi ut med. Suste så inn i Budapest etter et marerittaktig besøk på McDonalds. Komplet sirkus! Inne i Budapest kolliderte to biler kraftig foran oss. Heldigvis - for oss - ble den påkjørte bilen slengt som en snurrebass inn på fortauet så søppelkasser og rekkverk gikk ad undas. Takket være GPS'en kom vi oss ut av storbyen. Nå kl. 20 har vi funnet et nytt hotell i grensebyen Szeged som ligger i trianglet Ungarn, Jugoslavia og Romania.

17.10 kl. 9.22: Nesten sludd "over fjellet" til Tsjekkia. Suste inn til Praha til lunsj, så videre sydover på flott motorvei, men på elendige betongblokker som filleristet bilene i 15 mil. Så første biltrøbbel, Tronds gearkasse var plutselig tom for olje, men påfyll i kaldt regnvær løste saken. Overnattet i 3-mannsrom på billig flott hotell med parkering i gården i Brno. Nå kjører vi straks inn i Slovakia og tvers igjennom til Ungarn. Ellers alt bra og godt humør!

18.10 kl. 15.38: **Hør på NRK P1 kl 21.10 i kveld!** Kjører gjennom Serbia, kanskje til Sofia i kveld. Bilene bruker ca 0,75 - 0,77. Ikke verst med bønn gass !

19.10 kl. 00.51: I dag (mandag) har vi kjørt nær non stop ca. 50 mil gjennom Serbia på dels forferdelig dårlig vei og dels super motorvei vi har betalt bompenger for. I nord paddeflatt som etter hvert ble til fjell og dramatiske trange pass mot Bulgaria. Grensevaktene i Serbia ble voldsomt fasinert av bilene og panseret måtte opp da en av de uniformerte hadde en R4. Etter hvert ble det 5-6 våpenutstyrte staute karer beundret bilene og dynamoens plassering. Det mangler ikke på 4'ere her og en lastebilkusk kom for å fortelle at lasten hans var Renault-deler på vei til fabrikken i Tyrkia. Folk kjører som gale og også i dag har vi sett drøssevis med nestenulykker og en kraftig krasj. De 12 milene fra Serbia og ned til Sofia; ja nedover på elendig smal humpete vei med tømmerkjerrer uten lys eller refleks. Tøft å kjøre i mørket, men det var uunngåelig. Grensepasseringen tok litt tid, blant annet måtte vi kjøre gjennom en vaskedam for hjulene som kvalifiserte for stemplet godkjennelse mot kugalskap av landsveterinæren.

21.10 kl. 18.09: Dagen startet med frokost på hotelltaket og panoramautsikt til Bosphorus, den blå moske og sultanpalasset. Deretter innlevering av skittentøy til vask og stryking. Svend, Trond og Jan Roald lot seg med velbehag barbere og stusse håret. Barberingen innebar noe overraskende nesehårklipp og brenning av hår i ørene samt etterbarberingsvann av type rumpesprit. Så kastet vi oss ut i Grand Bazaar med sine hundrevis av småsjapper med gull, glitter, tepper og alskens krimskrans. Selvfølgelig dukket det raskt opp en selger som snakket flytende norsk. Det er trøkk i en metropol med 12-13 millioner innbyggere hvor halvparten synes å ville selge deg noe. Derfor lunsj med fersk fisk på menyen og tur med råflott trikk til det imponerende underjordiske vannreservoaret bygd for tusen år siden til sultanen og haremet. Sultanpalasset tok vi lett, men en snartur innom Den blå moske hvor kveldssola lyste nydelig gjennom glass -malerivinduene ble det tid til. I morgen drar vi til Asia - for 2. gang ! Ingen har hittil blitt lurt på verken tepper eller skinnjakker.

20.10 kl. 19.35: "You are in Asia", sa karen på bensinstasjonen da jeg spurte hvor i Istanbul vi var. Denne muntre overraskelsen var en lærepenge; vi hadde nemlig i iver etter å følge GPS'en og samtidig holde tritt med trafikken inn til 12-millionersbyen passert broen over Bosphorusstredet. Blemmen kostet oss trafikale opplevelser av ekstrem art, men oppmuntret av stadig tut-tut fra velmenende bilister - til og med fra taxikusker, surret vi oss tilbake til Europa og den berømte Blå moske. Bilkjøring i Istanbul er ikke å anbefale, men R4 har nå vist å takle heftige unnamanøvere. Men la oss ikke glemme gårsdagen. Også den fylt av trafikale utfordringer. Suicidale sjåførere er plagsomme ! Bilene går så det suser, bruker ikke olje, men er litt forskjellige i forbruk. Kanskje bare ulik kjørestil skaper forskjellen. I dag gikk vi riktignok to av oss bensintomme, men vi hadde heldigvis stappfulle jerrykanner. Veiene er høyst variable; fra de helt supre til sjokkerende hull som kan ta livet av forstillinger og dekk. Men vi klarer oss ! I kveld blir det mavedans.

22.10 kl. 19.17: Tyrkia er Renault-land; det kryr av stilige salgslokaler hvor kun Renault og intet annet forstyrrer imagen - som er skyhøy her. Clio med rumpe er utvilsomt årets slager, men for oss sjeldne modeller som R21, R9 og 11 og gamle 12'ere i Dacia-utgave står på hvert hjørne. Nok engang har vi, dvs. Egil og Svend, blitt "tatt" i fartskontroll tross våre 32 hester, men etter diverse matematikk på kalk'isen ble vi frikjent og løslatt. Trafikkpoliti mangler det ikke på, men de vinker og tar til luen når vi kommer feiende mellom løsbikkjer og slepekjerrer. Güla Güla er en uoppdaget perle ved Marmarahavets europaside. Årsaken er helt enkelt at veien dit er mildt sagt krevende. Vi tør tro at vi var de første nordmenn og de første 4'ere som noensinne hadde satt sine hjul her. Vestlandsveier er rene barnematen; flere hundremeter rett ned i havet uten rekkverk i gangfart - og så var det også bom stopp for Trond's røde. Det var for bratt og stadig steiner og grunnfjell som slo i bunnpanna. Dytting måtte til. Mulig at venstre demper bak i Egil's bil er "bånned" for godt. Litt vel tidlig, men vår egen skyld. Hvorfor havnet vi her? Vi tar kystveien, sa Magne og så tok asfalten slutt, så grusen og deretter grunnfjell. Kuer, gjeter og høner ga et lite inntrykk av sivilisasjon, men nå villcamper vi i en olivenlund og sovner inn i rooftenten med grønne dønninger som beroligende sovemedisin etter dagens svimlende kjøring. Ikke minst mentalt forfriskende etter Istanbuls larm.

24.10 kl. 13.45: Etter skjønnhetssøvnen i olivenlunden ble det grytidlig start og vips inn på ferge, nærmest en lekter som brakte oss på halvtimen til Asia for femti kroner. Så sydover på spennende vei mot Izmir - så sa det spjong i den blå bil ! Clutchwiren røk. Men hell i uhell skjedde det utenfor en bensinstasjon og Trond hadde wire medbrakt. Pussig nok røk også speedometerwiren nesten samtidig, men Magne ruslet femti meter og en rekordmøkkete mekaniker fant en splitter ny. Så var vi i farta igjen. Full fart gjennom tre millionerbyen Izmir i mørke med kurs innover i landet mot Ayden fant vi 2-stjerners hotell og pizza.

25.10 kl. 10.27: Lytt på NRK P1 i kveld kl. 21. Det er hvile og servicedag i dag.

25.10 kl. 00.22: Stille søndagstrafikk early morning var deilig, men likevel tett i tett med folk som selger meloner, gresskar, kål, nøtter, oliven, dadler og nøtter langs veien . Selgerne, inkludert storfamilien og ørten bikkjer sitter faretruende langt ute i veien. Eksotisk, men farlig. I dag turistet vi Pukkomale som sterkt anbefales; mineralholdige varme kilder som fosser utfor berget og skaper hundrevis av varme kulper. Romerne var her allerede 190 år før Kristus og holdt det gående til jordskjelvet i 1383 gjorde romernes mondene spa upopulær. Så kravlet 4'erne seg opp til 1450 meter før det stupte ned mot Middelhavet og Alanya. I nedfarten ble vi underholdt av en galning i Dacia pickup med lasset fullt av sauer. Han var klin gærn; vill kjøring så sauene gikk veggimellom på lasteplanet. Nå er vi behagelig innkvartert i lånt leilighet i luksete "norsk" blokk i badebyen Alanya. Offseason ja, men morgen bad i Middelhavet bør det

bli. Ellers blir det hviledag etter ytterligere 50 mil bak rattet og jakt på ekstra clutchwire samt litt service på bilene.

26.10 kl. 11.10: Det går i clutch ! Ordet "utrolig" er slitent, men hva kan man si når clutchen ryker - på den røde bil, på vei FRA et lokalt Renault-verksted hvor ærendet var å skaffe reservewire til clutchen. Trond slurte seg tilbake til gaten vår på 2.gir og så var det bare å gå igang med skifte clutch. Bilen ble stablet opp på murblokker, av med panseret, ut med radiator, styresnekke og girkassen. Egil's medbrakte reserveclutch passet gudskjelov, men wiren måtte også skiftes og nå hadde vi ingen. Full fart tilbake til verkstedet som lager en ny. Her fikser de alt. Om ikke dette var nok så røk også tappepluggen på radiatoren av. Ny tur til et lite og avsyndig møkkete verksted hvor en smilende kar loddet skaden for 25 kr. Mer ville han ikke ha. Det skulle ha vært hjemme! Mekkingen foregår stillferdig i en blindvei, men norske badeturister finner oss underholdende ! Clutchen medfører etpar slappe dager i lånt luksusleilighet så vi kan ikke klage, og Ali Baba på hjørnet, en smørblid kafètyrker som skal til Ålesund i dag, spanderte lammekoteletter i går kveld.

27.10 kl. 23.14: Tyrkere er fenomenalt gjestfrie og høflige. De pågående teppeselgerne møter du bare på gaten i Istanbul. På bygda får vi knapt lov til å betale og alle deltar intenst for at vi skal ha det bra og til og med på bensinstasjoner blir vi invitert på te eller kaffe. Etter strabasiøse 40 mil på svingete bratte veier sitter vi nå i 27 nattlige varmegrader og drikker ennå mer te med nattevaktene i en botanisk have vi trodde var campingplass. Dette etter å ha kjørt flere hundre mot kjøreretningen ! To tekniske "morsomheter" i dag var plutselig mangel på strøm; bare dårlig kontakt på en polsko. Så kokte batteriet i den røde bil så lukten av batterisyre lå tykk. Feilen var tørt batteri; vann løste saken ! Etterpå hoppet vi i det turkisgrønne Middelhavet - vi har det Extremt fælt.

27.10 kl. 23.36: Hvor er vi nå ? I byen Iskederun aller aller innerst i Middelhavet. I syd Libanon, noen mil "bak" oss ligger Syria hvor skal i morgen. Veiene er høyst variable; alt fra grus, hullete asfalt og ubeskrivelig flotte 6-felts motorveier uten trafikk. Vi kjørte milevis på rekke i hvert vårt felt. Avgiften var kr. 1,50 ! Kan nesten prise bompenger. Landskapet er også varierende; stupbratte fjellsider med banantrær, frodige maisåkrer og gresskar i tonnevis innimellom folketomme sandstrender. Her er det bare vi som er turister. I kveld blir det sent. Nattevaktene prater i vei og tilbyr både tv og video. Har noen andre bodd på taket av en R4 i en botanisk have i Tyrkia????

29.10 kl. 13.35: Syria intet nett, men nå er vi på grensen til Jordan om få minutter. Rapporterer i kveld, Syria er TRIST.

30.10 kl. 08.09: SYRIA VAR INGEN STOR OPPLEVELSE Etter å ha vinket farvel til våre gode gartner- venner i Tyrkia kjørte vi på berg-og dalbaneveier til en øde grensestasjon til Syria. I typisk

gammelkommunistisk stil måtte vi gjennom et latterlig byråkrati og gebyrer til alt og alle. Veiene ble dårlige og søppel over alt. Vi fant i 30 "varme" frem til kystbyen Tartus som burde vært en perle, men forfall preget stedet. Via Lonely Planet fant vi et ok hotell og spiste pizza. Syria skal angivelig ha en av verdens best bevarte middelalderborger (og eneste severdige attraksjon), men ingen skilting førte oss dit. På motorveien langs grensen til Libanon stod cigarettselgerne midt i veien, antagelig smuglet sådan. Vi satte kursen direkte til Damaskus som for oss virket lite tiltrekkende. Bilvrak, folk som bodde på rykende søppelhauger og geiter om hverandre. Imidlertid er landskapet spennende; enorme høylandsletter og fjell på flere tusen meter. 4'erne peste seg opp over i 60. Ok fart når det kommer ymse kjøretøy imot på høyre side og grønnsak-selgere har plassert tomatene så langt ut i veibanen at de er nærmere ketchup. Bensinstasjonene i Syria er elendige, ekstremt grisete og etter fire forsøk på å kjøpe ny hovedlyspære ga vi opp. Et sted sa karen at i Jordan har de sikkert lyspærer! Etter Damaskus bar det rake veien til Jordan hvor byråkratiet ikke var stort bedre og gebyrer i den ene luken etter den andre. Hyggelige folk som omtalte bilene våre som Mr. Bean-biler, men totalt blottet for å gi veiledning. Midt i papirstyret møtte vi en nederlander på motorsykkel som alene skulle til Cape Town. Han skulle bruke ett år ! Jordan gir et betraktelig ryddigere inntrykk enn Syria, men de har uvarslede og brutale fartshumper midt på motorveien. Det er lurest å ligge bakerst , men bilene har ikke tatt skade av noen forferdelige møter med disse. Dessverre ble det mørkt da vi kjørte inn i 2-millionbyen Amman. Vi praiet raskt en taxi som viste oss vei til et tilfeldig utvalgt hotell for 50 kroner. Amman ligger på intet mindre enn 19 høyder - og de er bratte ! En bakke var helt for bratt. Mange skuelystne fikk god underholdning da tre 4'ere kom baklengs nedover for å ta rennafart. Et annet sted hoppet noen guttunger opp på støtfangeren til Magne, men da Tore hoppet ut og brølte tok de beina på nakken. I dag lørdag, blir det hviledag på hotellet og tur til Dødehavet med minibuss + litt clutchjustering. Bilene er bevoktet av kjekke karer med maskinpistoler. Den egyptiske ambassaden er nemlig tvers over gaten, og i dag morges stod t.o.m. en vakt og lente seg ramadan-avslappet på den hvite. Ramadan medfører at de fleste restauranter er stengt, men de internasjonale hotellene serverer i det minste utlendinger en pils i varmen. Vi har det med andre trygt og bra. Kanskje kontakter vi NRKs Odd Karsten Tveit !

31.10 kl. 18.51: ENDRET REISERUTE Kontrastene er store og brå her i Midt-Østen; ikke bare mellom fattig og rik, men fra stekende varme og kald fjelluft. Vi camper nemlig, ifølge GPS'en på 1392 m.o.h. hvor det blåser surt. Tore har tatt på seg god skilue og en tannløs jordaner har nettopp overrasket oss med nydelig gloheit te. Vi lider mao. fortsatt ingen nød - og REAL-turmaten glir ned. Etter ørten taxiturer med det ene Daewoo-vraket etter det andre til hhv. ambassadene Sudan, Saudi-Arabia og vår egen var det godt å tute seg ut av Amman i kveldsrushet mot landets største severdighet, Petra, som vi skal besøke i morgen. Men

tilbake til ambassadene. Sudan-visumet var klarert, men likevel måtte nye papirer fylles med bl.a. spørsmål om hva våre mødre har/hadde til fornavn ! Så i full fart til den saudiske hvor en lettere kaotisk gjeng med mennesker albuete seg frem til et lite hull i porten hvor en usynlig mann befant seg. Et skittent telefonrør kom ut av hullet hvor en med myndighet krevde at vi måtte ha Letter of Recommendation fra Norge hvis vi skulle komme inn. Dra til Egypt, avsluttet stemmen gjestfritt i røret ! Ny taxi til den norske ambassaden hvor kjekke karer med maskinpistol passet godt på. Vel inne fikk vi klar melding om vår planlagte transitreise til Jeddah: Glem det - vi fraråder det på det sterkeste. Vil dere bli kuttet hodet av ? Dra til Egypt, sa vennlige Johnny i samme tonefall som araberer. Der og da tok vi klarmeldingen til etterretning og bestemte Egypt. Vi gjør intet dumdrisig. Nå får vi se både pyramider og Nilen. Men neste utfordring blir å komme seg derfra til Sudan. Visum har vi, men veiforbindelsen er skral og fergen på Nilen går angivelig når den selv vil. Uansett så har vi det bra; geitosten og melkesjokoladen står på respatexcampingbordet. Det er godt med norsk kraftfor etter å ha erfart Ramadan's eiendommelige utslag tidligere i dag. I Amman mangler det ikke på internasjonale fast-food steder, men pga. Ramadan-måneden vi er inne i kan muslimer som kjent ikke spise før etter mørkets frembrudd - men alle spisestedene er åpne med mengder av ansatte som ikke har filla å gjøre. Vi fikk omsider kjøpt en kyllingburger, men å spise den på stedet var dengang ei. Vi slo oss ned på fortauskanten og nøt måltidet til almann forundring. Sjøppelet fikk de tilbake ! Fra Amman, som ligger 900 moh. gikk det unnabakke gjennom ørkenen med enorme saueflokker gjetet av kjortelkleddede nomader. En flokk dromedarer stod også og sløvet i veikanten. Vi kjører hovedveien sydover mot Rødehavet med Israel på vår høyre side. Flott vei, men stadig slalomkjøring må til for å unngå digre rester av lastebildekk holder oss våkne på den snorrette asfalten. Bilene går som et skudd og jordanerne heier oss frem. Ikke ett surt menneske har vi hittil møtt.

01.11 kl. 18.45: I går kveld søndag fant vi i stummende mørke - og her er det mørkt, utrolig nok frem til Dana nasjonalpark hvor vi sveivet opp takteltene blant furutrær. GPSen viste 1392 moh ! Plutselig stod det en smilende tannløs kar med dampende tekjele i hånden. Te måtte vi ha før vi la oss ! I dag våknet vi til fuglekvitter og et panorama som knapt kan beskrives. Tenk Grand Canyon. Etter solgryn på pose tilsatt varmtvann var vi farta til Petra, Jordans, og en av verdens største severdigheter. Petra ble bygd nederst og innerst i en 3 km smal kløft 800 år før Kristus og var i flere hundre år midt-østens viktigste handelsby i østenden av Silkeveien til India og Kina. På 1200-tallet døde liv og levne ut og byen var faktisk glemt i 7-800 år inntil en ung sveitser fant den i 1812. Templer innhugd i loddrette fjellside på rekke og rad, et amfiteater med tribune plass for tusener og enorme hulrom med gigantiske utsmykninger har kvalifisert Petra til en av verdens (etterhvert mange) syv undere. Veiene her oppe er meget bra og spektakulære, fra topp til topp på 1600 moh. 4'erne sleit hardt, helt ned i 1.gir måtte vi og på den høyden hadde vi rundt regnet 25 hk å rutte med, men de klarte brasene med bravur. Når

tempmåleren nærmer seg kokepunktet er jo trikset å slå varmeapparatet på full guffe. Da synker motortempen øyeblikkelig - for de som ikke visste dette. Nå sitter vi i et arabisk telt på lave sofaer i strandkanten ved Rødehavet, drikker cola (alkohol er forbudt her) og venter på godt stekt høne. Høne er jo godt ! I morgen blir det - hvis alt klaffer, speedferry til Sinai i Egypt. Vi kunne tatt nattbåt ved midnatt, men den så tvilsom ut !

03.11 kl. 17.40: Etter avtale stilte en kar fra et reisebyrå hos kl. 8 presis. Han skulle fikse fergebilletter til Sinai, men han kunne jo også ha solgt oss billetter til fotballkamp ! Han foran i taxi, vi etter inn til hans byrå som umiddelbart bygde oppunder mistanken om at han var en luring, men så videre til fergekaia med oss på hjul. Etter vår vurdering hersket det fullstendig kaos og anarki på kaia; bagasje- hauger høye som fjell på toppen av biler og busser. Noen bar kjøleskap på ryggen, andre var usynlige under 4-5 madrasser og snublet derav over andre som lå og ba til Allah i retning Mekka. Til vår skuffelse havnet vi på slow-ferry og måtte se speed-ferry'en suse avgårde. Imidlertid reiste vi på en forsoffen 1.klasse - som vi med unntak av en italiensk prest hadde for oss selv. Vi var sultedøden nær da endelig Ramadan tillot matinntak kl. 17. Kun en rett, suppe og kylling med ris samt vann. Festmåltid ! Båten gikk merkelig sakte og forklaringen fikk vi. Pga. Ramadan var havnen i Nuweiba i Egypt stengt mellom 17 og 18 fordi alle spiste da. Lettere dehydrert i 35 graders varmen ble vi møtt av en blid ung Tourist Police Officer som skulle geleide oss gjennom byråkratiet. Og det et nær sagt ubeskrivelig tullball på kryss og tvers i luker, bank, inspeksjon, formularer. Uten han hadde vi vært der ennå eller mer sannsynlig glidd inn i delirium. Et eksempel var mannen som skulle sjekke understellsnummeret; en avsindig fra topp til tå skitten, men autoritær kar, viste seg å være krumtappen i utstedelse av midlertidige skilter. Han brukte en gammeldags blyant og risset av chassisnummeret på en papirlapp som ble sendt videre til høyere øvrighet. Vår sympatiske mann falt pladask for walkie-talkien og ropte henrykt flere ganger på Magne fra min bil. Hvor mange ganger diverse personer med eller uten uniform har spurt om våre navn eller bilens reg.nr kan ikke telles. Timene gikk i stummørket, men litt underholdning hadde vi før vi kunne trille ut i Egypt-natten. Nemlig å observere full tollkontroll av vannvittig overlastede personbiler: Lossing og ny akrobatisk lasting av utrangerte vaskemaskiner, varmtvannsbeholdere, madrasser, tv'er og tonnevis med tepper pluss koffertene på størrelse med Moelvenbrakker fikk plass på takene til slitne Peugeot 504 Familiale. Ved midnatt gasset vi ut på festlige egyptiske gule skilter med arabisk skrift. I måneskinn på stille flott vei kjørte vi de 12 milene til ferieparadiset Sharm el-Sheikh på Sinaihalvøyas sydspiss. Langt på natt rullet vi opp de utmerkede takteltene og sov fredelig inntil Egil fikk besøk av en kar - også han camperende i veigrøfta, dog uten telt, høflig spurte etter vann. Etter omelettfrokost (nå er vi passe lei omelett) med tjukke fluffy lomper, nypresset juice og udrikkelig kaffe måtte vi konstatere en ny forsinkelse. Fergen videre til Hurghada på Afrika-siden av Suezgolven går ikke før torsdag kl. 18. Altså minst ett døgn venting her på billig og bra badehotell

som også vasker svettetøyet vårt. Kjøre rundt, dvs. nordover via Cairo ? Nix, nær 100 mil og ikke en meter lenger syd enn med ferge. Heller hvile- og bilservicedag !

05.11 kl. 19.32: Å neida, hydrofoilen som bare tar 12 biler hadde bare plass til èn. Heller ikke klar tale om penger rett i foret skaffet plass. Der stod vi slukøret på kaia og måtte gjøre vendereis tilbake til hotellet som smilende tjente gode penger på oss. Men Tore fylte 42 år og presang ble det selvsagt: En tjekkisk forgasser passende til hans hjemlige LandRover som Magne, Svend og Jan Roald ærlig og redelig stjal fra et vrak i Tyrkia ! Men vi gikk til sengs med håndfaste billetter til dagens ferge (fredag) kl. 14. Hydrofoilen ble et sentimentalt møte med gamlelandet, den var bygd av Kværner i 1998 i 5583 Omastrand. Etter 90 sprutende minutter satte vi hjulene på afrikansk jord - og måtte gjennom full bagasjesjekk og opprulling av takteltet. Der kunne det jo skjule seg både granater og folk ! Det kryr av soldater i blendende hvite uniformer og klissklassvette bagasjebærere, men alle er korrekte og ønsker lykke til på ferden. ... Det var velment, men det slo dessverre ikke til. Først traff blåbilen med Svend bak rattet et løst kumlokk midt i veibanen syd for Hurghada. Kumlokket spratt opp og rev løs begge festene for eksosanlegget. Universalbånd tryllet Egil frem og i hui og hast ble det fikset. Vi skulle nemlig rekke kveldskonvoien til Luxor kl. 18. Samtidig ble en slangeklemme trukket til fordi det piplet litt vann. Av sikkerhetsmessige grunner blir man eskortert til Luxor av politiet til faste tider. Det klarte vi på håret takket være en annen politibil som med tidvis sirenebruk viste oss vei til samlingsstedet utenfor byen. Som sagt var det på håret; den skrøpelige politibilen fikk nemlig motorstopp og måtte både skrus og dyttes i gang før den ble snill. Eskorten stod klar og konvoien bestod av en snutebuss, en ubeskrivelig overlastet 504 og etpar mer tillitvekkende kjøretøyer, samt vi som baktropp. Først sakte gjennom etpar kontroll-poster før full gass ble gitt uti ørkenen. "Vi har høy temperatur", lød det fra walkien i den blå bilen ! Motoren var nær kokepunktet - og baklysene på konvoien forsvant i kølmørket. Politibilen aller bakerst bråstoppet og forkynte med autoritet at han ikke kunne "leave you here". Forsmedelig tauing tilbake til sivilisasjonen var eneste alternativ. Som et vogntog tauet den hvite den blå med den røde som backup. Den røde ble sendt ut for å rekognosere overnatting; Hotell Cleopatra ble tross forlokkende navn og hundre-lappen for dobbeltrommet forkastet. Luksusiosøse Amira til 250 for dobbeltrommet inkludert flott middag og frokost, altså 125 pro pers. ble valgt med applaus. Kan noen passe på bilene i natt, spurte Svend. Ja, sa hotellet og èn mann tok stolen sin på flekken og flyttet ut på gaten. Der skal han sitte i hele natt ! Feilen ble fort funnet, hele stussen for nedre slange var knekt av - antagelig i møtet med kumlokket. Selvsagt hadde vi ekstra radiator, og ut-inn med radiator tok faktisk bare minutter. I morgen grytidlig blir det nytt konvoiforsøk med norsk vann i radiatoren.

06.11 kl. 22.46: Klokka syv var vi på pletten med varmkjørt radiator. Nå var det om lag 50 busser, 20 minibusser samt noen få privatbiler i

konvoien som startet prikk syv med sirene. Med nydelig morgensol i ryggen bar det vestover i dramatisk fjellterreng på god vei. Vi hadde problemer med å henge med, men på grunn av stadige sjekkposter med eksosanleggknusende humper, tok vi igjen bussene med turister på dagsbesøk til Luxor. I hver lille landsby, kryss eller større by ble all annen trafikk stoppet når vi bokstavelig talt suste gjennom tettstedene så esler og banan-selgere skvatt. Helt vilt, men turister er penger ! Vi som kom kregende i kjølvannet, fikk stadig sirenehjelp - eller kjeft - av den aller bakerste politibilen som lå en meter bak, eller gjerne på siden mil etter mil. De veivet muntert med geværene og nåde den bil eller eselkjerre som rørte seg før også vi var forbi. Etter obligatorisk og imponerende sightseeing i ruintempler i Luxor ved Nilens bredd, måtte vi på ny innfinne oss til konvoi. Etter ytterligere 22 mil langs Nilen med vekselvis gassen i bønn og full brems ved sperrehumpene og politiets utallige sjekkpunkter kom vi til Egypts sydligste by Aswan. Lenger kan man ikke kjøre. Her ligger den berømte Aswan-demningen som holder verdens største vannreservoar i sjakk. hele Nildalen fortøner seg som edens hage takket være demningen Nasser bygde på 50-tallet. Vi fant Hotel Abu Sleeb hvor innehaveren stod klar med kald hibiskussaft. Deilig, men Magne drakk uhøflig ikke opp sitt glass ! 20 kroner pr. seng med frokost. Hva den består av blir spennende. Mest spennende er videre ferd mot Sudan på en slags ferge mandag. Imidlertid møtte vi et fransk par som kom sydfra i LandRover. De hadde bare positivt å fortelle derfra. Dette hotellet er det kule stedet hvor såkalte "overlandere" møttes, leste vi i Lonely Planet.

08.11 kl. 15.21 Søndag morgen, som er jobbedag her, tok vi et Peugeot-taxivrak til The Upper Nile Valley Transportation Company, som skulle seile oss over Lake Nasser til Sudan. Foran oss stod to nederlendere med fortvilelse i tonefall og blikk. Ukens ferge, dvs. en lekter, som kun tar fire biler (!) var full. Ikke med biler, men med gods fra Libya. Libyas grense til Sudan er også stengt og følgelig må de reise/sende gods via Nilen. De henger på en ekstra lekter etter behov, men den befant seg i Sudan. På toppen av det hele truer festen som markerer slutt på ramadan-måneden at fergen "gårnårdengår". I klartekst: Vi må vente her i Aswan i en uke på neste lekter ! Det skal innrømmes at den gjengens gode humør fikk et øyeblikks skudd for baugen, men Afrika er Afrika. Altså ingen bombe ! Det er ganske fantastisk at en ukentlig liten lekter er absolutt eneste transportvei mellom syd- og nordafrika i denne delen av det enorme kontinentet Afrika er. I morgen skal vi igjen til herr Sala i Upper Nile for å deale pris sammen med to nederlendere som også er "stucked" her. De har kjørt gjennom Libya og skrøt av gjestfrihet og betydelig mindre byråkrati enn Egypt-tullet med midlertidige skilter. Vi har forlatt 20-kroners hotellet og oppgradert oss til litt luksus. En uke på Abu "Sleip" hadde vært billig, men neppe en god investering i søvn, rygg og hygiene. Vi bor derfor "oppe i åsen" fritt for minaretetenes bønnerop kringkastet via skurrende megahøytalere til alle døgnets tider. Eksotisk ja, men å bo nabo til en moske med utvendige høytalere blir noe heftig midnatt, 04 og 06 om morgenen blir noe heftig. I dag mandag har vi skiftet olje og

medbrakt filter på alle bilene på en ubeskrivelig skitten bensinstasjon. Selv om vi - til folks forundring - forsøkte å gjøre det selv, deltok minst ett dusin mennesker. Jeg løsnet filteret fra oversiden uvitende om at det samtidig stod en kar under og og tappet bunnpanna. Han fikk en desiliter varm olje i hodet, men det gjorde neppe noe fra eller til og var smørblid for 10 kroner i tips. Oljeskift + vask (voldsom spyling av skjermkassene) for alle bilene kostet drøyt 100 kroner. Kara på stasjonen ville kjøpe NAF-kjeledressen min, men det får bli ved reisens slutt. Aswan er et nydelig sted med eventyrlig solnedgang i sanddynene, - som vi skal utforske i løpet av uken. Og en tur med en felukka, de karakteristiske Nil-båtene med enorm seilføring hører med. Det mangler i vært fall ikke på "special good price for you, my friend". Ha en god kveld - vi bader !

08.11 kl. 19.45: De første bildene er endelig ankommet og [de finnes her uten kommentarer](#). Foreløpig har jeg ikke fått beskrivelse av hvor bildene er fra, men noen steder er lettere å kjenne igjen enn andre.

08.11 kl. 21.00: Egil rapporterer på NRK P1 ca. kl 21.10 i kveld.

10.11 kl. 08.46: Gårsdagen var et ubetalelig møte med byråkratiet, men vi har jo god tid !: Etter avtale med Mr. Sala i Nile Navigation etc. stilte vi alle på hans møkkete telefonløse kontor kl. 9 sharp. Han bekreftet takk og pris plass på lekteren på mandag, men billetter kunne han ikke utstede før vi hadde klarert utreise av bilene. Go to the Traffic Police and then to Customs Authority at High Dam (Aswan-demningen). I følge med to nederlandske tvillinger i Landcruiser som også skal til Cape Town, tråklet vi oss frem til nok et underholdende møkkete kontor med dokumentstabler fra gulv til tak. Etter håndhilsning på halve staben klippet vi de festlige arabiske skiltene av bilene og fikk den nødvendige kvittering. Så kjørte vi på ordre, men av uklare grunner til tollvesenet på kaia ved High Dam. Til tross for at vi ikke skulle reise - det fantes da heller ingen båt der - måtte vi gjennom bip-bip kontroll. Mr. Aman forklarte plutselig at vi måtte deponere bilene hele uken hos ham fordi vi ikke hadde skilter. Vi nektet og etter masse telefonering til Mr. Sala som vi forstyrret i formiddagens bønnetime, snek vi oss uten skilter tilbake til hotellet hvor bilene ble "gjemt" slik at ikke Traffic Police skulle fatte interesse. BIIIIG trouble, sa tollvesenet, men lot det skinne igjennom at han ga blaffen. Nå står bilene i ro, hvilket ikke gjør noe. De er stappfulle med 90 oktan til 1 krone literen, de trivdes dårlig på 82 oktan til 90 øre literen ! Nå later vi med dårlig skjult utålmodighet, at vi er på ordinær sydenferie - hvilket ikke er så vanskelig i 30+ og megasvømmebasseng. Og snart blir det Felucca-tur på Nilen.

11.11 kl. 16.27: Mer fredfylt kan man ikke ha det ! Vi sitter, dvs. flyter i skrivende stund nedover Nilen. Ali, skipperen har nettopp servert oss eplete og sitter nå sammen med kokken og spiser et velfortjent fyldig måltid etter dagens lange faste. Klokken er dermed fem og solen såvidt forsvunnet i vest - i retning Libya. Roret passer båtvanter Trond med en

henslengt fot på kulten. Å sige nedover nedover Nilen med flau vind er mentalhygiene i høyeste potens. Tore forsøker aborren, vi har sett noen skikkelige rugger ! Dagens siste dieselspyene cruiselekterne til Luxor har passert og nå er det blikkstilte og trolsk. Bare kokkens hvesende kokeapparat, hvor vår kveldshøne bobler muntert i gryta bryter stillheten. Etpar andre felukka'er ligger i ropeavstand med like slappe seil. I natt skal vi sove underåpen himmel ombord. Nesten hele båten er dekket av madrasser og medbrakte puter fra hotellet. Kanskje lurer vi frem en rødvin. Cleopatra drakk sikkert også vin etter solnedgang. Vi ble i går tipset om en turistsjappe hvor vin kan kjøpes mot fremvisning av pass. Pussig nok fikk vi ikke kjøpe importert vin, det måtte vi nemlig ha gjort innen de første 48 timene etter innreise ! Men egyptisk vin kunne vi få - forstå det den som kan. Nå er klokken halv seks og det er allerede bælmørkt, men mat blir det sikkert. En lykt trylles vel fram fra det rikholdige baugrommet. Båten er 8 meter lang og 3,5 meter bred med et kjempe- messig seil i hengende i en skyhøy mast. Masten er av furu fra nord-Europa. Såvidt vi forstår skal vi sige nedover i hele natt og ved sekstiden - eller deromkring - tar vi toget tilbake til Aswan. Ett døgn med egen felukka, skipper, kokk + mat koster 75 kroner pr. hode ! Nå er mannskapet mette og belåtn; lun nynning fra skipperen. Nå mangler bare Agathe Christie. Dere har vel lest Mordet på Nilen - som faktisk i stor grad utspiller seg nettopp her i Aswan.

12.11 kl. 17.18: Kr. 8,75 kostet det oss samtlige å ta toget tilbake til Aswan etter nattens behagelige nedstrøms seilas på Nilen. Toget var like fylt med søppel som passasjerer, men hva kan man egentlig forvente for en snau tier. Konduktøren som i møysommelig takt med togets skramlende bevegelser skrev ut billett på blåpapir, takket høflig nei til sjenerøs avrundning oppad til 10 kroner. Men la oss ikke hoppe over morgentimene mellom landkjenning og toget; vi ble møtt av en "fetter" av skipperen som tok oss til et kamelløst kamelmarked. Ikke en pukkel å se ! Videre "gjennom" en begravelse hvor en flokk med innleide gråtekoner hulket så hjerteskjærende at vi hørte det bakpå planet av Toyota-pickup'en vi satt på. Vi var på vei til Kom Ombo, et ruintempel fra 180 f. kristus. Flott, men steinhaugen var av uforståelige grunner hysterisk bevoktet av soldater, noen med "rullatorer" av stål foran seg. Riktignok er Arafat død og det er erklært 3-dagers landesorg, men intet tyder på at noen bryr seg særlig om det. Turen bakpå fetterens nedkjørte pickup var festlig, småslyngler hoppet på i fart og ropte språk- vant: How are you today ? Fetteren bak rattet ble rasende, men selv etter flere bråstopp og utvetydige trusler om bank, hang gutta på i støvføyka. I landsbyen var det flere esler enn biler og det ble stopp blant syntetiske (tydeligvis siste mote) tepper, digre Nil-aborrrer, kyllinger i trange bur, grønne hårspenner på supertilbud og bloddryppende rester av en nyslaktet kamel. Midt opp i det hele vandrer fillekledde barn barbeint mens gubbene sitter i skyggen og kuler'n med vannpipe. Kvinnene balanserer jumbostore sekker på hodet; det må være ulidelig svett inne i svart- serken de bærer fra topp til tå ! Ikke for å ødelegge kvelden, men vårt nyinnkjøpte termometer viser

nå kl. halvsvy 27 grader. Jan Roald er kraftig forkjølet, et resultat av heftig aircondition og natten under åpen himmel på Nilen.

13.11 kl. 17.06: Soloppgangen er vakker og forutsigelig, - det var visst overskyet her en morgen i august.... Folk følger lyset og det er liv og røre grytidlig, men i dag er det den første av tre offentlige sørgedager og derfor litt stille, men ikke stillere enn at vi innfant oss ved 9-tiden på fergekontoret og tro det eller ei; vi fikk håndfaste billetter og matkuponer etter å ha talt opp 1932 kroner i skitne sedler. Alle sedler er skitne og fillete !! I lettere opprømt stemning ble det masse prat med andre "overlandere", de tidligere omtalte nederlandske tvillingene, et distingvert engelsk par som kjører en kostemalt kasse av en tidligere militær - LandRover. De sitter med rak rygg i primitive seter, rygglenet slutter under skulderbladet ! De skal til Uganda - good luck. Så dukket en pratesyk sympatisk tysker opp som kom "rett" fra Nordkapp. Han er en virkelig globetrotter; i en FIAT Daily med dass og dusj har mannen mutters alene gjort unna sør-Amerika og nord-Amerika, Alaska inkludert. Haben Sie auch in Asien gewesen? Jada, svarte 72-åringen , han hadde tatt en liten sving innom India, Pakistan og Nepal ! Karen ble over seg da han fikk vite om våre Renault'er - han hadde nemlig vært Renault-forhandler i Bayern og solgt over 1000 4'ere. I tillegg dukket det opp en mc-engelskmann som hadde diffuse planer om videre ferd, men med en Honda Africa Twin kan han ta raka spåret. Ramadan er en underlig affære, men i morgen grytidlig skal vi på Ramadan-fest i landsbyen Kom Ombo. Vi er invitert av en Aki, en kar med 17 søsken (!). Følg med, følg med !

14.11 kl. 18.04: På ramadanfest. Allerede klokka seks i dag morges hørte vi en underlig summing utenfor vinduet. Kirkegården ned i bakken var stappfull av folk som fremførte bønner og takksigelser. Vi måtte opp tidlig, toget gikk 7.30 til Kom Ombo hvor vår gode venn Aki skulle møte oss. Vi reiste på første klasse, litt mindre skitt, men fortsatt så skittent at vinduene fremstod som en vegg. Aki stod festkledd på perrongen og opp på lastep Janet med oss. Vi skulle til hans landsby, en sted med etpar tusen sjeler som levde av å dyrke sukker takket være sinnerike vannkanaler. Vi durte inn på en enorm slette hvor tusenvis av mennesker nær sagt ventet på oss. Reaksjonen var spontan da vi hoppet ut iført galabia, altså de fotside kjortelene alle muslimer bruker. Småjenter var jålet opp i rosa tyllskjørt mens de gifte var dekket bak tette slør, men vi har erfart at det finnes et flørtende øyenspråk gjennom den centimeterbrede stripen som tillater kontakt med utenomverdenen. I dag var de nok litt løsslupne, èn måneds faste tar vel på humøret. Vi ble omringet av ekte nysgjerrighet: What's your name and where do you come from, var gjengangeren. I beste 17.mai-stemning bølget vi frem og tilbake bestemt av den velmenede horden i alle aldrer. Vårt bidrag til festen var å videofilme for deretter å vise frem opptaket - også til folk i alle aldre. De var elleville etter å bli filmet og selv etter et forsøk på unnananøver opp på en ås av en steinhang, hang horden på. Vår vert Aki, mistet oversikten i kaoset og var en smule bekymret. Vi fikk forklaring på

nysgjerrigheten; kun èn gang tidligere hadde det vært en turist der - og det var ikke som invitert gjest under ramadanfesten. Fullstendig omtåket, godt hjulpet av 35 + og null skygge, ble vi geleidet inn i selve landsbyen. Husene var bygd av "mursteiner" lags av eselmøkk, søle og fibrer fra sukkerroene. Vi stakk naturligvis hodet inn i et kamelgård. Stadig ble vi stoppet av folk som ville håndhilse - og hvor mange hundre mennesker hver og en av oss har hilst på i dag vites ikke. Fortsatt hang det festkledte mennesker etter oss, og i sin iver for å bli filmet stupte to gutter fra en bro ut en dyp pøl. Det skapte ytterligere liv i leiren, men nå var vi fremme i hans hus hvor hele familien ventet. Han hadde 17 søsken, to av søstrene var ikke gift. De fikk vi ikke hilse på, men flere ugifte smygkikket på oss og forsvant knisende ut av syne. Aki's stue var enkel og det bølgete leirgulvet rent; en utdatert veggkalender, noen sitater fra Koranen og en skurrende svarthvit-TV utgjorde pynten. Her var enkelt, men sjenerøsiteten, humøret og deltagelsen fra hele slekten var overveldende. Det var vi som følte oss fattige ! Først kald hibiskussaft, så gule bønner som snacks fulgt opp med popkorn. Etter endeløs håndhilsning på fjern og nær, det bølget inn med unge og gamle - som hadde ryktet om video-filmingen. Bittesmå unger, åpenbart dratt opp fra fredelig søvn, måtte filmes på armen til tannløse onkler og tanter. They are all family, gliste Aki. Så ble det middagen båret inn på et brett som kunne ha plass til en kamel. Heldigvis.....var det bare kylling, men i likevel en kjempeporsjon. Til vår overraskelse ble alle føyet ut av rommet og vi skulle spise alene. Det var tydeligvis skikken, men vi kan vel ikke se bort i fra at det ikke var slik luksusmat til alle. Sprengmette ble vi beordret til å hvile middag, spesielt var de bekymret for at ikke undertegnede som eldstemann fikk sove litt. Dørene ble igjen lukket og på trebenker slumret vi en time frem til ny runde med hibiskuste og løst prat på en fest- matte ute i skyggen. Med bedende anmodning om overnatte - på en matte på leirgulvet, fikk vi i løpet av en times tid avsluttet heldagsbesøket med muntlige og skriftlige takksigelser før Aki kjørte oss til stasjonen. Maken til gjestfrihet har vi ikke møtt ! De var lutfattige, men ga likevel alt til "rike" vilt fremmede nordboere. Vi bøyer oss i støvet ! Dette var slitsomt, men en eventyrlig opplevelse !

16.11 kl. 12.05: Nå sitter vi kaia ! Det var deilig igjen å sette seg bak rattet - men det var bare til fergekaia ved Lake Nasser ! Nå sitter vi - etter en smule smøring, svette håndtrykk og drøssevis av stempler, ved siden av båten. Den er prikk lik de rustne russiske trålerne på Finnmarkskysten. Bilen er ennå ikke lastet, dvs. de skal på en lekter som slepes. I øyeblikket begriper vi ikke hvordan dette skal gå til, men vi bør vel si som egypterne: In Shallah (hvis gud vil). Vi er i godt selskap med fire tyskere på motor-sykkel som også skal til Cape Town. Våre engelske og nederlandske venner med sine digre 4WD'er er også mildt sagt spent på hvordan ferden sydover vil arte seg. Lugarene, 1.kl. kunne ha vært verre, men vi det er jo bare en natt. Antagelig blir det å sløve på dekk under stjernehimelen. Vi er alle i litt sjaber form, airconditionanlegget på hotellet gjorde oss alle forkjølet - og her på kaia viser termometeret

nesten 40 !!! det skal bli godt å komme til sjøs. Vi har noen kalde Heineken å kose oss med på lugaren ! Overfarten er ikke billig, nær 7000 for alt og alle, men det finnes ingen alternativer og da sitter vi i saksa.

16.11 kl. 13.17: Mest kuriøse reisende er en syklist - en engelskmann som ble beordret til å "kjøre" ombord... Han skal sykle til Nairobi. Han fløy til Kairo og har syklet de 900 km hit til Aswan. Good luck - det er m. a.o. noen som er betydelig galere enn oss. Lastingen, som skjedde for noen minutter siden, var eventyrlig. Via bratte lemmer, plankebiter og tau står bilene på tvers av en smal lekter. Minst 30 hoiende karer var med på sjauen som gikk forunderlig skadefritt. Vi fryktet eksosanleggene. Vi ligger nemlig ekstra tungt "i sjøen", vi har bunkret vann, isbiter og cola så det skal holde gjennom den nubiske ørken. Angivelig skal vi være fremme i morgen ettermiddag, eller deromkring. Så blir det nytt møte med afrikansk byråkrati og suspekte gebyrer før vi endelig kan gi gass. Vi tviler sterkt på at det er GSM-dekning på Lake Nasser, og hvordan det er i Wadi Halfa i Sudan vites ikke. Derfor kan det bli noen dager til neste rapport, men følg med, følg med.

18.11: Mens vi venter på at "gutta på tur" igjen får kontakt med mobilnettet, kan vi kose oss med nye bilder. Heller ikke denne gangen er det noen beskrivelser til bildene, men vi kjenner igjen Syria, Jordan, Dødehavet og Luxor i Egypt. [Klikk her.](#)

22.11 kl. 18.05: Etter nesten en uke uten mobildekning fant vi "litt" i Khartoum. Vi har endelig, etter mange spennende strabaser nådd Khartoum i Sudan. Fergen fra Egypt over Lake Nasser gikk greit, båten var et vrak men gikk raskere enn vi trodde. Ankom Wadi Halfa neste morgen, men bilene lå dessverre 12 timer etter oss på en lekter. Hele dagen gikk med til venting og byråkrati før hotell var uunngåelig. Til 17 kr. natten i hard seng med gulv av leire sov vi faktisk godt. Vi betalte natten med en Egil's defekte kjølebag ! Tidlig neste morgen lå lekteren til kai, dvs. den lå og slo i bølgene med en høydeforskjell mellom dekk og kai på en meter. Nei, dette går ikke å losse, vinden stilner på ettermiddagen, sa kapt'en. Vi fryktet dyr overnatting på fasjonable Hotel Nile, og begynte å rigge til med plank og lemmer til stor forundring og hoderystelse - og jaggu viste vi innsjøkapteinen hvordan man landsetter R4 i Sudan. Det gikk med et brak ! Med varm deilig falafel og brød kjøyet vi i våre utmerkede Maggiolina taktelt der hvor veien igjen ble brukbar. Veien var nesten ukjørbar, grov stein, grunnfjell og finsand reduserte farten til 20-30. Vi kom bare noen km. før mørket sa stopp. Neste dag gikk det trått og første eksosanlegg gikk fløyten, og det ble flere ! samtlige biler er nå uten eksos, men helt ikke så fælt. Så slo den blå bilen hull i tanken, men trikset med såpestykke som gnis mot hullet virket utmerket og holder fortsatt. Vi kom ikke mer enn 20 mil, slitne og filleristet like mye som bilene. Etter ny overnatting under måne skulle vi på ferge over Nilen, et slitent landgangsfartøy som tok rennafart inn i jordvollen på andre siden. det måtte løfting og sjauing til for å komme ombord og i land. Så på

"veien" igjen, en krøttersti vi delte med dromedarer, geiter og unger som vinket hendene av seg i fryd. Alle vil håndhelse som skikken tilsier. Etter ytterligere slitsomme 20 mil og skrubbing over tverrliggende vannrør fra Nilen ble veien brukbar ved Dongola - men like før tok det fyr i sigaretteneren i blåbilen. I Dongola var det banker, men ingen ville veksle egyptiske til sudanske. De er uvenner og derfor ingen veksling: Det finnes ingen kurs, sa de ! Videre sydoover var det super vei, flatt jern og godt humør i flere mil før det sa STOPP ! Fra bred asfalt til bunnløs sand på få meter. Etter flere forsøk og fastkjøring var retrett eneste mulighet. To biler kokte og en clutch begynte og slure pga. varmgang og sand ned i clutchhuset. Dessuten blåste det sand så tett at vi ikke så fem meter. Hell i uhell fulgte vi en sti ned mot Nilen i håp om å finne noe farbart og ganske riktig klarte vi å krøke oss rundt leirhytter, palmer og stein. Brak sa det i den hvite og så var det 3x3 cm hull i gulvet. Så ble det hull i bagasjerommet bak hjulet, og jaggu gikk det også hull i gulvet på blåbilen. I går kveld skrudde vi sammen lealause forstillinger på alle bilene, mye var løst, men det er likevel et under at ikke bilene rett og slett har falt sammen i biter. 15 mil med vaskebrett i gangfart er nådeløst ! I dag mandag, gjorde vi unna 38 øde ørkenmil på 5 timer. Eneste stopp var at vifteremmen på den blå sa takk for seg. Så suste vi videre inn i Sudans hovedstad Khartoum hvor de fleste av byens 3 millioner innbyggere tilsynelatende var ute i gatene. Trafikkaoset er voldsomt og broget, digre lastebiler og trehjuls Vespa (Hajaj-produsert i India) taxier, Morris Minor fra 50-tallet på kryss og tvers. Nå har vi funnet en fredelig lund ved Nilen, selvsagt ønsket velkommen og blitt invitert på mat av vennlige sudanere som dukker opp av "intet". Nå lyder også kveldens bønnerop fra nærmeste minaret - som aldri er langt unna.

25.11 kl. 16.23: Tidlig opp med solen og raskt på veien - trodde vi! Den trivelige lunden var full av torner, punktering på to hjul og reparasjon til 12 kroner pr. dekk var prisen for idyllen. SÅ full fart østover mot den etiopiske grensen, først flott vei og så vaskebrett i 10 mil. Forferdelig, men terrenget endret seg fra paddeflatt til det vakreste "Provence". Vi nådde ikke grensen og overnattet i bushen, men tidlig neste morgen trillet vi over en 30 cm betongkant, så høy at vi måtte hjelpe bilene med håndkraft ned kanten. Så inn i en stråhytte hvor en hyggelig kar stemplet her og der - og så ba han oss fylle ut formular om kunde- tilfredshet som vi anonymt skulle legge i en postkasse utenfor stråhytta. Som sagt så gjort ! Grensen var en liten bro og vips ble vi tilbudt øl og andre tvilsomme tilbud. Overgangen var sjokkartet - fra det strengt muslimske til syndens fristelser i løpet av femti meter. Byråkratiet var forbløffende effektivt og billig, vi suste videre i 20-30 km/t på elendige veier i 37 grader pluss. Så ble det fjell og plutselig viste GPS'en både 1000 og 2000 meter og tempen falt som et blylodd. Det likte ikke bilene, de pustet astmatisk på rekordhøyden 2380 meter og det måtte dytting til i de verste bakkene. Ikke for at de var så bratte, men vi spant i søla og subbet understellet så det både gnistret og dundret. Det gikk så hardt for seg etter at et vogntog kjørte seg fast og etterlot seg hjulspor så dype at Nilen

kunne kanaliseres gjennom sporene, at nedre innfesting for støtdemperen på blåbilen røk. Sklibrettene (og takk og pris til Renault som skrudde på disse) er bare filler, men beskytter likevel de livsviktige tappeskruene for olje og girkasse. Etter flere timers sveising beskuet av flere hundre barn, ble det mørkt og hotell i Bahir Dir ble redningen. Nå, torsdag kveld, sitter vi ved Lake Tana og nyter en velfortjent øl i selskap med en trevlig svenske fra Jämtland. Hotell St. George er møtestedet for reisende mellom Cape Town og Europa, men svensken Lennart er jordskiftedommer her i Etiopia. Vi har det bra, men det siste døgnet har vært tøft; øspøs på 2300 moh., utallige utfordrende episoder med geiter, kuer, esler og elleville barn midt i veien. Veiene er mildt sagt varierende, fra bom stopp og bunnløs søle som plutselig går over i støv så tett at 5 km/t er maks. Men som sagt, vi har det bra og utfordringer er jo spennende - om noe enerverende.

28.11 kl: 16.43: Neste morgen var vi tidlig i farta tross at vi var på byens Culture Club hvor vi fikk moroa å oppleve spektakulær folkedans; suggerende og heftig - svært fjernt fra leikarring ! På berg- og dalbanevei med 3098 moh. som toppunkt gikk det tregt til Addis Abeba. Mange steder så bratt at det ble kilometere i 1.gir. Blåbilen ryker blått, bruker 1 liter olje på 10 mil. Vi har regnet at det blir minst 70 liter olje til Cape Town ! Addis er en forurenset 3 mill. by, men med en nostalgisk bilpark for frankofile. Jaggu dumpet vi rett opp i en luguber sjappe med både R4, 6 og 16 på gården. På veien møtte vi flere likesinnede som vinket vilt til oss. Etiopia er et imponerende vakkert fjelland med frodige daler og canyons som overgår Grand Canyon. Etter 160 mil fra nord til sør med elver, sjøer, jorder, sletter, jungel (ananas kjøpte vi i veikanten), kaffe og tobakkplantasjer er det ufattelig at landet er blant verdens fattigste. Det var dessverre mest synlig i Addis. Nesta natt hyret vi oss inn på hotell, dvs. vi fikk stå innegjerdet og fritt for de snesvis nysgjerrige som alltid kommer løpende når vi stopper. Det må innrømmes at det blir litt slitsomt å ha tilskuere nær sagt døgnet rundt. Søndag morgen klarte vi å være på veien før syv - det er fortsatt muslimske bønnerop som vekker oss ! Første stopp var punktering, så ramlet en av blåbilens sideruter ut og knuste (nå mekkes det erstatning fra en vraket Bedford). Få mil senere kom en syklist skjenende ut foran en buss og traff blåbilen i front. Det så stygt ut men farten var liten. Episoden tiltrakk seg hele landsbyen og kunne bli svært kjedelig, men heldigvis grep en engelsktalende kar inn og forsikret alle om at syklisten hadde all skyld, - men noen birr (lokal valuta) til syklisten som plaster på såret ville gjøre godt ! Lykkelig kjørte vi videre i jungelen. Det er spennende å kjøre i jungelen; noe nytt og farverikt rundt hver sving. mengder med barbeinte barn på vei til skolen. Vi har gitt bort hundrevis av penner, det mest populære av alt. Gjennom stråtakene siver røyk og småunger sleper på vannkanner. Karfolk og kvinner bærer enorme bærer med tobakksblader, mais, ananas eller høy. Esler er så tungt lastet at vi ser de svikter i knehasene. Det er ikke mange kilometrene mellom ihjelkjørte høner og bikkjer ingen gidder å fjerne. Veien er en arena for alt og alle, eksempelvis tørking av korn eller barking

av staur. Hvem er i veien for hvem ? I dag, søndag 28. har vi utrolig nok klart å legge 45 mil bak oss. Veien syddover mot grensen til Kenya ble flott. Snorrett over øde sletter, men en og annen dromedar skuler på oss i grøftkanten. Vi er fortsatt på ca. 1500 moh, men terrenget har flatet ut med 2-3 meter høye morsomme termittuer. De står som fallossymboler i tusenvis. Dere husker vel at David Attenborough krøp inn i en slik. De er nemlig like dype og hule under jorden. Grensen til Kenya var enkel; en buet staur med snor markerte grensen - men Etiopia-siden stengte kl. 18 på søndager. Vi kom heldigvis tidsnok, men det så stygt ut en stund. Sjefen var nemlig gått hjem og hadde tatt med seg det avgjørende stemplet vi måtte ha i carnet'et (bilens tollpapirer). Vi overtalte vakthavende til å kjøre ham hjem til bossen med stemplet - og det funket. Han var gudskjelov velvilligheten selv. Vel gjennom staurbommen gikk det greit på Kenya-siden. Spesielt når undertegnede (Egil) sa et min sister-in-law var kenyansk. Nå camper vi bak politistasjonen og er klar for forferdelige veier i morgen. Følg med !

29.11 kl. 19.23: Joda, veien syddover i Kenya var så dårlig som ryktene tilsa. Vi har skranglet oss gjennom 25 mil på 12 timer og to punkteringer, flere utbankinger av skamslåtte felger og tap av minst to pyntelister Tenk deg å kjøre i grov pukk mil etter mil, stadig krasj med understellet og forstilling, ned i dype lastebilspor - så dype at vi har skader midtveis opp på dørene. Men 4'erne graver seg frem på sin underlige dansende måte. Forstillingene på samtlige biler er å sammenligne med spagetti, verst er blåbilens som allerede er sveiset en gang. Et dekk revnet i småbiter og er ubrukelig selv om vi har med slanger. Kenyanerne skiller seg fra etioperne på den måten at de er moderat interesserte i våre biler og vinker mest tilbake på vår vink. Kvinnene langs veien er iført farverike gevanter, særlig gult. Gjeterguttene som passer store dromedarflokker har spyd. Nå har terrenget endret seg fra flat ugjestmild steinørken til jungel - ja, nå har vi digre elefanter og vannbøfler rundt oss. Vi har foreløpig ikke sett dem fordi det er stupmørkt, men en gjeng med med bavianer omringet bilene i dag og farverike digre fugler (påfugler ?) har vi sett flere av. I morgen må det både sveises og skaffes hjul samt diverse mekking må gjøres. radiatoren på rødbilen er løs, batterikassen på blåbilen er også ristet løs og hvitbilen har fått knust et lys og takrennene hvor takteltene er festet har revnet. Her må antagelig også sveises - hvis vi finner noen som kan det. Forresten sitter det akkurat nå en liten fet hvit frosk på vinduet. Visste ikke at frosker går på vinduer..... I morgen klarer vi - hvis lykken står oss bi - å nå Nairobi og passerer dermed ekvator. Vi har nå kjørt nesten 11 000 km !

30.11 kl. 07.50: Halve landsbyen er tilskuere og kommer med velmente råd. Finest synes de kjeledressene våre er. Det er gudskjelov overskyet og litt vind. Ellers hadde vi blitt stekt i varmen, eller kokt. Her i jungelen, tross 1700 moh. er det høy luftfuktighet og Magne er snørrforkjølet. Siste mekanikernytt fra "grava" er at tverrstaget på den røde bilen er demontert i den hensikt å prøvemontere den på den blå for så å finne ut

om det forstillingen "drar seg sammen". Hvis ikke, har det ingen hensikt å sveise inn noe tilsvarende. Vi er selvsagt optimister - motorene går jo greit og vi er friske. I skrivende stund klemmer en mengde nysgjerrige unger nesene flate mot bilvinduet. En PC drømmer de nok om. Dessverre blir det vel med drømmene for de aller fleste.

01.12 kl. 18.36: Joda, vi er på veien igjen etter omfattende sveising på to biler, den blå og hvite. Demontering av bærebrua på den røde til bruk som mal for å reparere den havarerte på den blå var vellykket. Bilen hevet seg noen viktige cm. og hjulene står sånn noenlunde i samme retning, men faktisk begynner hele bilens forpart å "revne" fra torpedoveggen - og for noen minutter siden oppdaget vi at panseret hadde løsnet fra sine to fester og lå løst. Den hvite ble kjørt til en kar som kunne sveise med gass - og han var proff. Utfordringen var at takrennene var sprukket pga. slagene fra veien og dermed ble vekten av takteltet for tøft. Takteltet var altså i ferd med å legge seg på biltaket. Ikke bare på den hvite, men også på de andre. De gamblet på bedre vei og isolering av festene ved hjelp av gummibiter fra et av de havarerte dekkene. Imidlertid ble et dekk reddet ved liming av en flenge i sideveggen. I går ettermiddag var igjen på "veien" - humpende frem på stein, bunnløse sølehøl, så dype hjulspor at det det knapt kan forklares at vi kom videre, men 4'erne danser seg frem. Har dere kjørt fra Etiopia i de bilene, spør politiet på de hyppige kontrollpostene vi må gjennom. Bare hyggelige folk hele veien ! 25-30 mil med rundjuling av bilene er tøft, men nå er dyrelivet underholdende; bavianer, dikk-dikk'er (små antiloper), påfugler og ørner i fleng. Dromedarflokker er vi lei av ! I natt sov vi vegg i vegg med en landsens politistasjon; det er nemlig litt røft i ødemarka. De innfødte bærer både hodefjær, spyd og gevær, og ifølge lensmannen er de litt trigger happy. Vi avsluttet den svette dag en med en varm øl på Sunshine Bar, et skur uten elektrisitet og følgelig bare lunkne øl. Morsomheten var at den myndige og farverike innehaversken hadde en krittavle som oppga ølprisen til 65 shilling, men i løpet av de minutter vi drakk opp det varme ølet var damen kreativ nok til å endre prisen til 100 shilling ! I dag morges var i farta før syv, vi våknet opp med at to karer sov på bakken et par meter fra bilene, de passet på oss. I dag, kl. 15.30 nådde vi ekvator !!!!! - og ca. 11 000 km fra Oslo. Masse behørig fotografering og full kommers fra souvenirselgere. Vi trodde det var stekvarmt under ekvator, men det var bare 25 grader ! Skiltet som markerer ekvator er et rustent slitent lite skilt som aldeles ikke er iøynefallende. Nå har ihvertfall skiltet fått påklebet et gedigent NAF-merke ! Nå sitter vi et par mil nord for Nairobi(bery) og skal i morgen ut å besøke Magne's 4-årige fadderbarn i en landsby en time utenfor Nairobi. Til slutt: Bilene går som kuler, men er rundjult, småbulket og uten eksosanlegg . Vi står på og stoler på bilene som flere kaller Mr. Bean-biler.

02.12 kl. 18.49: Nå er vi på grensen til Tanzania ! I dag har vi hatt gleden av å møte lille Daniel som Magne sponser gjennom Plan Norge. Men la oss først a dvare mot Hotel Senate ved hovedveien nord for Nairobi. Vi trodde

bombesikkert at hotellet var bygd på 70-tallet, men til vår forbløffelse var vraket bygd i 1998. Horribel mat fra en vits av en meny - de hadde knapt noen ting, en tafatt manager, ikke fungerende do og en kald dusj som stod midt i rommet. Jeg har ikke sittet i fengsel, men jeg har besøkt Alcatraz. Der var det bedre ! Dagen har vært lærerik og tankevekkende; etter å ha tråklet oss frem gårdsveier med en Land Cruiser fra Plan Norge som guide. Familien til Daniel hadde sjenerøst lagd kylling og ris til oss av det lille de hadde. De er lutfattige og maten ble lagd over et lite bål på gulvet i hjørnet av et takløst skur. Selvsagt var "fjern og nær" tilstede som nysgjerrige og sjenerte tilskuere da mor til Daniel rørende motvillig ble trukket frem som hovedperson. Han tok oppstyret med stoisk ro og håndhilste på oss alle. På toppen av det hele var landsbyrådet på 8-9 valgte personer tilstede. En av PLANs arbeidsmetoder er nettopp at et lokalt råd skal prioritere tiltak og stå ansvarlig for oppfølging i den 10-årsperioden PLAN engasjerer seg. Intensjonen er at de da skal fortsette prosjektet på egen hånd. Etter at vi ble oppvartet - mens rådet stod å så på - overrakte Magne som familiens månedlige velgjører, en stor pappeske med nyttige matgaver. Men det vanket en flott fotball til Daniel. Den holdt han godt på da om lag 50 personer av stammen Kamba vinket oss farvel. En berikende opplevelse for oss bortskjemte nordmenn. Det skal understrekes at vi fikk et meget seriøst inntrykk av PLAN sitt arbeid. Bli fadder du også ! Etter Daniel - som sikkert sover med ballen på leirgulvet i hytta med bølgeblikktag, geleidet PLAN oss gjennom Nairobi til hovedveien sydover mot Tanzania hvor grensen ligger 15 mil syd for Nairobbery. Vi ble ikke robbet og kan dermed dempe de noe hysteriske Lonely Planet- beskrivelsene av kriminaliteten. På god vei og i malerisk solnedgang har vi nå forflyttet oss til grensebyen Namanga og camper i hagen til River Lodge som er pyntet med sebraer, gnu og løver støpt i noe kunstnerisk diskuterbar sement. Grensen er åpen 24 timer, men tanzanierne tillater ikke videre kjøring i mørke. Nå venter vi på mat, selvsagt utendørs i ca. 25 + på 1735 m.o.h. Følg med, følg med !

03.12 kl. 16.59: God kveld, her er kl. snart 7 og mørket faller på. vi bor på en god veikro uten øl fordi eieren er muslimsk. Vel, vel, vi overlever.: Med ekte masaier i sine fargerike klær sov vi trygt i natt og våknet bare av litt munter tromming på takteltet av en forfriskende regnskur. Byråkratiet ut av Kenya og inn i Tanzania gikk greit med bare hyggelige myndigheter som på Tanz.-siden til og med hadde datamaskiner. Vi ble "angrepet" på grensen av sleipe forsikringsselgere som insisterte på at det måtte vi. Bare tull, og da de så 4'erne slapp vi sågar veiavgiften på 20 \$ i ren sympati. Det første som møtte oss i Tanzania var små søte aper som turnet i palmene. Men hvor er Tarzan ? Sydover mot Arusha som er knutepunktet for Kilimanjaro, Serengeti, Ngorongo-krateret og masaienes (de som hopper) enorme sletter, gikk det unna på smal asfaltvei. I Arusha tok vi østlig rute sydover, altså ikke den korteste til hovedstaden Dodoma, fordi den er grusvei. 45 mil på grus med de vakleворne forstillingene våre tør vi ikke ta sjansen på. Nå sitter vi på et slags hotell og drikker ananasjuice - fordi eieren er muslim og selger derav ikke øl. Vi ble

forresten kl. 5 i dag morges brutalt vekket av voldsomme bønnerop fra en moske vi ikke så i kveldsmørket. Vi slo nesten baklengs salto i takteltet og bønneroperen arbeidet seg opp til fistel. Det skal innrømmes at vår toleransegrense overfor natteskrikingen er på bristegrensen. Nå har vi fått oss en varm dusj, den første på lenge. Rommet koster jo tross alt 50 kr. pr. hode ! Bilene er til vask; 30 kr for alle tre bilene. Terrenget er fantastisk, ville fjellskrenter og dype søkk hvor veien går i skyggefulle allèer av mangotrær og bananpalmer. Mango tilbys i bømtevis rundt hver sving. Dessverre var Afrikas høysete fjell Kilimanjaro på 5198 meter innhyllet i skyer, men fjell har vi jo hjemme ! I morgen svinger østover mot Zambia, men vi når ikke dit i morgen. Bilene ? I dag har de gått perfekt selv om styring og bremses må "gjetes".

05.12 kl.08.59: Nå går det unna, ja blåbilen har t.o.m. kjørt ihjel en fet lang slange og hatt besøk av en megakakerlakk inne i bilen. Koselig reisefølge ! Vi er på høyde med Dar-es-Salam på full fart østover på glimrende vei, så glimrende at undertegnede måtte ut med 10 000 Tanz. shilling til en politimann for ikke å stoppe på signal. Bare tull og faktisk første gang en politimann stakk pengene rett i lomma. Trøsten var at jeg fikk prutet kravet til det halve ! Det er mange trafikk-konstabler som, etter å moret seg over bilene og i særdeleshet 4'erns pussige girspak, ønsker oss Safe Journey. Det kan vi saktens trenge for i går kveld braste vi samtlige tre biler - i motlys, ned i et hull så dypt at rødbilen slo i filler ikke bare en felg, men høyre bakre hjuloppheng ble slått skjev. Men nok en gang hell i uhell; da vi stod der i veikanten og mekket, stoppet en smørblid kar og tilbød hjelp. Han var stedets katolske prest og tilbød prompte overnatting. Takk som byr svarte vi og rett inn i bushen bar det til hans menighetshus og skole. Etter vellykket mekking og oppheng av klissvåte T-skjorter til tørk og dusj, hadde tjenestefolket hans lagd utmerket middag. Han tilbød på toppen av det hele rene senger, men vi foretrakk - pga. den svette luftfuktigheten, å bo i våre luftige taktelt. Etter middag serverte vi te og Freia melkesjokolade som den trinne presten ikke takket nei til. Han var nok et rørende eksempel på den voldsomme sjenerøsitet vi har møtt i Afrika. Han hadde lite, men delte alt. Vi kvitterte med en donasjon som kunne komme skolens 20 fattige elever til gode samt en stabel med nye T-skjorter med teksten "Treff Til Tusen 1998". Fader Michael var både bereist og belest; 8 år i Manila's slumstrøk og studier i teologi og filosofi. Han var bevisst på at han kunne hatt "fetere" menigheter og bedre sponsorer, men noen måtte jo ta ansvar for dette utkantdistriktet også, sa han beskjedent. Idag morges, søndag, tok vi hjertelig avskjed med presten da han i kritthvit messehagel heiv seg i Landcruiser'n på vei til dagens første av fire gudstjenester. I kveld regner vi med å nå grensen til Zambia ved byen Mbeya, men la oss memorere gårdsdagen da vi kjørte igjennom nasjonalparken Mikumu. Plutselig stod det en sjiraff i veikanten, og så 11 til! Mens vi ivrig fotograferte fikk vi øye på en elefantfamilie og noen springbukker med flotte horn. Aper og bavianer ignorerer vi, men de frekkeste sitter midt i veibanen og forventer kjeks. Vi lunsjet midt i parken i en stråhyttecafe med utsikt til Freia-

fuglene marabu. Nå ligger vi og cruiser på frodige sletter 1500-2000 moh med utsikt til fjelltopper på 2500. Langs veien, som er sponset av Japan og Danmark, er det liv og røre i stråhyttene og hytter bygd av leire stivet opp med staur. Bananer, mango, papaya, nøtter, poteter, mais og trekull i digre sekker tilbys i veikanten. Noen har søndagsklærne på. Her er kristendommen i flertall. Bilene ? Bank i dashbordet. De går bra med nye luftfiltere sponset av Rodin AS, men to har ikke noe særlig til eksosanlegg. Følg med, følg med !

05.12 kl.20.14: I dag gikk det unna, 55 mil på delvis NCC-vei, altså norskbygget. Fra stille vei i fjell og dal braket vi plutselig inn på grenseområdet til Zambia. Vi ble overfalt av suspekke pengevekslere. Noen så pågående at en offisiell toller slo de vekk med lang kjepp. Vi støtter normalt ikke korporlig avstraffelse, men akkurat der og da protesterte vi ikke høylydt. Grenseområdet er et inferno av bråk, svindlere og de underligste byråkrater som ustoppelig kommer med gale eller ufullstendig informasjon. Det er et slit å finne frem til rette person, noen sitter i sivil i en plankebu uten skilt, andre på så miserable kontorer med arkiverte blåkopier fra gulv til tak. Alle stempler i hytt og pine - eller henviser oss til et annet kontor som skal signere i stemplet. Når vi høflig antyder at flere mennesker gjør akkurat samme operasjonen blir vi møtt med like høflig spørsmål om vi har det bra ? I en bu skrev vi oss inn i bok hvor overskriftene var strøket over og erstattet med blekkskrift. Ved nærmere øyesyn viste det seg å være en gammel innskrivningsprotokoll for innsatte i fengsel. Vi signerte alle uforbeholdent under Prisoner's Signature. Men så skar det seg for oss: Zambia fant det for godt å søndagsstenge grensen kl. 18.00 og nå sitter vi fysisk og bokstavelig i ingenmannsland mellom Tanzania og Zambia og venter på at Immigration Office skal åpne mandag morgen kl. 7. Vi protesterte selvsagt kraftig og kom så langt at undertegnede havnet hjemme hos "kontorsjefen". Det satte han moderat pris der han som god familiefar var i ferd med å kverke søndagmiddagens høne. Nix, against all rules to make an exception - don't you have rules in Europe ? Yes, but borders are open 24 hours, repliserte jeg - og dermed gikk han tilbake til høna som hadde fått utsatt halshogget et par minutter. Nå camper vi midt mellom digre vogntog, søppel, løsbikkjer, lastebilhorer og et noe paradoksalt skilt med teksten Welcome to friendly Zambia. men vi sover trygt; en kar som vokter den stengte jernporten til Zambia skal også passe på oss. Det går nok bra; han har en antikvarisk maskinpistol. Det er antagelig lurt å være på godfot med gubben og innledet derfor en koseprat med gubben om at jeg hadde en hagle for fuglejakt hjemme. Yes, but this is made for killing people ! Nå har vi spist deilig REAL Expedition Meal fra Tromsø med lokal ananas til dessert. Vi bør derfor være godt rustet til å møte det tragikomiske ineffektive grensebyråkratiet som dessverre har vist seg typisk helt fra og med Syria. I natt er det nesten kjølig, om lag 20 varmegrader og ikke en kakerlakk å se ! Bilene ? En punktering ! (Ja, og så sedvanlig påfyll av 1 liter olje hver 10 mil på blåbilen).

07.12 kl. 23.13: Nå er vi i farta igjen, men nord-Zambia er ødemark ! Det ble tidlig morgen mellom stålportene som skiller Tanzania og Zambia. Allerede kl. 5 ropte de første pengevekslerne over muren til oss. De hadde stablet paller. En vennlig halvoffisiell sjel stilte etter avtale hos før sju og sørget for at vi var først i stempelkøen. Heldigvis var min venn (som jeg avbrøt i kverkingen av søndagshøna) på jobb i ren skjorte og slips, og stemplet så det sprutet. Da porten åpnet stod trailerne i massiv mur mot oss, - at noen små fislebiler skulle rokke ved deres hardt tiltrengte posisjon foran jernporten var en overraskelse. Men vi tråk let oss gjennom et farverikt inferno av dieselspyende eldgamle lastebiler som hadde bundet fast nistematen i form av levende geiter mellom førerhytta og lasteplanet og alskens kommers - fortsatt bare i soloppgangen. Det skal innrømmes at vi ble ergerlig amatørmessig overrumplet av kaoset på grensen, og derav utsatte bensinfylling til Zambia. Det var en blemme de luxe. Vi ante uråd da det ikke var noen bensinstasjoner på den zambiske siden, men la friskt i vei sydover i den tro at nærmeste lille by Isoka hadde bensin. Joda, de hadde en TOTAL- stasjon som var tom ! Nå lå vi dårlig an i ødemarka og gode råd var dyre. Dvs. at vi måtte kjøpe bensin på "black market" hvis vi skulle komme videre. Situasjonen var med andre noe anstrengt; enten måtte alle bilene kjøre 10 mil tilbake til grensen og "rusle" tilbake til Tanazania med jerrykanner under armen - eller fylle all bensin vi hadde på en bil og la den hente bensin 25 mil lenger sør. Altså 50 mil kjøring mens to av bilene stod bom stille i det mildt sagt sjarmløse stedet Isoka. Men politiet forbarmet seg over oss og utstedte svart på hvitt en utrolig autorisasjon til svartebørsselgerne: Please help these white men to buy petrol ! - med stempel og signatur fra lensmannen. Med lappen i hånden ble det fart i sakene - på afrikansk vis. Vi satt i saksa og spilte amerikaner (afrikaner) i fem timer før den lokale mafiaen kom slepende med fire 20-liters kanner. Vi betalte blodpris, men satt som sagt i saksa. Glade, men noe slukøret, var igjen i farta og klarte 30 mil på god vei før mørket sa stopp. Igjen overnattet vi i bilene i hagen på en såkalt Guest House. Joda, vi kunne selvfølgelig låne do og dusj, men det var ikke noe vann verken her eller der. Via tilbrakte bøtter ble en slags dusj for de meste trengende. Vi andre slappet av med en lunken cola - øl var bare å glemme. I dag var vi på veien sammen med hanen, men motoren var knapt varm før nok en politisjekk dukket opp. Vi er ganske lei av disse primitive kontrollpostene som tilsynelatende bare eksisterer for å opprettholde arbeidsplasser. Denne posten var i kombinasjon med en vektkontroll for lastebiler og i ren profesjonell interesse tok undertegnede bilde av skiltet som indikerte vektkontroll. Det var blemme nr. to det døgnet; to politimenn spratt frem og røsket til seg kameraet. This is an serious criminal offence, sa autoriteten selv ! We have to call the local chief inspector, he will come an take you to the policestation ! Karene var ikke mottagelig noen ting og satte seg demonstrativt i stråhytta. Den ene puslet tillitsvekkende med maskinpistolen..... For å gjøre en timelang historie kort; det løste seg via en Ballograf penn og fotografering av den ene da han kledelig var iført hjelm. Deler av timen hadde nemlig gått med på å overtale kara med å demonstrere digitalkameraet. Det gjorde susen

og vips var trusselen om kakebu historie. Da maskinpistol-kara hadde sett bilde av andre bavianer og vakre solnedganger ved Kilimanjaro, ble jeg ønsket god tur videre. Dessverre må opptrinnet forklares i en ren maktdemonstrasjon fra deres side. Da jeg i episodens tidlige fase minnet dem om skiltene langs veien som forkynte: Welcome to a friendly Zambia, falt det ikke i god jord. Ei heller at jeg refererte turistministerens dagferske uttalelse om politiets etterlatte negative inntrykk på turistene. I dag har vi blitt stoppet ni ganger, og i morgen må vi forvente minst seks stopposter i løpet av 25 mil. Det er slitsomt, men å antyde dette når man blir stoppet er å be om bråk. Men nå har vi nådd hovedstaden i Zambia, Lusaka. En millionby på 1230 moh. uten noe særpreg. I morgen - via gamle arbeidskolleger i Vegvesenet - kjører vi til Livingstone - I presume. Bilene? De gjorde i dag unna nesten 50 mil på deilig asfalt. Det går ikke så fort, men Renault'ene sliter seg frem med gassen i bønn. I Livingstone er det sikkert dekning. I nord- Zambia var det steindødt.

09.12 kl. 06.45: Beware of the Hippos, står det på skilter her på Marmara Camping ved Victoria Falls - og på stråtakket sitter små aper. Det er ihvertfall vann i fossen, det har regnet siden vi kom i går ettermiddag og det har pøst ned hele natten. Men det er koselig å høre fossregnet sammen med et par glass tung sør-afrikansk rødvin. Kjøringen fra Lusaka til Livingstone ved Zambezi-floden var kjedelig, spesielt med de ørten politikontrollene. En kontroll var spesiell; vi ble beordret ut for å vaske hendene ! Det var en slags munn- og klovsyke behandling, men ikke noe annet enn hendene våre måtte skylles. Ganske bortkastet tør vi tro. Bilene gikk i går som en kule, men rødbilen har fått en pussig slagside og batteriet koker. Laderegulatoren gir nesten 16 volt, men selvsagt har vi ekstra slike. Nå drar vi til fossefallene, kanskje tar vi en helikoptertur ? Følg med !

09.12 kl. 10.00: Vi er klissvåte alle sammen ! Zambezi River spruter flere hundre meter til værs nå de enorme vannmassen styrter utfor Victoria Falls - i tillegg regner det fra blytunge skyer, men Victoria-fallene er spektakulære og vel verdt å bli bløt for. Det er ikke bare en foss som vi mest er vant med, men flere kilometer brede raviner den ene flottere enn den andre. Vi hadde tenkt å leie helikopter, men i regnværet var det liten vits. Heller ikke ble det strikkhopping fra brua mellom Zambia og Zimbabwe. 120 meter er fallet, men ettersom vi alle er noen pingler, sviktet motet. Noen skyldte på det dårlige været..... Ikke så vi noen andre som hoppet heller ! Det var her det stoppet brått og brutalt for Livingstone da han reiste oppover Zambezi i sin oppdagelsesferd for å finne vannvei til Afrikas indre, dvs. til den 70 mil lange Tanganykasjøen lenger nord. Hva Livingstone sa på dannet engelsk da han møtte veggen, bokstavelig talt, kan hver og en anta. Men han æret sin dronning ved å gi dem hennes navn. Byen Livingstone er ikke mye å si om, passe hillbilly med plagsomme pengevekslere, vi er jo i triangelen Zim-Zam-Namibia. De har forresten et lite, men anbefelsesverdig jernbanemuseum - som vi

ikke besøkte. Nå kjører vi rett vest på flott EU-betalt vei og i ettermiddag er antagelig i enda et nytt land; Namibia.

10.12 kl. 19.35: Jøss - ikke før vi hadde fått jernene i 4.gir ble det bråbrems for en diger bande med elefanter som arrogant krysset veien i akkurat det tempo som passet de. Plutselig kom det enda flere, ca. 40 med småjumboer og stort klarte vi kjapt å telle. Med lettere skrekkblandet fryd stod vi stille mellom flokkene, man skal NEMLIG ha respekt for elefanter. De er aldeles ikke så trege som de ser ut til. Som sagt var veien mot vest glimrende; i flatt terreng med Zimbabwe på venstresiden og Angola på høyre gikk de 20 milene til Namibia unna. Dette er grenseovergangen for de ensomme, - omtrent som å dra til Sverige gjennom Finnskogen. Et par vennlige stempler ut av Zambia og så - til vår store overraskelse stod Namibia-tollerne klar bak dataskjermer - som de i nysgjerrighet over våre elegante taktelt forlot. Etter timer, og atter timer på diverse grenser lenger nord, tok byråkratiet her noen minutter. Og som nordmenn trenger vi ikke visum, det eneste vi måtte betale var en veiavgift på 110 kr. (I Zambia var veiavgiften 7-syv-kroner). Men veiene er eventyrlig bra og null trafikk. Så bra at ekspansjonstanken (som er i glass) eksploderte med et singlende smell: Så kraftig at de tjukke glassplintene type Norgesglass lagde små bulker i panseret. Men 10 minutter senere var vi igjen i farta med en 4-liters gammel oljeboks som erstatning for glassburken. Namibia skiller seg ganske radikalt fra sine naboland i nord. Rett over grensen møtte et velutstyrt supermarked oss. Magne gikk berserk i pølsedisken og stappet i seg sine noen tjukke greier. Han var ikke helt alene om pølsene, og så mette var vi i kveldinga at vi kuttet ut turmaten. Vi campet utenfor en forlatt Baptist Christ Church og som vanlig dukket det opp nysgjerrige tilskuere fra svarte jungelen. De forsikret oss om at det ikke var moskitos eller slanger, men noen hyener valset rundt i strøket ! Vi kvitterte informasjonen med T-skjorter og kjeks. I dag fredag, var vi på veien prikk syv og med flatt jern på flate luksusvei er det ikke finnes maken til i Norge, langet bilene ut - tro det eller ei, 79 mil ! Nå er vi trygt installert i den enorme nasjonalparken Etosha, en av verdens største og dyrerikeste. Vi braste inn sammen med solnedgangen og ble møtt av sjiraffer etter få minutter. Noen villsvin med krøllete nesehorn - slik vi kjenner de fra Donald, dukket også opp. Vi er nærmere bestemt i Natumi, den østligste delen av parken, og vi ruslet naturligvis forventningsfullt rett bort til vannhullet hvor dyrene søker. Her kan folk vente i dager uten at en frosk sier kvekk, men VI gikk rett bort og der lå, ruslet, stod til vår forbløffelse/forfjamselse ikke mindre enn 12 løver !!!! De nærmeste om lag 50 meter unna ! Følg med, følg med.

12.12 kl. 09.00: Nå er vi i Windhoek og skrur hjullager: Etter at vi ble "lei" av å se på løvene, spiste vi biff fra ulike dyr i restauranten. Dyreste filetkjøtt-klump var 75 kroner. Vi blir m.a.o. ikke ruinert. Lørdag morgen kjørte vi ut i nasjonalparken og putret 15 mil på grusveier og via vannhull hvor de ville dyrene i Afrika drikker. Vi kikket på sjiraffer, kudu, gemsbokker, struts, sebra, oryx +++++. Vi fant ingen elefanter, men som

bonus, like før vi kjørte ut av parken som er på størrelse med Østfold, møtte vi en skikkelig løvefar som lå og sløvet i skyggen. Det kan underskrives på at de er digre på 15 meters hold ! Like etter oppdaget vi at stålcorden på indre skulder på framdekket på hvitbilen stakk ut rundt hele hjulet. Det er et resultat av den skjeve forstillingen. Nytt hjul, dvs. et allerede skadet, reparert og med åttekantet felg ble satt på. Det ristet så voldsomt at hjul måtte flyttes rundt både her og her før vi ga gass på super vei sydover mot Outjo, Otjivarango og Windhoek. I nydelig solnedgang kom det plutselig illevarslende vibrasjons- og gnikkelyder fra høyre hjuloppheng på hvitbilen, altså der hvor hjulstillingen er miserabel. I tussmørket var det bare å konstatere at hjullageret hadde takket for seg. Med 5 mil igjen til Windhoek og reservert motell hos Frau Handke, tok vi sjansen på å fortsette. Risikoen var totalhavari og at hjulet rett og slett falt av med bremsetrommel og det hele. I 40 km/t og hjerteskjærende stål-mot-stål lyder gikk det bra helt inn i hagen til Frau Handke - som hadde reist hjem til Tyskland, men overlatt stedet til unge tyskere fra Stuttgart. Namibia er i praksis tysk, skilter er på tysk, man blir tilsnakket på tysk og eldre innfødte snakker tysk de også. Det måtte de lære på skolen. Vi lot hjullager være hjullager, og tok taxi til berømte Joe's Beerhouse hvor enda høyere biffer og fatøl ventet oss. Et artig sted som er et must hvis noen skulle havne i hovedstaden Windhoek - som enkelt oversatt betyr at her blåser det mye og kraftig. Byen ligger da også på 1644 m.o.h. Nå søndag morgenskifter sjefsmekaniker Tore hjullager. Selvsagt har vi det i reserve. Det er faktisk ganske overraskende at ingen slike vitale lagre ikke har gått i filler før. Nå har våre tre biler kjempet seg gjennom 45 000 km og de 2-3000 resterende anser vi for sjarmøretappe ! Min mekanikerinnsats i dag har begrenset seg til å skru fast panseret som bare hang og slang. Panseret på blåbilen er forresten bare festet med strikker, festene er røket og borte vekk. (I en nylig melding om "Norgesglasset" som eksploderte, var det ikke nevnt i hvilken bil. For å svare de mange som vi vet har spurt om dette er svaret blåbilen). Nå skal søndagsrusle på treskjærermarkedet og julehandle en diger butikk med safariklær etc. Julegledene, altså blomstene som hjemme er 20 cm høye, er her som trær. Også er det grei temperatur; ca. 35 svette. Dett var dett, kanskje mer i kveld. Vi kjører videre sydover om noen timer mot siste land: Sør-Afrika.

12.12 kl. 17.54: Etter vellykket skifte av høyre fremre hjullager på hvitbilen stod treskjærermarkedet for tur. Søndagen var fortsatt ung og selgerne var fredelige. Det ble dealet sjiraffer i mannshøyde og søte flodhester i fyrstikkeskestørrelse. Namibierne kan tresløyd, men likevel kommer masse fra Zimbabwe, billigere der. Uansett er det flotte og ekte souvernirer. Etter å ha fylt tankene med bensin til 4 kr. literen bar det sydover på hovedveien til RSA som det står på skiltene. Dvs. Republic of South Africa. Det er svinehett i dag, nær 40 grader var det da solen stod midt i skallen, tross at vi ifølge GPS'en fortsatt er på 1200 m.o.h. Vi har bare kjørt 30 mil og overnatter som eneste gjester på et hotell som flagger med The One and Only i det ødslige tettstedet Mariental midt ute i

ørkenen 50 mil nord forgrensen til S.Afrika. Imidlertid ble kjøringen flere ganger avbrutt av at blåbilen koker og må få etterfylt vann fra medbrakte kanner. Vi frykter at toppakningen synger på siste verset, men oljen er ikke grå - foreløpig. Nå eksperimenterer vi med å flytte over ekspansjonsflasken fra hvitbilen for å se hva som da skjer i blåbilen. Følg med, i morgen krysser vi antagelig grensen til RSA. Ellers har det kommet spørsmål om HVEM en hvit kvinne som figurerer på flere bilder tatt i Egypt egentlig er !? Det er Magnes kjæreste [Kjersti](#) som i sin lengsel kastet seg på flyet og tok en svipptur til Aswan. Magne klarte å holde kjeft og gjett om vi andre ble både overrasket og misunnelig. Som dere husker ble vi jo sittende der i 10 dager.

13.12 kl. 14.23: De nærmer seg grensen til Sør-Afrika i stekende hete og hvis det er mobildekning kommer det rapport på NRK P1 ca. kl. 20.15

13.12 kl. 19.33: Nå har en sylinder på blåbilen definitivt tatt ferie ! Og det er fortsatt 850 km til Cape Town, men det bør gå greit på de tre gjenlevende. Time will show. Ett er siste overnatting har kjørt langs Kalahariørkenens vestlige ytterkant. Terrenget er goldt og nakent, men spennende og dramatisk for oss nordboere. 80% av Namibia er faktisk definert som ørken. Men la oss ikke glemme en av reisens absolutte gode historier. Som tidligere fortalt eksploderte jo ekspansjonsflasken i blåbilen. Til tross for eksperimentering av ymse slag ble det i dag morges klart at en ny flaske måtte skaffes - ikke nødvendigvis fra en Renault. I det ørkesløse overnattingsstedet var et Toyota-verksted og som eneste mulige sted å spørre om hjelp ble så gjort. En hyggelig mekaniker kom ut og kikket, og sa rolig at javisst, jeg har en slik hjemme ! Han reiste hjem og var raskt tilbake med en original flaske - heldigvis i plast, fra en Renault 10 fra sekstitallet. Namibia er intet Renault-land og av alle verksteder i landet skjer det utrolige at akkurat denne ekstremt viktige delen der og da trylles frem nær sagt midt i ørken. Mekanikeren hadde engang hatt en Renault 10 og hadde tatt vare på motoren. Han hadde heller ikke drømt om at det en vakker dag skulle ramle inn noen nordmenn på desperat jakt etter noe slikt. Nå har vi kjørt 40 mil sydovert i stekende hete og møtt det første skiltet som peker mot Cape Town. Vi er altså nær grensen til RSA, som det også står på skilt, dvs. Republic of South Africa. I morgen krysser vi grensen, men nå - etter en dukkert i et tvilsomt helsemessig basseng i Camel Lodge, unner vi oss en Namibisk biff !

14.12 kl. 19.42: De er i Cape Town, etter 60 dager og 17.950 km er de endelig framme med alle 3 bilene!

15.12 kl. 07.28: This is the End, høres litt brutalt ut, men her er palmer ved reisens slutt. I natt har vi sovet lenge og godt. Det ble ingen champagnefeiring i går, vi var trette etter 72 mil bak rattet. Men i kveld blir det høy biff nede på kaia.: Yes, målet er nådd nøyaktig to måneder etter at vi rullet ut fra Bilja på Økern 14. oktober. Km. telleren viser at vi

har rullet 17 902 km, dvs. i snitt snaut 30 mil pr. dag. Tilsammen har våre søte små rullet 53 706 km - hvorav om lag 1/3 på veier som ikke fortjener navnet vei. Bilene går og bærer preg av juling, men som sagt starter de og går. Nåja, gårsdagens 72 mil gikk blåbilen på tre sylindere. det gikk greit i unnabakker, men ble det for bratt ga hvitbilen den en hjelpende dult i støtfangeren. Å plutselig være fremme etter 8 ukers strabaser føles merkelig. Man skrur av motoren (dvs. hvitbilen har mistet en skrue i forgasseren og stopper av seg selv) og gratulerer hverandre, tar en øl og stuper til sengs i rene laken - på et norskeid guest house. Vi kunne selvsagt ha fått Kampen Janitsjar nedover, men beskjedne som vi er snek vi oss inn i 2,5 millionerbyen i kveldsmørket. Hva sitter vi igjen med etter en guttetur så omfattende og innholdsrik at ord blir fattige ? Svarene vil komme etterhvert, kanskje tar det år før vi får plassert alle inntrykkene i de perspektivene de hører hjemme. Kontraster er uansett et stikkord, verdens goder og muligheter er grusomt fordelt og kan diskuteres radikalt. En annen erfaring som ikke er diskutabel, er at bak de tristeste forhold hos de fattigste av de fattige bor det alltid et smil. Frasen smil (samt høflighet og respekt) og verden smiler til deg er en sannhet. Vi har mottatt overveldende hjelp og faktisk har vi ikke en eneste gang havnet opp i nevneverdig bråk og spetakkel. Noen misforståelser og noen maktarrogante mennesker som aldri burde gått i uniform, er ikke til å unngå, men humor er universelt ! Når kommer boken har allerede noen spurt. Det blir neppe noen bok, men vi skal dele våre erfaringer og opplevelser med alle som vil lytte. Vi er jo forbannet privilegerte som har fått anledning til gjøre denne ville reisen svært få nordmenn har gjort - og antagelig ingen i Renault 4. Vi er nødt til å være en smule respektløse overfor de som tar turen gjennom Afrika bak rattet i eks. en LandRover eller LandCruiser. Det er ingen utfordring ! Det skal komme historier i bøtter og spann, men akkurat nå er vi "tomme" og skal bruke de få dagene i en av verdens vakreste byer til å bruke beina igjen og kanskje blir det innkjøpt noen julepresanger i sommervarmen. Hvis noen skulle ha glemte det; her er full sommer og ditto palmer ved reisens slutt. Hilsen oss Trond, Svend, Jan Roald, Tore, Magne og Egil - men følg med på www.renaultklubben.no. Det vil bli lagt ut masse bilder og artigheter om bilene +++++.

16.12 kl. 21.36: Vi lar ikke bilene stå i fred så hvorfor ikke skrive litt mer: Vi er i ferd med å bli kjendiser; i dag ble vi praiet av en journalist midt i trafikken og nå har vi blitt intervjuet og fotografert i det vide og brede. Plutselig stakk en tysk radiojournalist en mikrofon opp under nesen på oss; hun jobbet med reiseliv og syntes dette var vel verdt et innslag. Vi har brukt bilene her i Cape Town og det mangler ikke på spørsmål og artige reaksjoner, ute på Kapp det Gode Håp flokket folk seg rundt og en bråte svensker ansatt i SAAB var ikke minst nyfikne. Japanske turister i latterlige stråhatter knipset vilt og ord som incredible, unbelievable, amazing virvlet i lufta. Bilene ser litt pjuskete ut, to går ikke på tomgang tross mekking, bremsene på rødbilen ville ved kontroll medføre avskilting på flekken og blåbilen tåkelegger omgivelsene. Hvor mange dekk har dere

brukt opp, spurte journalistdamen da vi ruslet mot bilene og fotografering - og da stod hvitbilens bakhjul på felgen. Cape Town er en spennende og vakker by, de 5-6 milene ut til sydspissen Kapp det Gode Håp er eventyrlig og plutselig stod det skilt om fare for pingviner. Afrikanske pingviner lever kun her og de er noen søte små 30-40 cm høye skapninger som koser seg på stranda. På stranda finnes også bavianer. De er dessverre blitt matet og er nå direkte pågående. Vi fikk se det til full da to stykker hoppet inn gjennom et åpent bilvindu og rappet både colaflaske og håndvesken til en dame. Bavianen sprang avgårde til stor oppstandelse (og fotografering) og fortvilelse for eieren. Dyret endevendte vesken og knasket på både bankkort og annet, men da fikk Svend ideen om at vår REAL turmat kanskje kunne brukes som avledningsmanøver. To poser frokostblanding ble lagt ut og etter noen minutter fattet de interesse. Dyrene er farlige, de biter og slår kraftig og det er ikke lurt å forsøke seg med noe saueaktig sikka-sikka prat. Da de etterhvert satt og knasket på innholdet, våget noen seg ut til håndvesken. Tore stod klar med en stor stein hvis den... største bavianen skulle bryske seg. Tilskuermassen var betydelig og eieren med familie takket oppriktig for hjelpen. Det er med andre ord ikke bare vi som setter pris på kvalitets- produktet REAL turmat, men om produsenten velger å bruke bilder hvor bavianer spiser av de oransje posene er vel tvilsomt. I går kveld feiret vi med biff og rødvin på en restaurant som nylig har blitt valgt som en av de beste i Afrika. Godt og nesten komisk billig. Dyreste gourmetrett kom på drøye hundrelappen og ditto den nydeligste vin. Med på middagen var to nederlandske Renault-venner som vi kjenner fra atskillige treff i Norge, og June fra Fredrik stad som jobber på det koselige Underberg Guest House hvor vi bor. Underberg har intet med den skrekkelige tyske magesnapsen å gjøre, men hentyder at stedet ligger, ja nettopp "under berget" som reiser seg majestetisk opp bak bykjernen. På mandag dytter vi bilene inn i 40 fots container. Med ti cm toleranse går heldig vis alle tre inn i samme. Båten Golden Isles setter julaften kursen mot Gøteborg. Vi observerer mange gamle og verneverdige biler i Cape Town; Borgward Coupe, Citroën DS, Morris Minor Woody, Wolseley, Alfa, Karmann Ghia, Mustang, Daimler, Triumph og strøkne BMW 2002 for å nevne noen. Bobler står gatelangs ! De unge velstående koser seg med Audi TT, Porsche cab'er og MG TF. Men fortsatt er beina vanligste fremkomstmiddel; slumområdene, de såkalte townships hvor de fargede bor er enorme. De møter du ikke nede på Waterfront som er Akerbrygge x 20. Her går 1-roms leiligheter for opptil 30 mill. kr. - ja da kan du bade i kompleksets egen pool. Kontrastene er m.a.o. store. I morgen blir det vintur til Stellenbosch !

18.12 20.10: Det er så vi nesten ikke tør si det, men nå har formannen i Club Peugeot of South Africa vært vår cicerone etpar dager. I en strøken 504 og 505 har vi smakt oss gjennom de nydeligste viner i distriktet Stellenbosch rett utenfor Cape Town. Med risiko for at tollvesenet også leser dette tør vi likevel fortelle at våre søte små biler nå er ytterligere nedlastet, dvs. med kassevis av den bløtteste Sauvignon og Shiraz som tenkes kan. Vi startet gårdsdagen med en kilo solid "farmers breakfast" på

landsbygda og vraltet deretter inn på nabotomtens Wijnland Automuseum. Til vår store og gledelige overraskelse har en koselig kar samlet, samlet og atter samlet - og aldri solgt en skrue - ca. 300 biler av alle merker og i all slags tilstand. Mange rålekre Rolls'er til utleie, masse amerikanere fra 40- og 50-tallet og tyske biler i alle varianter. Det manglet - til vår glede - heller ikke på Renault Dauphiner og ymse andre av fransk edel årgang. Rosinen i pølsa, dvs. den var i sjaber tilstand, var en Talbot Lago. Stolt fyrte han opp en Chrysler fra 1926 og en T-Ford som nettopp hadde deltatt i en filminnspilling (Ask the Dust) med Tom Cruise bak rattet. Masse filmer spilles inn i S. Afrika og vår boblende entusiastiske venn tjener gode kroner på utleie av all slags biler i ønsket patina. En Willys hadde nylig deltatt i en norsk reklamesnutt, lakkert med maling som kan spyles av i varmtvann etter filming. I dag morges klinte vi til med helikopterrundtur, en spektakulær halvtime rundt Table Mountain, Robben Island og byen. Ellers har vi rett og slett slumret rundt i førjulsvarmen, ja egentlig er det litt rufsete vind og kjølig i dag; bare 25 varmegrader og full rulle på alle uteserveringer i kaiområdet. Eneste julestemning er at noen ytterst få går med nisselue ! Nå vil gratisavisen [Big Issue](#) lage stoff om oss, norske Pernille Berg sørger for den saken.

21.12 kl. 09.05: Nå må vi snart pakke oss ut av rommene, men flyet går ikke før midnatt så vi har fortsatt hele dagen.: Kjendislivet begynner å ta på; i dag stråler et stort farvebilde av oss i [Cape Times](#) som er byens hovedavis. Vi skal glede en av gatens avisselgere med å kjøpe alle eksemplarene hans. Det er også hardt å være turist i Cape Town, det er nemlig så mye å se og gjøre. Ennå har vi ikke kommet oss med gondolbanen opp på Table Mountain, men vi forsøker i dag. Nå er vi uten biler, de forsvant i en 40 fots container og skal plaske seg til Gøteborg i løpet av 28 dager. Vi får håpe det ikke blir storm i Biskaya. Det vil vinflaskene like dårlig. Eneste preparering av bilene var å koble fra batteriet og isolere kontaktene med tape. Det var vemodig å forlate de trofaste søte små som har rullet nesten 57 000 km. Den hvite bilen har forbrukt 1329 liter, dvs ganske nøyaktig 0,75 på milen. Det er meget bra tatt i betraktning last og kjøreforholdene. Kun tre-fire liter olje har gått med, men den blå har til gjengjeld brukt hele 40 liter olje. Nå er da også skiltene skrudd av da den neppe kommer på hjulene neste år. Selvfølgelig har vi snust opp morsomme biler her i byen og havnet rett i drømmeland da vi fant MotorStars, en fantastisk bilforretning med ca. 50 klassiske biler fra 1928 til nyeste Ferrari i rekken. Godbitene var mange; hvis vi hopper over MG, Healy 3000, Peugeot 504 cab, diverse Porscher og Mustanger, stod det strøkne Lancia'er og Alfa'er av sjeldne typer, eks. Zagato. Etpar flotte Volvoer, hhv. PV Sport og P1800 dukket frem og en nydelig Riley fra -38 fristet til kjøp. Prisene synes å være lave, men frakten og det at de nesten alle har høyre ratt trekker ned. Nå er det ikke så mye mer å berette fra Afrikas sydspiss en å konkludere med klassikeren: Vi var alle enige om at vi har hatt en hyggelig tur !

22.12 kl. 15.30: Renault Extreme - gjengen landet på Gardermoen med KLM 1145 (fra Cape Town via Amsterdam) - endelig hjemme igjen.

[Tilbake til toppen av siden](#)